

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01101	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I	1c	6
V01G400V01102	Lingüística: Introducción á lingüística aplicada	1c	6
V01G400V01103	Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais	1c	6
V01G400V01104	Literatura: Introducción aos estudos literarios	1c	6
V01G400V01105	Idioma moderno: Lingua portuguesa I	1c	6
V01G400V01201	Historia: Historia das culturas ibéricas	2c	6
V01G400V01202	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II	2c	6
V01G400V01203	Literatura: Teoría da literatura	2c	6
V01G400V01204	Lingüística: Lingüística xeral	2c	6
V01G400V01205	Literatura: Crítica literaria	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01301	Lingua e comunicación oral e escrita: galego	1c	9
V01G400V01302	Lingua e comunicación oral e escrita: español	1c	9
V01G400V01303	Lingua portuguesa II	1c	6
V01G400V01304	Obras principais das literaturas galega e lusófona	1c	6
V01G400V01401	Sociolingüística	2c	6
V01G400V01402	Retórica e poética	2c	6
V01G400V01403	Latín e literatura grecolatina	2c	6
V01G400V01404	Literatura comparada	2c	6
V01G400V01405	Literatura en lingua española	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01901	Morfoloxía da lingua galega	1c	6
V01G400V01902	Fonética e fonoloxía da lingua galega	1c	6
V01G400V01903	Sintaxe da lingua galega I	2c	6
V01G400V01904	Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega	2c	6
V01G400V01911	Historia e historiografía da lingua española	1c	6
V01G400V01912	Lexicografía do español	1c	6
V01G400V01913	Fonética e fonoloxía da lingua española	2c	6
V01G400V01914	Variedades do español	2c	6
V01G400V01921	Literatura medieval galego-portuguesa	1c	6
V01G400V01922	Literatura dos "Seculos Escuros" e do século XIX	1c	6
V01G400V01923	Análise das obras centrais do período Nós	2c	6
V01G400V01924	Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo	2c	6
V01G400V01931	Literatura española medieval	1c	6
V01G400V01932	Literatura española do século XVI	1c	6
V01G400V01933	Literatura española do século XVII	2c	6
V01G400V01934	Literatura española dos séculos XVIII-XIX	2c	6
V01G400V01941	Lingüística aplicada á ensinanza de linguas	1c	6
V01G400V01942	Introdución á ensinanza do español e do galego como L2/LE	1c	6
V01G400V01943	Políticas lingüísticas e ensinanza de linguas	2c	6
V01G400V01944	Variación lingüística e ensinanza de linguas	2c	6
V01G400V01961	Estética: Palabra e imaxe	1c	6
V01G400V01962	Prácticas textuais: Narración	1c	6
V01G400V01963	Xéneros	2c	6
V01G400V01964	Prácticas textuais: Escritura dramática	2c	6
V01G400V01981	Lingua portuguesa III	1c	6
V01G400V01982	Estudos lusófonos I	1c	6
V01G400V01983	Lingua portuguesa IV	2c	6
V01G400V01984	Estudos lusófonos II	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I			
Código	V01G400V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición				
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Primeira materia do grao que estuda a gramática do galego e do español. Preséntase unha introdución aos fundamentos das gramáticas e á identificación das unidades e relacións gramaticais.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber - saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber - saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber - saber facer
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber - saber facer
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber - saber facer
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	- saber - saber facer
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	- saber - saber facer
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer

CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber - saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber - saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber - saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Perfecto dominio instrumental das linguas española e galega.	CB1 CB2 CB5 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE20 CT2 CT10 CT11 CT12
Coñecemento dos diferentes tipos de gramáticas das linguas galega e española.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística

CB1
CB2
CB5
CG1
CG5
CG7
CG9
CE1
CE2
CE5
CE8
CE15
CE20
CT2
CT5
CT8
CT10
CT11
CT12

Capacidade de análise e comentario das ideas lingüísticas presentes nas gramáticas

CB1
CB2
CB5
CG1
CG4
CG5
CG7
CG9
CE1
CE2
CE5
CE8
CE15
CE20
CT2
CT5
CT8
CT10
CT11
CT12

Perfecto dominio dos criterios de identificación e análise das diferentes unidades lingüísticas e as súas relacións

CG1
CG7
CE2
CE5
CE8
CT1

Contidos

Tema

1. A Gramática	1.1. Concepto de Gramática 1.2. A Gramática fronte a outras disciplinas 1.3. Tipos de gramáticas 1.4. Principais textos gramaticais do galego e do español 1.5. Partes dunha Gramática: discusión, delimitación e caracterización
2. Funcións, categorías e relacións.	2.1. Definición, delimitación e caracterización. 2.2. Tipoloxía de funcións, categorías e relacións.
3. Introducción á análise gramatical	3.1 Identificación de funcións, categorías e relacións en diferentes tipos de discurso 3.2 Presentación e práctica da análise sintáctica. 3.3. O estudo da frase e da cláusula 3.4. introdución ao estudo da oración

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	40	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	18	27

Traballos de aula	10	20	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	8	12
Traballos e proxectos	4	16	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dentro da aula dos conceptos gramaticais, presentación das gramáticas e dos métodos de análise gramatical máis significativos. O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. É moi recomendable ter traballadas estas lecturas previamente. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta e resolución na aula de exercicios e comentarios de textos relacionados cos diferentes apartados do programa. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Traballos de aula	Realización, na aula e fóra, de traballos relacionados con algún apartado do programa. Un deles será exposto diante dos compañeiros. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar. Sería moi desexable a defensa presencial do seu traballo.
Actividades introdutorias	Presentación da materia: programa, metodoloxía docente, contidos, sistemas de titoría e atención personalizada e sistema de avaliación, así como da bibliografía e lecturas obrigatorias e recomendadas. No caso do réxime semipresencial, cóntase coa pesenza na aula do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Tanto o alumnado presencial coma semipresencial recibirá indicacións metodolóxicas e bibliográficas para o estudo da materia.
Traballos de aula	Tanto na aula como nas titorías ou a través do correo electrónico, o alumnado terá as instrucións e axudas para a realización dos traballos. Asemade, recibirá os exercicios corregidos e avaliados.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado, nas titorías poderá solucionar d xeito individualizado ás dúbidas e que se lle plantexen na preparación do exame.
Traballos e proxectos	Nas titorías e a través de correo electrónico, cada alumno/a acordará o traballo que ten que realizar e presentará ás distintas fases de elaboración do mesmo.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resposta a problemas propostos ou realización de exercicios na aula. No caso do alumnado semipresencial, estes exercicios indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballos de aula	Realización de pequenos traballos, comentarios de textos gramaticais. Tamén se inclúe neste apartado a participación activa na marcha da aula. Os traballos poden realizarse na aula ou fóra. No caso do alumnado semipresencial, estes traballos indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado respostará a unha proba escrita que contará con cuestións teóricas e prácticas sobre o temario. Terase en conta, na súa avaliación, os contidos e a expresión escrita. O alumnado semipresencial realizará esta proba de xeito presencial.	60	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballos e proxectos	O alumnado preparará, na aula e fóra, baixo a dirección do docente, un traballo sobre un tema relacionado con algún das epígrafes do programa e presentarao na aula, valorándose tanto o contido coma a expresión escrita e a presentación oral. No caso do alumnado semipresencial, avaliarase só o traballo escrito que se presentará no momento da proba escrita	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O exame correspondente á 1ª edición das actas terá lugar no día que sinale o calendario oficial da FFT. A presentación oral de traballos realizarase na penúltima semana de curso en novembro-décembro do 2016. As datas dos exames son as mesmas tanto para alumnos presenciais como semipresenciais. Para este alumnado celebrase unha titoría grupal presencial ao mes, en data acordada e establecida pola coordinación do grao.

Tódolos alumnos semipresenciais deberán asistir á sesión de presentación da materia. Alén diso, deberán asistir as titorías obrigatorias, e, alomenos, a unha titoría grupal presencial cada mes.

A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame na data oficial marcada pola Facultade. Nesa data,

os alumnos/as presentarán tamen un traballo previamente acordado e dirixido polo docente.

Bibliografía. Fontes de información

Academia Española de la Lengua, Real, Nueva Gramática de la Lengua Española: manual, 2010, espasa

Manuel Casado, El Castellano actual : usos y normas, 2012, Eunsa

Alarcos Llorach, Emilio, Estudios de gramática funcional del español, 1980, Gredos

Martínez, José A., Funciones, categorías y transposición, 1994, Istmo

Alarcos Llorach, Emilio, Gramática de la lengua española, 1999, espasa

Rojo Sánchez, G. Jiménez Juliá, T., Fundamentos del análisis sintáctico funcional, 1989, Unibersidade de Santiago de Compostela

Álvarez Blanco, Rosario, Gramática da lingua galega, 2002, Galaxia

Carme Hermida Gulías, Gramática práctica (morfosintaxe) , 2004, Sotelo Blanco

Xosé Feixó Cid, Gramática da lingua galega: síntese práctica, 2004, Xerais

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingüística: Introducción á lingüística aplicada**

Materia	Lingüística: Introdución á lingüística aplicada			
Código	V01G400V01102			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernández, Fernando			
Profesorado	Cabeza Pereiro, María del Carmen Ramallo Fernández, Fernando			
Correo-e	framallo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia aborda tanto unha introdución aos fundamentos teóricos da lingüística aplicada como unha aproximación á praxe relacionada con problemas do mundo real nos que a linguaxe e as linguas teñen un papel central			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.	- saber facer
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer os fundamentos teórico-metodolóxicos da lingüística aplicada	CB1 CB2 CG1 CG2 CG7 CE5 CE8 CT10 CT11

Ser quen de identificar, describir e analizar problemas nos que a linguaxe e as linguas ocupan un lugar central nas sociedades contemporáneas

CB1
CG8
CE5
CE8
CT5
CT10
CT11

Contidos

Tema	
1. A lingüística aplicada como ciencia social	1.1 Que (non) é a lingüística aplicada? 1.2 Alcance da lingüística aplicada 1.3 Lingüística aplicada crítica
2. Problemáticas	2.1 Educación lingüística 2.2 Política Lingüística 2.3 Lingua e neoliberalismo 2.4 Barreiras lingüísticas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	21	10	31
Seminarios	12	40	52
Traballos tutelados	12	37	49
Probas de resposta curta	2	15	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión encamiñada a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, avaliar o punto de partida e presentar a materia. O alumnado semipresencial está obrigado a presentarse a esta sesión
Sesión maxistral	Introdución conceptual aos contidos de cada un dos temas. O alumnado semipresencial ten a súa disposición pímulas audiovisuais e outros materiais complementarios para traballar as cuestións teóricas abordadas nas sesións maxistrais.
Seminarios	Traballo en profundidade, discusión grupal e debate de lecturas das problemáticas abordadas. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas tanto nun foro específico en liña como nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre.
Traballos tutelados	Durante o curso realizaranse diferentes tipos de actividades e traballos, que poden ser individuais ou colectivos. No inicio do curso, presentarase un conxunto de actividades das que cada alumno/a deberá elixir aquelas que mellor se acomoden ás súas preferencias. Isto tamén é válido para o alumnado semipresencial.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Para o seguimento desta metodoloxía docente, o alumnado pode resolver as dúbidas en titorías personalizadas.
Traballos tutelados	Para a elaboración dos traballos propostos, o alumnado ten que acudir obrigatoriamente a 3 titorías (individuais ou grupais) nas que se abordarán as dúbidas que suscite esta metodoloxía docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminarios	O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva de cada texto proposto. Ademais, deberá entregar con antelación á celebración de cada seminario un breve documento que inclúa un resumo, unha avaliación crítica e unhas preguntas para o debate. Para obter a máxima cualificación nesta metodoloxía é imprescindible a asistencia e a participación activa nas sesións.	40	CG1 CG2 CG8 CT5 CT10 CT11

Traballos tutelados	Valorarase a capacidade do alumnado para conxugar os coñecementos teórico-metodolóxicos acadados ao longo do cuadrimestre na resolución das problemáticas propostas para o conxunto das actividades que ha elixir da relación proposta.	40	CG1 CG2 CG7 CG8 CE5 CE8 CT5 CT10 CT11
Probas de resposta curta	Valorarase a capacidade de síntese e a precisión nas respostas. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial no día e hora que se fixe.	20	CG1 CG2 CG7 CG8 CE5 CE8 CT5 CT10 CT11

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Contémplanse dúas posibilidades de avaliación: continua e única. Cada discente ten que comunicar a súa preferencia nas primeiras semanas de clase.

Avaliación continua

É a recomendada para todo o alumnado. Contempla as actividades que se describen na táboa anterior. Para a avaliación continua é moi recomendable a asistencia ás horas presenciais (incluídas as prácticas). No caso do alumnado semipresencial debe asistir á sesión de presentación, a dúas titorías (individuais ou grupais) e ás probas escritas previstas. No resto, debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma.

A materia de exame inclúe a lista de conceptos que se han traballar nas sesións maxistras, para o que se prevé a elaboración dun breve glosario. A data do exame é a do calendario oficial da Facultade de Filoloxía e Tradución.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuadrimestre, deberán presentarse ó exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade con vistas á segunda edición de actas.

Avaliación única

O alumnado que prefira someterse a avaliación única deberá examinarse de todos os contidos da materia nun exame final único que se realizará na data oficial.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuadrimestre, deberán presentarse ó exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade con vistas á segunda edición de actas.

Observación

O plaxio será penalizado. En caso de detectárense prácticas que impliquen plaxio poderase invalidar a cualificación na proba correspondente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

Hall, Christopher J.; Smith, Patrick H. & Wicaksono,, Rachel (2011). *Mapping Applied Linguistics*. Abingdon: Routledge.

Moita Lopes, Luiz Paulo da (org.) (2008). *Por uma lingüística aplicada indisciplinar*, 2ªed. São Paulo: Parábola

Wei, Li (ed.) (2014). *Applied Linguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Recomendacións

Outros comentarios

A materia impártese en lingua galega. O alumnado de intercambio é benvido. Recoméndase un bo nivel de galego oral, semellante a un B2.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais**

Materia	Filosofía: Introdución ás ciencias humanas e sociais			
Código	V01G400V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Profesorado	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Correo-e	leyte@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria ás teorías, métodos e conceptos das ciencias humanas e sociais			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- Saber estar / ser
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.	- Saber estar / ser
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.	- saber
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer

CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Conocimiento de la problemática metodológica específica de las ciencias humanas.	CB1 CB2 CB3 CG5 CG8 CG9 CE18 CT5 CT8 CT10 CT11
Saber diferenciar conceptualmente entre ciencias de la naturaleza, ciencias humanas y humanidades.	CB1 CB2 CB3 CG5 CG6 CG8 CE18 CT5 CT8 CT10 CT11
Saber operar y aplicar discursivamente (lectura y escritura) con las nociones básicas metodológicas de las ciencias humanas.	CB1 CB2 CB3 CB5 CG5 CG6 CG8 CG9 CE18 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. Nocións básicas	1.1 Conceptos científicos. 1.2 Hipóteses e leis científicas. 1.3 Teorías científicas.
2. Lóxica da investigación científica	2.1 A explicación en ciencias da natureza. Modelo nomolóxico-deductivo. Coñecemento causal. 2.2 O coñecemento nas ciencias históricas. Modelo comprensivo-hermenéutico.
3. Explicación nas ciencias humanas e sociais (Psicoloxía y Socioloxía)	3.1 Niveis de información: físico-natural; informacional; semántico. 3.2 Modelos metodolóxicos de caixa-negra (black-box) e caixa translúcida (clean-box). 3.3 Exemplo de explicación en ciencias humanas: o suicidio.
4. A pretensión científica das ciencias humanas	4.1 Teoría da información. 4.2 Teoría de sistemas. 4.3 Cibernética.

5. Modelos metodolóxicos en ciencias humanas e sociais
- 5.1 Estruturalismo.
 - 5.2 Funcionalismo.
 - 5.3 Condutismo.
 - 5.4 Psicoanálise.
 - 5.5 Hermenéutica.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	0	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	4	11
Presentacións/exposicións	15	0	15
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o alumnado. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais teóricos na plataforma de ensino virtual Faitic
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Para o réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais de prácticas na plataforma de ensino virtual Faitic, ou no seu caso, adquirilos no servizo de reprografía da facultade. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre (un mínimo de 3).
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo. Para o alumnado semipresencial as presentacións faranse a través dos dispositivos dispoñibles na plataforma Faitic

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Os alumnos serán titorizados polo profesor durante a preparación da exposición, e tamén recibirán 'a posteriori' unha serie de indicacións sobre os acertos e os puntos débiles da presentación mesma.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valórase a calidade das respostas aos exercicios propostos	25	CB1 CB2 CG9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT12

Presentacións/exposicións	Cada estudante traballará un texto clásico da materia que terá que expor publicamente.	25	CB1 CB2 CB3 CB5 CG5 CG8 CE18 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Probas de tipo test	Cuestionario de preguntas de resposta múltiple.	50	CB1 CB2 CB3 CB5 CG9 CE18 CT5 CT8 CT10 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Os estudantes están obrigados a asistir polo menos ao 80% das clases no caso de acollerse a avaliación continua. Se algún motivo xustifico lles impide a asistencia regular, deberán advertilo no seu momento ao responsable da materia. Neste último caso, procederase a unha avaliación mediante unha proba única final (na data que recolla o calendario de exames da FFT).

Os estudantes semipresenciais, para optar pola avaliación continua, deberán entregar os traballos que o profesor lles vaia encargando.

Os que non aproben na "edición de actas" de decembro-xaneiro, terán que ser avaliados unicamente polo exame oficial de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Introducción aos estudos literarios**

Materia	Literatura: Introdución aos estudos literarios			
Código	V01G400V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio Bermúdez Montes, María Teresa			
Profesorado	Bermúdez Montes, María Teresa Chas Aguión, Antonio			
Correo-e	achas@uvigo.es bermudezteresa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria aos estudos literarios na que se ofrece ao alumnado información relativa tanto ás fontes para o seu estudo, ás vías da súa difusión ou aos instrumentos para a realización de traballos de carácter literario.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber - saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CB1
Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	CB2
Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB5
Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	CG1
Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	CG2
Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	CG5
Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	CE3
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	CE6
Coñecemento de retórica e estilística.	CE9
Comunicación oral e escrita na lingua materna.	CT2
Capacidade de xerar novas ideas.	CT5
Habilidade para traballar de forma autónoma.	CT8
Capacidade de análise e síntese.	CT10
Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	CT11
Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	CT12
Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.	
Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.	

Contidos

Tema	
1. A obra literaria e as fontes para o seu estudo.	1.1. Fontes primarias. Edicións e antoloxías. 1.2. Fontes secundarias. 1.3. Fontes dixitalizadas.
2. A obra literaria e as súas vías de difusión.	2.1. A vía oral 2.2. A vía escrita: manuscritos e impresos 2.3. A vía dixital
3. Bibliotecas.	3.1. Bibliotecas físicas e dixitais. 3.2. Catálogos e procedementos de busca. Título, Materia, Autor. Uso de operadores booleanos. 3.3. Bibliotecas, arquivos, fondos de documentación e bases de datos relativos ás literaturas galega, española e portuguesa.
4. Os estudos literarios. Aspectos formais dun traballo académico.	4.1 O traballo académico nos estudos literarios. 4.2. Convencións formais. Nocións de tipografía e ortotipografía. 4.3. As "Normas de presentación de orixinais". 4.4. Cita, referencia bibliográfica, bibliografía, resumo, palabras clave. Uso das notas. 4.5. Particularidades da edición dixital. Hipertexto e enlaces.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	16	0	16
Traballos de aula	8	16	24
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	4	6
Titoría en grupo	2	0	2
Actividades introdutorias	4	0	4
Traballos tutelados	16	16	32
Probos de resposta curta	0	32	32
Observación sistemática	0	10	10
Traballos e proxectos	0	24	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Nas clases teóricas presentaremos ao alumnado cada un dos temas de xeito organizado, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información suministrada polo profesor a través de pímulas Mooc (cuxo acceso será facilitado mediante unha clave) ou ben a través da información suministrada pola plataforma FAITIC.
Traballos de aula	Complemento das sesións maxistras, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. Para o seu desenvolvemento será preciso como punto de encontro tanto a aula como a biblioteca. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) dos materiais precisos para avanzar en cada unidade temática.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Está prevista a visita dun/ha especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. A tal efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para o desenrolo desta actividade.
Titoría en grupo	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á entrega de traballos. O alumnado de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias: dúas (unha por cada parte da materia), ademais doutras que se acorde co profesorado.
Actividades introductorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. No caso de alumnado acollido á matrícula semipresencial a asistencia ás primeiras dúas horas de actividades introductorias será de carácter obrigatorio.
Traballos tutelados	Cada alumno/a deberá presentar un traballo seguindo as pautas expostas na segunda parte do curso. Ademais das instrucións recibidas na aula poderá asesorarse sobre particularidades do seu traballo nas horas de titoría. Tamen o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Tanto nas horas introductorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Inclúense dúas horas presenciais para a asistencia a conferencias por parte de expertos nos estudos literarios que han de xerar un traballo persoal ao alumnado, redactando un informe que se entregará na semana seguinte ao evento.
Traballos tutelados	Tanto o alumnado presencial como semipresencial terá que realizar traballos tutelados polos profesores, que ofrecerán as explicacións e farán o seguimento dos mesmos.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Metodoloxía correspondente á segunda parte da materia. Ao alumnado entregáraselle o título do traballo que terá que facer, así como a metodoloxía e os procedementos de avaliación, e se fará un seguimento do mesmo. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Traballos tutelados	A segunda parte do curso está encamiñada á realización dun traballo de acordo coas normas de presentación de orixinais dunha publicación periódica. Un 10% da cualificación final valorará a actividade na aula, nas titorías e durante o proceso de elaboración do traballo.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta curta	A avaliación dos dous primeiros temas dos contidos expostos nesta guía, correspondentes á primeira metade da materia, faráse mediante un exame no que o alumnado deberá contestar a preguntas sobre os principais conceptos expostos. Será preciso aprobar dito exame para superar a avaliación, e contará un 40 % da cualificación final.	40	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Observación sistemática	O seguimento dos traballos e exercicios solicitados e a participación activa regular tanto nas titorías presenciais ou virtuais, tanto para o alumnado presencial como semipresencial, suporán un 10% da cualificación final da materia.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Traballos e proxectos	O traballo escrito tutelado contará un 40% na cualificación final.	40	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Esta materia está estruturada en dúas partes ben diferenciadas: á primeira corresponden os dous primeiros temas (impartidos polo profesor Chas Aguión, da área de Literatura Española), en tanto que á segunda os outros dous expostos no apartado de contidos (impartidos pola profesora Bermúdez Montes, da área de Filoloxía Galega). Para obter calificación positiva, o alumnado terá que superar ambas partes da materia. Para a primeira, haberá un exame escrito, que terá lugar na primeira semana de novembro, en tanto que para a segunda se pedirá un traballo escrito, que deberá ser entregado como data límite na última semana lectiva de decembro. O alumnado non presencial terá que cumprir coas mesmas condicións de avaliación (e coas mesmas datas) que o alumnado que opte pola avaliación continua.

Para quen opte pola avaliación única, haberá unha data oficial ao final do primeiro cuatrimestre, pero en ningún caso servirá para recuperar notas negativas para quen se teña presentado anteriormente na mesma convocatoria.

Quen non obteña unha calificación positiva nesta primeira convocatoria deberá presentarse ao exame de xullo na data fixada oficialmente pola Xunta de Facultade. Ao alumnado que tiver aprobado so unha das dúas partes da materia SO SE LLE CONSERVARÁ ESE APROBADO DURANTE UN MESMO CURSO ACADÉMICO (incluído, por tanto, xullo); en posteriores convocatorias deberá presentarse con ambas partes da materia.

Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito como para a entrega dos traballos da corrección lingüística. Asemade, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba conlevará a calificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

- Estébanez Calderón, D., *Diccionario de términos literarios*, Madrid, Alianza, 1999.
Lapesa, R., *Introducción a los estudios literarios*, Madrid, Cátedra, 2004 (18ª ed.).
Maurice Delcroix, F. Hallyn, *Introduction aux études littéraires*, Paris, Beboeck, 1987.
Penas, E., *Perspectivas críticas para la edición de textos de literatura española*, Santiago, Universidad de Santiago, 2013.
Pérez Priego, M. A., *La edición de textos*, Madrid, Síntesis, 2011.
Platas Tasende, A., *Diccionario de términos literarios*, Madrid, Espasa-Calpe, 2011.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma moderno: Lingua portuguesa I**

Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa I			
Código	V01G400V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito Baltrusch , Burghard			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia trátase de adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa (en comprensión e expresión oral e escrita) e coñecementos básicos sobre os países de lingua oficial portuguesa e as súas culturas (correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas).			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- Saber estar / ser
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber - saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira. Nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas, equivalente ao 'Certificado Inicial de Portugués como Língua Estrangeira' (CIPEL).	CB1 CB2 CB5 CG1 CG6 CG9 CG10 CE1 CE2 CE15 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Dominio oral e escrito de primeiros elementos do nivel B1, equivalente ao 'Diploma Elementar de portugués Língua Estrangeira' (DEPLE) e do 'Certificado de Proficiencia en Língua Portuguesa para Estrangeiros' (Celpe-Bras).	CB1 CB2 CB5 CG1 CG6 CG9 CG10 CE1 CE2 CE15 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
Contidos de fonética	Elementos de fonética e fonoloxía das variantes europea e brasileira da lingua portuguesa, correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.
Contidos gramaticais	Elementos gramaticais correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Ortografía; verbo (indicativo e tempos mais usuais do subxuntivo); substantivo; adxectivo; artigo; determinantes; plural; xénero; pronomes; preposicións e contraccións; etc.
Contidos léxico-semánticos	Elementos léxicais e semánticos correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Tempos cronolóxico e meteorolóxico; saúdos e despedidas; vivenda; presentación persoal; números; cores; medios de transporte; rutina diaria; roupa; corpo; cociña e alimentación; deportes e outras actividades de lecer; etc.
Contidos pragmáticos	Tratamentos; idiomatismos; falsos amigos; etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	18	30	48
Traballos de aula	18	30	48
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	13	15
Probas de resposta curta	2	10	12

Outras	4	4	8
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0	5	5
Observación sistemática	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sesións prácticas: exercicios gramaticais e revisións que requiren unha preparación previa por parte do alumnado. Traballos en grupo e exposicións na aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os exercicios correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Traballos de aula	Sesións prácticas, exercicios prácticos de produción oral e escrita. Revisión de contidos gramaticais con exercicios realizados dentro da aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os traballos correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, prácticas de campo e outras actividades relacionadas cos contidos da materia. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	O profesorado revisará e corraxirá os traballos da aula e comentará co alumnado as cuestións máis relevantes.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesorado estará á disposición do alumnado para guialo na resolución de problemas e dos exercicios propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de resposta curta	Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos vistos durante o curso. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. O exame realizarase na data oficial establecida pola FFT.	40	CB1 CB2 CG6 CG9 CE1 CE2 CT8 CT11
Outras	Proba oral individual. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. A proba oral realizarase na última semana de aulas.	30	CB1 CG10 CE1 CE2 CE15
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización de probas ou tarefas sobre temas indicados polo profesor. No caso de alumnado en réxime non presencial o alumnado realizará estas probas ou tarefas co apoio da plataforma Faitic.	20	CB1 CB5 CG6 CG9 CG10 CT8 CT10 CT11

Observación sistemática	Observación das prestacións do alumnado nos ámbitos de "Resolución de problemas e/ou exercicios", "Traballos de aula", a participación en xeral e a asistencia ás actividades relacionadas coa materia. No caso do réxime semipresencial, practícarase un seguimento virtual do alumnado ao longo do curso.	10	CE1 CE2 CE15 CT2 CT5 CT8 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Outros comentarios e avaliación de xullo

As/Os estudantes deberán escoller, de forma obrigatoria nas primeiras dúas semanas do cuadrimestre en cuestión, entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en "Avaliación") ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

Avaliación continua

Dado que se trata do ensino dunha lingua estranxeira é moi recomendábel asistir con regularidade ás aulas. Quen non ten posibilidade de asistir a un mínimo de 80% das aulas debe comunicalo ao profesorado. En todo o caso, a non realización de probas ou exercicios parciais previstos polo sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en "Avaliación") suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos nesta.

A data do último exame de avaliación continua coincidirá coa data do exame de avaliación única recollida no calendario oficial da FFT.

A **avaliación única** consiste dunha proba escrita seguida doutra proba oral que se realizarán no mesmo día en salas de aula contiguas. É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para superar a materia e, en caso de suspenso, haberá que recuperar ambas as probas na convocatoria de xullo.

A avaliación única valorarase da seguinte forma:

1. Proba escrita teórico-práctica: 75% da nota final.
2. Proba oral: 25% da nota final. Esta proba será gravada en formato audio e a participación nela suporá o consentimento da gravación.

É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para aprobar a materia.

A non presentación a unha das probas sen xustificante suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma.

Segunda edición das actas

Os mesmos criterios de avaliación única aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

O alumnado de avaliación continua que non supere a materia na primeira convocatoria e teña que acudir á segunda edición das actas terá que examinarse **EXCLUSIVAMENTE** da parte ou partes que teñan suspensas (exame oral e/ou escrito).

A copia ou o plaxio nos respectivos exames das avaliacións continua ou única será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nestas.

En todo caso, recoméndase a asistencia regular ás aulas e ás titorías e a consulta dos materiais e informacións específicas na plataforma FAITIC, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Alumnado semi-presencial

Ao alumnado semi-presencial ofréceselle unha titoría semanal. Para quen teña a oportunidade, recoméndaselle asistir regularmente a estas titorías.

En todo o caso, o ensino semi-presencial dunha lingua estranxeira require unha disciplina importante de autoestudo

seguindo as indicacións do profesorado e o uso imprescindíbel da plataforma FAITIC dende o primeiro día de clases.

Quen se incorpora a este sistema a partir das últimas convocatórias de matrícula, debe contactar co profesorado inmediatamente e recuperar pola súa conta os temas xa impartidos desde setembro.

A aprendizaxe semi-presencial de lingua portuguesa require unha rutina de traballo individual, moita disciplina, un horario e hábitos de lectura e de audición en lingua portuguesa a diario.

A avaliación continua do alumnado semi-presencial implica a realización dos exercicios indicados polo profesorado a través da plataforma FAITIC, dentro dos prazos indicados, como tamén a asistencia a un 50 % das titorías específicas previstas. Quen non pode realizar estes exercicios dentro dos prazos, ou non pode asistir a un 50 % das titorías específicas, terá que realizar os exames escrito e oral da avaliación única (cf. *supra*).

Bibliografía. Fontes de información

<http://www.portaldalinguaportuguesa.org/>

<http://www.ciberduvidas.com/>

Castro, Ivo. *Introdução à História do Português*, 2.ª ed. revista e muito ampliada. Lisboa, Edições Colibri, 2006. (ISBN: 972-772-676-3).

Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata. *Gramática Ativa 1*, 3.ª ed., Lisboa, Lidel, 2011. (ISBN: 978-972-757-638-8).

Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata. *Gramática Ativa 2*, 3.ª ed., Lisboa, Lidel, 2012. (ISBN:978-972-757-173-4).

Com ou sem Acento?. Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.31936-4).

Com ou sem Hífen?. Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.01713-0).

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.). *Dicionário Temático da Lusofonia*. Lisboa, Texto Editores, 2005. (ISBN: 978-972-472-935-0).

Cristóvão, Fernando. *Da Lusitanidade à Lusofonia*. Coimbra, Almedina, 2008. (ISBN: 978-972-403-445-4)

Dicionário da Língua Portuguesa 2011. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01564-8)

Dicionário Editora de Espanhol-Português, Porto, Porto Editora, 2008 (ISBN: 978-972-0-01371-2).

Dicionário Editora de Francês-Português. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2011. (ISBN: 978-972-0-01647-8).

Dicionário Editora de Inglês-Português. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN:978-972-0-01491-7).

Dicionário Editora de Português-Alemão, Porto, Porto Editora, 2006. (ISBN: 978-972-0-01277-7).

Dicionário Editora de Português-Espanhol, Porto, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-01559-4).

Dicionário Editora de Português-Francês. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2009. (ISBN:978-972-0-01479-5).

Dicionário Editora de Português-Inglês. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01493-1).

Dicionário Editora Alemão-Português. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2011. (ISBN: 978-972-0-01494-8).

Dicionário Moderno da Língua Portuguesa. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01496-2).

Dicionário Moderno de Sinónimos e Antónimos. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN:978-972-0-05754-9).

Dicionário Moderno de Sinónimos e Antónimos. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.5754-9).

Dicionário Moderno de Verbos Portugueses. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-05756-3).

Duarte, Gonçalo (org.). *Histórias de Bolso*. Lisboa, Lidel, 2016.

FLIP 8 - Ferramentas para a Língua Portuguesa. Porto, Priberam, 2010. [www.flip.pt]

Henriques, Teresa Sousa & Federico de Freitas. *Qual é a Dúvida*. Lisboa, Lidel, 2011.

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara. *Estrutura da Língua Portuguesa*, 19.ª ed. Petrópolis, Vozes, 1989. (ISBN: 85-326-0061-1).

Machado, José Barbosa, *Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas*. Braga, Edições Vercial, 2009. (ISBN:

978-972-99038-8-5-3).

Novo Corretor Aurélio 2. Ed. Positivo, 2010. [www.flip.pt]

Ruela, Isabel. *Vocabulário Temático*. Lisboa, Lidel, 2015.

Sobral, José Manuel. *Portugal, Portugueses: Uma Identidade Nacional*, s.l. Fundação Francisco Manuel dos Santos, 2012. (ISBN: 978-989-8424-65-5).

VVAA. *FLiP 10. Correctores e Dicionários para o Microsoft Windows*. Porto, Priberam, 2016.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

Outros comentarios

Un bo nivel de lingua galega facilita a adquisición de coñecementos de lingua portuguesa.

A lectura e audición habitual de textos en lingua portuguesa, facilita igualmente a aprendizaxe.

Aviso importante para o alumnado de intercambio (Erasmus): O ensino de Lingua Portuguesa na UVigo diríxese a un alumnado que ten o galego e/ou castelán como lingua materna, de maneira que a progresión é rápida. Non se recomenda ao alumnado de intercambio que non teña como mínimo un nivel de B1 nestas linguas (galego ou castelán) ou un A1 en lingua portuguesa matricularse nesta materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia das culturas ibéricas**

Materia	Historia: Historia das culturas ibéricas			
Código	V01G400V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Seijas Montero, Maria			
Profesorado	Seijas Montero, Maria			
Correo-e	mariaseijas@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia, que se integra na formación básica do grao, pretende axudar a coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados cos contactos históricos e culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber facer
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- Saber estar / ser
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.	- saber facer
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados coas expansións e os contactos culturais de España , Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días, especialmente aquelas relacionadas co colonialismo e postcolonialismo	CB1 CB2 CB3 CB5 CG5 CG6 CG9 CG10 CE16 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos	
Tema	
1. A formación dos reinos	1.1. A formación dos primeiros reinos cristiáns. 1.2. A formación do reino de Portugal. 1.3. A formación dos reinos de Castela e Aragón.
2. Os séculos modernos na Península ibérica.	2.1. Bases estruturais na época moderna. 2.2. A cultura na época moderna. 2.3. A evolución política dos reinos peninsulares.
3. Liberalismo, tradicionalismo e nacionalismos.	3.1. O liberalismo en España, Portugal e Galicia. 3.2. As correntes tradicionalistas en España, Portugal e Galicia. 3.3. O Iberismo 3.4. Os nacionalismos en España e Galicia.
4. As ditaduras do século XX	4.1. Da monarquía a república en España e Portugal. 4.2. O salazarismo. 4.3. O franquismo.
5. A apertura exterior dos pobos peninsulares.	5.1. A formación dos imperios coloniais. 5.2. O proceso de independencia e descolonización dos imperios. 5.3. Os movementos migratorios.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debates	14	31	45
Traballos de aula	9	21	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	23	0	23
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	50	51

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Debates	Modalidade presencial: Charla aberta entre un grupo de estudantes ou estudantes co profesarado. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral. Modalidade semipresencial: Discusión por medio de titorías virtuais entre un grupo de estudantes co profesorado. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Traballos de aula	Modalidade presencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. Modalidade semipresencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula virtual, a través da plataforma FAITIC, baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Actividades introductorias	Modalidade presencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Modalidade semipresencial: Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a estas actividades. Por tanto, non hai diferenzas coa modalidade presencial.
Sesión maxistral	Modalidade presencial: Exposición por parte do profesorado de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Modalidade semipresencial: Transmisión por parte do profesorado a través da plataforma FAITIC, de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado
Debates	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas
Traballos de aula	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado e ás cuestións concretas que este propoña

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Debates	Modalidade presencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, a través da súa participación na discusión na aula, sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas polo profesorado. Modalidade semipresencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, coa súa participación a través da plataforma FAITIC sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas polo profesorado.	30	CB1 CB3 CB5 CG6 CG10 CE16 CT2 CT5 CT10 CT12
Traballos de aula	Modalidade presencial: Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Modalidade semipresencial: O alumnado preparará este tipo de proba a través da plataforma FAITIC. No entanto, conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir, presencialmente, á realización da proba de avaliación consistente nun cuestionario común co alumnado da modalidade presencial.	10	CE16 CT8

Resolución de problemas e/ou exercicios	Modalidade presencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Modalidade semipresencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba. Por tanto, non hai diferenzas coa modalidade presencial.	60	CB2 CG9 CG10 CE16 CT10 CT11

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Modalidade presencial:

Para poder optar ao sistema de avaliación **continua** o alumnado deberá asistir, cando menos, a 9 das 13 sesións teóricas previstas na programación. Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o alumno de avaliación continua debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Esta proba representará o 60% da cualificación final.

Na terceira semana de marzo o alumno que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos desenvolvidos ata ese momento nas sesións maxistras. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuadrimestre na data establecida no calendario oficial de exames.

Nas aulas prácticas o alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumnado que non seguiu a avaliación continua** ou perdeu o dereito á mesma, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante cúrsoo. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Na segunda edición (xullo) e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Modalidade semipresencial:

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o alumno de avaliación **continua** debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Esta proba representará o 60% da cualificación final.

Na terceira semana de marzo o alumno que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos desenvolvidos ata ese momento nas sesións maxistras. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuadrimestre na data establecida no calendario oficial de exames. O alumnado debe asistir *presencialmente á realización desta proba.

O alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir *presencialmente á realización destas probas.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumnado que non seguiu a avaliación continua** poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante cúrsoo. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

Na segunda edición (xullo) e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante cúrsoo. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

Bibliografía. Fontes de información

Barreiro Fernández, X.R. e Villares, R. (dirs.), A gran historia de Galicia, La Voz de Galicia, 2007

Floristán, A. (coord.), Historia de España en la edad moderna, Ariel, 2004

Fontana, J. y Villares, R., Historia de España, Crítica, 2007-2011

García Cárcel, R. (coord.), Historia de España (siglos XVI y XVII). La España de los Austrias, Cátedra, 2003

García Cárcel, R. (coord.), Historia de España (siglo XVIII). La España de los Borbones, Cátedra, 2002

Ramos, R., História de Portugal, A esfera dos livros, 2010

Villares, R., Historia de Galicia, Galaxia, 2004

Recomendacións

Outros comentarios

-A copia ou plaxio nos traballos ou no exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ó alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

-A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-Recoméndase o uso da bibliografía complementaria indicada pola profesora.

-É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.

-Os alumnos de intercambio deben coñecer o idioma en que se imparte a materia para poder seguila e ser capaces de ler en portugués.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia posibilita que os estudantes adquiran o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descrições das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber facer
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber facer
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber facer
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	- saber facer
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber

CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	CB1 CB5 CG1 CG5 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CT2 CT11 CT12
Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	CB2 CG4 CG7 CG9 CE1 CE15 CE20 CT5 CT8 CT10

Contidos

Tema	
Bloque I. A análise gramatical: a palabra	Parte 1. As unidades gramaticais. A palabra: definición. Descrición da súa estrutura interna. Mecanismos de creación de palabras. Análise de unidades morfolóxicas en galego e español. Parte 2. Análise morfosintáctica de textos en galego e español.
Bloque II. Clasificación das palabras	Parte 1. As clases de palabras e as súas expansións. Criterios de clasificación (morfolóxicos, sintácticos e semánticos). Palabras gramaticais e léxicas. Palabras nucleares e non nucleares. Palabras con estrutura argumental. Parte 2. Caracterización das clases de palabras. Problemas de delimitación: as clases transversais; polisemia e homonomía; casos de conversións e recategorizacións; gramaticalización e lexicalizacións. As subclases de palabras.
Bloque III. Gramática contrastiva entre galego e español.	Contacto de linguas e interferencia. Interferencias gramaticais do español no galego e do galego no español de Galicia. Outras interferencias.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	56	76
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	4	8
Sesión maxistral	18	40	58
Probas de resposta curta	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios	Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase unha especial atención a actividades de análise e comentario morfolóxico e sintáctico de secuencias en galego e español así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Actividades introdutorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL deberá acudir obrigatoriamente a esta sesión de presentación.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Sesión maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que, cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material, o alumnado leve traballado previamente ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail. Este material consistirá esencialmente en documentos PDF con contidos e vídeos gravados das clases maxistras ou de aspectos concretos do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais, tipo seminario, distribuídas ó longo do cuadrimestre (provisoriamente na semana 4ª, 8ª e 12ª), co fin de que o alumnado poida preguntar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo poderá ser atendido en horas de titoría vía e-mail na maior rapidez posible.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia e participación activa nas clases maxistras, sempre e cando esta asistencia sexa máis do 80% delas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase no apartado "Resolución de problemas ou exercicios".	5	CB1 CG7 CE2 CE5 CE8 CT5 CT11

Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o cuadrimestre o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas así como o prazo de entrega. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica en árbore de 3 textos propostos polo profesor. Así mesmo, para o Bloque III realizará un TRABALLO OBRIGATORIO que consistirá na gravación e transcripción dun texto oral e na posterior análise das interferencias entre galego e castelán que nel se atopen. O profesor informará con máis detalle sobre el o primeiro día de clase. Este traballo é obrigatorio para todo o alumnado sexa presencial ou semipresencial e deberá ser entregado na última semana de abril.	30	CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE15 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta curta	Realizarase unha proba escrita, na última semana de curso sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Existe a posibilidade de realización dun exame parcial previo, liberador de materia, que terá lugar provisoriamente na segunda semana de marzo. O alumnado de avaliación única realizará un exame escrito único na data do calendario oficial de EXAMES DE MAIO que dispoña a Facultade. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, segundo o sistema polo que opte, poderá facer tamén exames parciais ou un único exame final, sempre de xeito presencial, na mesma data có resto do alumnado.	65	CB1 CB2 CG4 CG7 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o alumno polo menos deberá ter entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias** (última semana de abril) e ter aprobado o apartado "Probas de resposta curta", **exame que se realizará provisoriamente na última semana das clases**, coa posibilidade dun **exame parcial** liberatorio de materia provisoriamente na **segunda semana de marzo**. Na convocatoria **oficial de xullo**, o/a alumno/a deberá repetir o exame escrito e no seu caso ter entregado o Traballo obrigatorio sobre interferencias. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na **convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito (8 p.)** que se realizará no día que dispoña o calendario oficial de exames da Facultade e ter realizado e entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias (2 p.)**. En caso de non superar ese exame ou o Traballo obrigatorio, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito e a entrega do Traballo na **convocatoria de xullo** na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía de referencia

- Bosque, Ignacio (1989), *Las categorías gramaticales*. Madrid: Síntesis. [Existe unha nova edición de 2015]
- Fernández Salgado, Xosé A. (2017): *Apuntamentos da materia*. Edición do autor.
- Hermida Gulías, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)* Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.
- López Viñas, X. et al. (2010): *Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión*. A Coruña: Baía Edicións.
- Pavón Lucero, Victoria (2007): *Gramática práctica del español*. Madrid: Espasa/Instituto Cervantes .
- RAE (2011): *Nueva gramática básica de la lengua española*. Madrid: Espasa.
- Rodríguez Ramalle, T. M^a (2015): *Las relaciones sintácticas*. Barcelona: Síntesis.

Vídeos

O alumnado semipresencial disporá en vídeo da gravación das clases maxistras.

Lecturas obrigatorias

- Dubert, Francisco (2005): "Interferencias del castellano en el gallego popular". *Bulletin of Hispanic Studies*, vol. 82, nº 3, 271-291. En liña [<https://liverpool.metapress.com/content/l3646k17184r6637/resource-secured/?target=fulltext.pdf>]
- Eguren, L. e Fernández Soriano, O. (2006): *La terminología gramatical*. Madrid: Gredos. (parte teórica e glosario).
- Rojo, Guillermo (2004). "El español de Galicia" . En R. Cano (coord.): *Historia de la lengua española*. Barcelona: Ariel, p. 1087-1101.

Guías bibliográficas

- Gondar, Francisco (dir.): BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega. Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP). Edición en liña: [www.cirp.es/bdo/bil/bilega.html?]
- Instituto Cervantes: Reseñas de manuales del español [http://cvc.cervantes.es/Ensenanza/Biblioteca_Ele/manuales_gramatica/profesores/indice.htm]

O profesor entregará e comentará no primeiro día de clase outras referencias bibliográficas.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Outros comentarios

A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Teoría da literatura**

Materia	Literatura: Teoría da literatura			
Código	V01G400V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia é unha introdución aos fundamentos xerais da Teoría da literatura			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- saber - Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.	- saber - saber facer
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)	- saber
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- saber
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Uso máis reflexivo dos conceptos xenerais que a historia literaria e a crítica presupóñen ou dan por supostas, e mellor comprensión e análise de textos complexos	CB1 CB2 CB5 CG1 CG5 CG6 CG7 CE6 CE7 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. ¿Que é a literatura?	1.1 Respostas históricas a esta pregunta 1.2. Mimese vs inventio 1.3. A ruptura romántica
2. Funcións da literatura	2.1. Paideia e hedonismo 2.2. A mirada estética 2.3. A estética do compromiso
3. As disciplinas literarias	3.1. A filoloxía 3.2. Outras disciplinas: teoría, crítica, historia, comparatismo
4. A comunicación literaria	4.1. Os suxeitos da comunicación literaria. 4.2 A obra literaria: Condicións simbólicas dos textos literarios. Textualidade. Ficcionalidade. Intertextualidade 4.3. Os xéneros literarios: Épica, lírica, dramática
5. Métodos de estudo da obra literaria	5.1. Autoriais / da recepción 5.2. Formalismos 5.3. Poéticas sociais 5.4. Postestruturalismo: psicanálise, feminismo, estudos queer

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	6	10
Sesión maxistral	26	52	78
Traballos de aula	4	8	12
Traballos tutelados	6	20	26
Outros	0	4	4
Presentacións/exposicións	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia e da organización do traballo durante o curso. Asistencia obrigatoria para o alumnado presencial e o semipresencial.
Eventos docentes e/ou divulgativos	O alumnado pode e debe participar en outras actividades de carácter formativo que se organicen na Facultade (conferencias, mesas redondas, presentacións de libros...). Cada actividade será despois comentada na aula. A non participación na actividade terá un valor negativo na cualificación final da materia. O alumnado semipresencial está exento desta tarefa

Sesión maxistral	Correrá a cargo da profesora, que explicará de modo teórico os contidos da asignatura. Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatindo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial terá 4 sesións presenciais especificamente deseñadas para esta modalidade ás que pode asistir ou non. De asistir, a valoración será a arriba expresada para o alumnado presencial.
Traballos de aula	Abordaremos de maneira práctica, traballando sobre textos particularmente preparados ao efecto, os materiais teóricos. Na parte final da asignatura abordaremos a análise textual dende as distintas metodoloxías propostas polas escolas críticas do temario. Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a comprensión da problemática plantexada e a capacidade crítica. O alumnado semipresencial terá catro sesións presenciais, ás arriba indicadas (na sección "Clases maxistras") e será avaliado como o alumnado presencial neste apartado.
Traballos tutelados	Pequenos traballos de inmersión na investigación académica. Cualificarase, no resultado final do traballo, a seriedade e o compromiso coa adquisición de coñecementos e a capacidade crítica. Penalízase o plaxio, que implicará o suspenso sen paliativos do traballo. Este(s) traballo(s) son obrigatorios para o alumnado semipresencial
Outros	Aquí se inclúen os imponderabeis que cada grupo particular precise (como reforzos pedagóxicos do tipo que sexa ou o desenvolvemento de intereses particulares que teñan que ver coa actualidade literaria mundial, etc...). A atención aos intereses particulares do alumnado está implícita nesta actividade.
Presentacións/exposicións	Exposición oral do traballo de investigación da materia, poñendo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á situación. O alumnado semipresencial deberá cumprir tamén esta tarefa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos
Traballos tutelados	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial ten catro sesións presenciais, que se valoran como tales a todos os efectos.	20	CB1 CB2 CT2
Presentacións/exposicións	Dos traballos tutelados (véxase máis abaixo): "Estes traballos serán defendidos de maneira oral en clase en sesións preparadas a este efecto". Esta proba é obrigatoria para o alumnado semipresencial	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG5 CG6 CG7 CE6 CE7 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Traballos de aula	Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e compromiso coa propia aprendizaxe dos contidos que se avalían e a capacidade crítica. A redacción é un contido implícito desta materia, e, polo tanto, será tamén avaliada. No caso do alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria.	30	CB1 CB2 CG7 CE6 CE7 CT2
Traballos tutelados	Valorarase a profundidade do tratamento do tema, a orixinalidade (estará penalizada ao máximo a copia de materiais alleos) e o uso dunha linguaxe escrupulosamente correcta e precisa. Penalízase o plaxio cun suspenso innegociable. No caso do alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria. Estes traballos serán defendidos de maneira oral en clase en sesións preparadas a este efecto.	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG5 CG6 CG7 CE6 CE7 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación será continua, o que implica asistencia, participación na aula e elaboración de traballos de índole diversa. Se non pode seguir a avaliación continua a alumna/o deberá comunicarllo argumentadamente á profesora. Isto é válido para o alumnado semipresencial. Se decide non concurrir ou non realizar ás distintas probas deseñadas para a avaliación continuada, será avaliado mediante proba única.

Se a alumna/o prevé a imposibilidade de asistencia ás clases, deberá comunicarllo e xustificarllo á profesora.

Nos casos de renuncia á avaliación continua, o alumnado será avaliado mediante proba única, que se celebrará ao final do cuadrimestre en horario de aulas. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa.

A mesma estrutura terá a proba na segunda edición de actas (xullo).

Na proba da segunda edición de actas, será preciso examinarse da materia íntegra

Bibliografía. Fontes de información

CASAS, Arturo (coord.). *Elementos de Crítica literaria*. Vigo: Xerais, 2005

CULLER, Jonathan. Breve introducción a la teoría literaria. Barcelona: Crítica, 2000.

EAGLETON, Terry. *Una introducción a la teoría literaria*. México: Fondo de Cultura Económica, 1993.

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio. *Diccionario de Literatura*. Madrid: Alianza, 1996.

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel. *Introducción a la Teoría de la Literatura*. Madrid: Síntesis, 2004.

LÁZARO CARRETER, Fernando. *Estudios de Poética*. Madrid: Taurus, 1979

REIS, Carlos. *O conhecimento da literatura. Introdução aos estudos literarios*. Coimbra: Livraria Almedina, 1995.

RYAN, Mychael. *Teoría literaria: una introducción práctica*. Madrid: Alianza Editorial, 2002

VILLANUEVA, Darío. *Curso de Teoría de la Literatura*. Madrid: Taurus, 1994.

WELLEK, René, WARREN, Austin. *Teoría literaria*. Madrid: Gredos, 1974

YLLERA, Alicia. *Estilística, poética y semiótica literaria*. MADrid: Alianza Editorial, 1974

NOTA: Unha bibliografía máis específica para temas ou asuntos puntuais será provista pola profesora cando proceda.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingüística: Lingüística xeral**

Materia	Lingüística: Lingüística xeral			
Código	V01G400V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	García-Miguel Gallego, José María			
Profesorado	García-Miguel Gallego, José María			
Correo-e	gallego@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Este curso é unha introdución aos fundamentos da estrutura das linguas e aos principios teóricos e metodolóxicos para a análise de datos lingüísticos			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer - Saber estar / ser
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- saber - Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer - Saber estar / ser
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber - saber facer
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas	CB1
	CB2
	CB5
	CG1
	CG2
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CE5
	CE8
	CT2
CT5	
CT8	
CT9	
CT10	
CT11	
CT12	
Analizar datos lingüísticos	CB1
	CB2
	CB5
	CG1
	CG2
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CE5
	CE8
	CT2
CT5	
CT8	
CT9	
CT10	
CT11	
CT12	

Contidos

Tema	
A linguaxe, as linguas e a lingüística	- Linguaxe e comunicación - As linguas e a súa estrutura. As linguas do mundo - A lingüística: disciplinas e principais perspectivas teóricas e metodolóxicas da lingüística actual
Os medios da linguaxe	- Linguaxe escrita, linguas signadas e outros medios de expresión - Os sons da linguaxe (Fonética e Fonoloxía)
Gramática	- A estrutura das palabras (Morfoloxía) - Construcións e categorías gramaticais (Sintaxe)
Semántica	- O estudo do significado léxico e gramatical
Pragmática e análise do discurso	- Pragmática: o uso da linguaxe - Análise do discurso

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	19	19	38
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36
Traballos de aula	12	24	36
Probas de resposta curta	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia, da metodoloxía docente e dos procesos de avaliación
Sesión maxistral	Introdución aos conceptos e saberes relacionados coa temática da materia, apoiándose en lecturas complementarias e en comentarios e discusións na propia clase. Os alumnos semipresenciais deberán realizar as lecturas que se indiquen, e recibirán apoio complementario de profesores e compañeiros mediante plataformas dixitais.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Problemas e exercicios relacionados coa análise estrutural das linguas e a análise discursiva. Os alumnos semipresenciais deberán realizar os mesmos exercicios, en cantidade e calidade, que os alumnos presenciais, pero poderán entregalos por medios dixitais e recibir retroalimentación do mesmo xeito
Traballos de aula	Actividades destinadas a fixación, ampliación e aplicación dos conceptos básicos relacionados coa temática da materia. Os alumnos semipresenciais poderán realizar actividades equivalentes, en cantidade e calidade, e entregalas por medios dixitais. Recibirán retroalimentación tamén por medio das plataformas dixitais.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Atención personalizada tanto en titorías presenciais (preferentemente) como mediante comunicación electrónica
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención personalizada tanto en titorías presenciais (preferentemente) como mediante comunicación electrónica
Traballos de aula	Atención personalizada tanto en titorías presenciais (preferentemente) como mediante comunicación electrónica

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Asistencia e participación nas clases teóricas e lectura dos textos complementarios que se indiquen. Os alumnos semipresenciais deberán demostrar que consultaron as lecturas complementarias e outros materiais que se lles indique. RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	0	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CE5 CE8 CT2 CT5 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización correcta e en prazo dos problemas e exercicios que se propoñan ao longo do curso, tanto os realizados e entregados na clase como os entregados por medio de plataformas dixitais (esta posibilidade aplícase especialmente aos alumnos semipresenciais).	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CE5 CE8 CT2 CT5 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballos de aula	Realización correcta e en prazo dos traballos de aula que se propoñan ao longo do curso ou das actividades equivalentes que se propoñan aos alumnos semipresenciais para presentar a través das plataformas dixitais. RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CE5 CE8 CT2 CT5 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Probas de resposta curta	EXAME(S) Resolución de cuestións breves sobre conceptos fundamentais da materia como parte dun ou dous exames presenciais. Prevese un exame parcial a metade do curso e un exame a final de curso na data fixada pola Facultade Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CE5 CE8 CT2 CT5 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME(S) Resolución de problemas e exercicios relacionados coa análise e descrición de datos lingüísticos, como parte dun ou dous exames presenciais. Prevese un exame parcial a metade do curso e un exame a final de curso na data fixada pola Facultade Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CE5 CE8 CT2 CT5 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O procedemento ordinario de avaliación é avaliación continua, que presupón a entrega regular de exercicios e traballos propostos nas clases.

Os que recurran á posibilidade de avaliación única terán a oportunidade de examinarse na data fixada pola Facultade

Na segunda convocatoria os estudantes que non demostraran a adquisición das competencias previstas deberán realizar un exame global e ademais deberán presentar un dossier coas actividades e exercicios do curso que non chegaran a facer ou non fixeran correctamente.

As porcentaxes relativas de avaliación serán as mesmas que para a avaliación continua ordinaria. Só como alternativa a actividades que pola súa natureza non se poden entregar por escrito, aumentará proporcionalmente o peso relativo do exame escrito.

A materia de exame inclúe, en calquera das modalidades, todas as lecturas consideradas obrigatorias, así coma os contidos das clases teóricas e prácticas que capacitan para resolver problemas e exercicios e responder a probas de resposta curta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica (da que se seleccionarán as lecturas obrigatorias do curso)

Yule, George (2007). *El lenguaje*. Madrid: Akal (3ª edición).

Recomendacións

Outros comentarios

É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Crítica literaria**

Materia	Literatura: Crítica literaria			
Código	V01G400V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz González Maestro, Jesús			
Profesorado	González Maestro, Jesús Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es maestro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Presentación dos fundamentos xerais da crítica literaria xeral			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber - saber facer
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- saber facer - Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.	- saber
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ao terminar o curso, o alumnado debería estar en condicións de, por exemplo, elaborar una reseña dun texto.	CB1 CB2 CB5 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CE3 CE6 CE7 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. A linguaxe poética.	
2. A lectura da poesía.	4.1. Tipoloxías estruturais.
3. Os temas da poesía.	5.1. Niveis fónico-gráfico e morfo-sintáctico.
4. Estruturas poéticas.	6.1. Niveis semántico e pragmático: Imaxes e tropos.
5. A lingua poética: 1. Gramática da poesía.	
6. A lingua poética: 2. Semántica da poesía.	
7. Conclusión: o pracer do texto.	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	12	10	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	22	22
Obradoiros	24	40	64
Presentacións/exposicións	10	30	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
	Asistencia obrigada para o alumnado semi presencial
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia pola profesora. O alumnado semipresencial terá catro sesións deseñadas especificamente, ás que pode asistir ou non. Serán sesións de dúas horas de carácter teórico e práctico (ás prácticas funcionarán a modo de pequenos obradoiros e serán avaliadas como tales).
Resolución de problemas e/ou exercicios	Son traballos específicos sobre figuras retóricas, fundamentalmente sobre tropos, segundo os principios metodolóxicos expostos nas clases. Estes exercicios son de obrigado cumprimento para o alumnado semi presencial

Obradoiros Traballo sobre a lingua poética nos seus niveis teóricos e críticos

Presentacións/exposicións O alumnado debe expor e defender oralmente o traballo de análise formal feito sobre os textos poéticos que proceda. O alumnado semipresencial non está exento desta proba.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentacións/exposicións	Traballos que realiza o alumnado. Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade proposta, plasmando de xeito práctico os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	35	CB1 CB2 CG2 CG4 CG6 CT2 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita). Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	15	CB1 CB2 CG2 CG3 CG4 CG6 CE3 CE6 CE7 CE9 CT2 CT5
Obradoiros	Talleres de comentario poético. Traballarase intensivamente na análise formalista da linguaxe poética. Valoración de capacidade de comprensión, argumentación e interpretación dos métodos de análise. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	50	CB1 CB2 CB5 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CE3 CE7 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A participación e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que queira ser avaliada pola modalidade continua e tamén para o alumnado da modalidade semipresencial. Tanto para este alumnado

como para quen non siga esta modalidade de avaliación, alumnado semipresencial incluído, haberá un exame final nas datas fixadas pola Facultade en maio e en xullo, no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica. Porcentaxe de presencialidade obrigatoria na avaliación continua para o alumnado presencial: 80%A avaliación en xullo para o alumnado que tivera optado pola avaliación continua e non aprobouse consistirá en facer un exame e/ou traballos. En calquera caso, a copia literal de traballos alleos sen recurrir ás convencións da cita redundará nun suspenso innegociable.

Bibliografía. Fontes de información

Esta bibliografía é parcial. Ningún destes libros é material de estudo completo; e para cuestións puntuais que requiran materiais de estudo diferentes, estes serán presentados pola profesora. GUPO Mi. *Retórica general*. Barcelona: Paidós, 1987. LAUSBERG, Heinrich. *Elementos de Retórica literaria*. Madrid: Gredos, 1975. MORATARA GARAVELLI, Bice. *Manual de Retórica*. Madrid: Cátedra, 1991. REIS, Carlos. *Técnicas de análise textual*, Coímbra, Liv. Almedina, 1976; 2a ed., 1978; 3a ed., 1981; 1a reimpresión, 1984; 2a reimp. 1987. PARAÍSO, Isabel. *Psicoanálisis de la experiencia literaria*. Madrid: Cátedra, 1994. REIS, Carlos. *Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario*, Salamanca, Colegio de España, 1995. SPANG, Kurt. *Fundamentos de Retórica*. Literaria y publicitaria. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, 1991. YLLERA, Alicia: *Estilística, poética y semiótica literaria*. Madrid: Alianza Editorial, 1974

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e comunicación oral e escrita: galego**

Materia	Lingua e comunicación oral e escrita: galego			
Código	V01G400V01301			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Soto Andión, Xosé			
Profesorado	Soto Andión, Xosé			
Correo-e	xsotoandion@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo alicerzar coñecementos teórico-prácticos da lingua galega nun nivel intermedio-alto oral e escrito nos distintos compoñentes lingüísticos: fónico, ortográfico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.	- saber - saber facer
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	- saber - saber facer
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer - Saber estar / ser
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do galego oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG10 CE1 CE2 CE18 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1.- Situación de contacto galego-castelán en Galicia: as interferencias recíprocas.	1.1.- Interferencias históricas (léxico) 1.2.- Interferencias recentes (fonética, fonoloxía, morfoloxía, sintaxe e léxico).
2.- A comunicación escrita en galego	2.1.- As Normas oficiais. Outras propostas non oficiais. 2.2.- Niveis e rexistros de lingua. 2.3.- Textos especializados: características. 2.4.- Recursos tecnolóxicos para a escrita en galego: dicionarios, correctores, glosarios especializados etc.
3.- A comunicación oral en galego	3.1.- Breve descrición fonética e fonolóxica do galego: interferencias e ortofonía. Niveis e rexistros. 3.2.- Prosodia e entoación. 3.3.- Sintaxe e oralidade.
4.- Léxico e fraseoloxía do galego	4.1.- A restauración léxica do galego. Estandarización. 4.2.- Fraseoloxía do galego.
5.- Comunicación e calidade lingüística en galego	5.1.- Medios de comunicación escritos. 5.2.- Medios de comunicación audiovisuais. 5.3.- Comunicación institucional.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	4	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	32	42
Presentacións/exposicións	5	12	17
Traballos tutelados	0	34	34
Actividades introdutorias	2	6	8
Sesión maxistral	25	75	100
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	4	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	4	4
Observación sistemática	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc., impartidos por relatores de prestixio e que complementen a formación do alumnado. O alumnado semipresencial terá información destas actividades e un resumo dos seus contidos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia contida en cada un dos bloques temáticos e subapartados. Para o alumnado semipresencial faranse seminarios especiais cada tres semanas para resolución de problemas e exercicios.
Presentacións/exposicións	Exposición inividual oral por parte do alumnado dun traballo sobre un dos subtemas do programa. O alumnado semipresencial fará estas exposicións nas sesións de seminarios ou titorías expresamente sinaladas para el.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar o coñecemento oral e escrito do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e métodos de comunicación e exposición etc. Nas titorías ou seminarios para alumnado semipresencial tamén se avaliará a corrección oral.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre un tema, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas, directrices dun traballo ou exercicio etc. Ao alumnado semipresencial facilitaráselle por teledocencia todo tipo de materiais empregados nas aulas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado presencial e semipresencial recibirá atención personalizada para clarificar e resolver dúbidas sobre problemas e exercicios.
Traballos tutelados	O alumnado presencial e semipresencial recibirá atención personalizada para resolver dúbidas e problemas relacionados cos traballos que deben realizar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a actividades de formación paralela relacionadas coa materia	2	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG10 CE1 CE2 CE18 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.	10	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG10 CE1 CE2 CE18 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Presentacións/exposicións	Exposición oral individual por parte do alumno, diante do docente, e/ou dun grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados de traballos, exercicios, un proxecto, etc. Terase en conta a corrección oral. Estas exposicións irán tendo lugar no derradeiro mes de curso.	5	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG10 CE1 CE2 CE18 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballos tutelados	Elaboración de traballos propostos polo docente que permitan avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto. Terase en conta a corrección escrita.	15	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG10 CE1 CE2 CE18 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Probas de resposta curta	Exercicios de clase de tipo práctico e reposta breve e rápida.	3	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exercicio compilatorio de toda a teoría e práctica exposta nas aulas. Combínanse preguntas teóricas con exercicios prácticos sobre temas do programa. Esta proba (na data oficial da FFT) complétase cunha entrevista con cada un dos alumnos para avaliar a competencia en comunicación oral.	55	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG10 CE1 CE2 CE18 CE20 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas prácticas de redacción e corrección de documentos e comentario de textos, que conxugan casos reais de comunicación administrativa nun organismo, institución ou empresa con outros simulados que poden darse tamén nun organismo, institución ou medio de comunicación.	5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas e exercicios de ámbito oral e escrito, relacionados coa comunicación lingüística, coa corrección de textos así coma co coñecemento da lingua estándar e dos rexistros, coa fraseoloxía, a oralidade, a tipoloxía textual, etc.	5	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Convocatoria 1: na primeira edición de actas (xaneiro/maio), o alumnado será avaliado ben mediante o sistema de avaliación continua (asistencia a clase obrigatoria dun mínimo do 85%) a través da realización de probas, exercicios e traballos, ou ben mediante o sistema de avaliación única, que consistirá na realización dun exame na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. A última proba do sistema de avaliación continua concidirá co exame oficial marcado para o alumnado de avaliación única. Forma parte desta proba longa unha entrevista/conversa con cada un dos alumnos, que servirá para determinar o grao de competencia oral en lingua galega. **Convocatoria 2:** na segunda edición de actas (xullo), o alumnado tanto de avaliación continua coma única deberá realizar un único exame, en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FF, no que dará conta do seu coñecemento dos contidos da materia. Nesta convocatoria examínase só das partes suspensas, sempre que non superen o 50% do total de contidos. De se superar esta cifra, o alumnado debe examinarse da totalidade dos contidos. En posteriores convocatorias, cómpre recuperar toda a materia. O alumnado semipresencial deberá asistir a un mínimo de catro clases e tres titorías. Poderá realizar as probas do sistema de avaliación continua ou presentarse a un exame de avaliación única na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. Tocante a partes aprobadas ou suspensas, aplícase o mesmo criterio indicado anteriormente para o resto do alumnado.

Bibliografía. Fontes de información

Ballenato Prieto, G. (2013). *Comunicación eficaz. Teoría y práctica de la comunicación humana*. Madrid: Pirámide Carballera
 Anllo, X. M.^a (coord.) (2009): *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo: Xerais.
 Cassany, D. (2007): *Affilar el lapicero*. Barcelona: Anagrama.
 Costas, X. H. (2016): *Os xentilicios de Galicia*. Vigo: Universidade Domínguez
 Dapena, C. (2004). *Técnicas de expresión oral. O uso expresivo da voz*. Vigo: Galaxia
 Fernández Salgado, B. (dir.) (2004): *Diccionario de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
 Freixeiro, X. R. & Ríos, M. & Filloy, L. (eds.) (2008). *Lingua e Comunicación. IV Xornadas sobre Lingua e Usos*. A Coruña: Universidade da Coruña
 Hernández Guerrero, J. A. / García Tejera, M. del Carmen (2004). *El arte de hablar. Manuel de Retórica Práctica y de Oratoria Moderna*. Barcelona: Ariel
 López Taboada, C. e M.ª R. Soto Arias (2008): *Diccionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais.
 Merayo, A. (2012). *Curso práctico de técnicas de comunicación oral*. Madrid: TecnoMorales, C. J. (2007). *Guía para hablar en público*. Madrid: Alianza
 Muñoz Saa, Begoña et al. (2004): *Expresión oral*. Vigo: Xerais
 Real Academia Galega (2000): *Diccionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega. 3ª ed.
 Regueira Fernández, X. L. (2012). *Oralidades: reflexións sobre a lingua falada no século XXI*. A Coruña: Real Academia

GalegaRodríguez Gallardo, A. (dir.) (2011): *La escritura cotidiana contemporánea: Análisis lingüístico y discursivo*. Vigo: Universidade de Vigo.Santamarina, A. (ed.) (2003): *Diccionario de diccionarios 3*. A Coruña: ILG / Fundación "Pedro Barrié de la Maza".Tascón, M. (dir.) (2012): *Escribir en internet. Guía para los nuevos medios y las redes sociales*. Barcelona: Galaxia Gutenberg

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Sociolingüística/V01G400V01401

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega/V01G400V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Outros comentarios

O alumnado de intercambio debe posuír un nivel B2 de galego, portugués ou español.

Recoméndase cursar as materias do módulo de Lingua galega de 3º e 4º.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesta proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É recomendable o uso periódico da biblioteca para consulta do material fornecido na bibliografía da materia e nas clases.

O alumnado é responsable de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma Faitic e de coñecer as datas nas que terán lugar as probas de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e comunicación oral e escrita: español**

Materia	Lingua e comunicación oral e escrita: español			
Código	V01G400V01302			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Profesorado	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Correo-e	rosa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia revisa e reforza os coñecementos de lingua española que ten o alumnado. Ademais, a materia incide na aplicación práctica da norma académica adaptada á construción de discursos orais e escritos de carácter formal en contextos *comunicativos diversos.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do español oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos.	CB1 CB2 CB4 CB5 CG1 CG9 CE1 CE2 CE20 CT2 CT10 CT11

Contidos

Tema	
1. Norma e uso da lingua española.	1.1. Norma e uso. 1.2. A norma académica e o concepto de estándar culto en español. A política lingüística panhispánica da RAE 1.3. Orto(tipo)grafía, ortofonía e ortoloxía.
2. A norma académica e o léxico	2.1. Corrección no léxico: neoloxismos, préstamos, cultismos; erros habituais. 2.2 Materiais de consulta: dicionarios, gramáticas, manuais de estilo.
3. Organización e creación textual.	3.1. Tipos de textos: xornalísticos, publicitarios, científicos, administrativos. 3.2. Organización e redacción de textos. Coherencia, cohesión, adecuación.
4. A comunicación oral en español.	4.1. O discurso oral formal. 4.2. Corrección e precisión lingüística. 4.3. A comunicación non verbal.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	22	44	66
Resolución de problemas e/ou exercicios	40	81	121
Presentacións/exposicións	4	12	16
Traballos tutelados	2	10	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	3	4
Probas de resposta curta	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Recoméndase vivamente ao alumnado de réxime semipresencial a asistencia a esta sesión de actividades na que se proporcionará información sobre o desenvolvemento e planificación do curso.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que o estudante ten que desenvolver. O alumnado de réxime semipresencial terá acceso aos materiais necesarios a través da plataforma de teledocencia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións apropiadas ou correctas mediante a aplicación de diferentes rutinas ou procedementos. O alumnado de réxime semipresencial poderá acceder aos exercicios que se traballaron nas clases prácticas a través da plataforma de teledocencia; poderá entregalos para a súa corrección e comentario, cando cumpra, a través dos medios dispostos (plataforma, correo e, etc.) nos prazos que se determinen.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Presentacións/exposicións	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación das presentacións ou exposicións orais.
Traballos tutelados	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación dos traballos tutelados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	-Exame: exercicios, actividades ou problemas (20%). -Entrega de tres exercicios prácticos breves ao longo do cuadrimestre. (10%)	30	CB1 CB2 CG1 CE1 CE2 CE20 CT2 CT10
Presentacións/exposicións	Presentación oral dun traballo individual cuxo tema se acordará previamente coa docente	30	CB4 CB5 CE1 CT2
Traballos tutelados	Presentación dun traballo escrito sobre un tema relacionado coa materia.	20	CB1 CB4 CB5 CG9 CE1 CE20 CT2 CT10 CT11
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame: pregunta(s) aberta(s) sobre un tema do programa	10	CB2 CB5 CG1 CE2 CT10
Probas de resposta curta	Exame: preguntas breves sobre aspectos concretos do programa	10	CB2 CB5 CG1 CE2 CT10

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Todas as alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, serán avaliados co mesmo sistema, que require a entrega de tres exercicios breves (10%) e un traballo escrito (20%), unha presentación oral (30%) e un exame (40%). Non se esixe asistencia a clase, aínda que se recomenda a todo o alumnado, presencial e semipresencial, que asista na medida das súas posibilidades.

A entrega do traballo tutelado programárase para a segunda semana de novembro (7-11).As presentacións orais terán lugar

na semana do 28 de novembro ao 2 de decembro.

As partes da avaliación definidas como "Exame: preguntas abertas", "exame: preguntas breves" e "exame: exercicios, actividades e problemas" concentraranse nunha proba que terá un peso conxunto do 40% da cualificación final. Este exame terá lugar na data prevista no calendario oficial de exames da Facultade.

Quen atope dificultade para respectar os prazos de entrega dos exercicios deberá contactar coa docente, que terá en consideración as circunstancias en cada caso e decidirá se procede facer algunha excepción. No caso do alumnado semipresencial, haberá flexibilidade na fixación da data para as presentacións orais.

As alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, que non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xullo, na data oficial correspondente, nas mesmas condicións que as que rexen para xaneiro. Isto implica que, ademais de facer o exame, terán que facer entrega do traballo tutelado e os exercicios prácticos breves e realizar unha presentación oral. O alumnado que se atope no caso de ter aprobada algunha proba poderá conservar as cualificacións desa parte ou partes, previo acordo coa profesora, na oportunidade de xullo.

Non se poderá obter a cualificación de aprobado se non se alcanza un mínimo de 3 puntos (sobre 10) en cada unha das partes que se indican a continuación: exame (no seu conxunto), presentación oral e traballo tutelado escrito.

Tanto nos exames como no resto dos exercicios e probas propostos penalizaranse os erros de expresión (ortografía, puntuación, incoherencias sintácticas, uso inadecuado do léxico, etc.). No caso de que se detecte copia ou plaxio nalgunha proba, esta non se puntuará.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica - Cassany, Daniel, *La cocina de la escritura*, Barcelona, Anagrama, 1995.- Martínez de Sousa, José, *Ortografía y ortotipografía del español actual*, Gijón, Trea, 2014. - Fernández Romero, Jose Antonio, *Manual guía atípico y sinóptico para la corrección de textos (ortografía y morfosintaxis)*, Universidade de Vigo, 2012. - Montolío, Estrella (coord), *Manual práctico de escritura académica*, Ariel, Barcelona, 2000.- Real Academia Española, *Ortografía de la lengua española*, Madrid, Espasa, 2010.- Real Academia Española, *Diccionario panhispánico de dudas*, Madrid, Santillana, 2005.- Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Nueva gramática de la lengua española*, Madrid, Espasa, 2009. Bibliografía complementaria Se indicará en clase la bibliografía complementaria y específica para cada tema.

Recomendacións

Outros comentarios

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC, onde a docente irá pondo á súa disposición os temas e exercicios que se vaian traballando en clase.

O alumnado semipresencial debe asistir á primeira sesión de clase; recoméndase que asista tamén e as sesións de titorías colectivas que a coordinación do grao planificará unha vez ao mes. En todo caso, o alumnado debe manterse en contacto coa docente a través dos medios dispoñibles (fundamentalmente, correo electrónico e asistencia a titorías individuais).

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua portuguesa II**

Materia	Lingua portuguesa II			
Código	V01G400V01303			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Carvalho de Sant Anna, Monica Heloane			
Profesorado	Carvalho de Sant Anna, Monica Heloane			
Correo-e	mheloane@gmail.com			
Web	http://estudioslusofonos.blogspot.com/			
Descrición xeral	Nesta materia preténdese que o alumnado adquira coñecementos intermedios das lingua e culturas de expresión portuguesa ata o nivel B1 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas. Aviso importante para alumnado de intercambio (Erasmus): O ensino de Lingua Portuguesa na UVigo diríxese a un alumnado que ten o galego e/ou castelán como lingua materna, de maneira que a progresión é rápida. Non se recomenda ao alumnado de intercambio que non teña un nivel de B2 nestas linguas e un A2 (como mínimo) en lingua portuguesa matricularse nesta materia.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber facer
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber facer - Saber estar / ser
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber facer
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	- saber - Saber estar / ser
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer

CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer - Saber estar / ser
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer - Saber estar / ser
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira, chegando ao nivel B2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas (equivalente ao Diploma Intermédio de Portugués Língua Estrangeira, e ao Certificado de Proficiencia en Língua Portuguesa para Estrangeiros).	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG6 CG9 CG10 CE1 CE2 CE15 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
Conteúdos gramaticais	Conteúdos gramaticais relacionados com o nivel B1 do Marco Comum Europeu de Referencia para o ensino de linguas.
Conteúdos lexicais	Conteúdos lexicais relacionados com o nivel B1 do Marco Comum Europeu para o ensino de linguas.
Conteúdos pragmáticos	Continuación dos conteúdos desenvolvidos no curso "Idioma Moderno II, 1: Portugués" em relação a: idiomatismos; falsos amigos; registos; diferenzas entre as variantes portuguesa e brasileira. Produção de textos curtos.
Conhecimentos sobre países de língua oficial portuguesa: aspetos culturais.	Continuación dos conteúdos desenvolvidos no curso "Idioma Moderno II, 1: Portugués" em relação a: História de Portugal; História do Brasil; História dos países africanos lusófonos; História da literatura lusófona; música e arte nas culturas lusófonas atuais; sistemas políticos dos países lusófonos; outros aspetos culturais da lusofonia.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	10	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	44	59
Traballos de aula	7	22	29
Outros	3	12	15
Eventos docentes e/ou divulgativos	5	0	5
Probas de resposta curta	2	6	8
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Sessões teóricas: explicacións teóricas gramaticais; exercicios gramaticais e de civilización lusófona.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sessões prácticas: exercicios de produción escrita e oral e revisión de exercicios.
Traballos de aula	Sessões prácticas: exercicios gramaticais e revisións que requirem una especial preparación previa por parte do alumno. Traballo en grupo: interacción a través de exercicios prácticos de produción escrita e oral.
Outros	Execução de exercicios e traballos marcados previamente.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Assistència a conferencias, filmes, seminários, prácticas de campo e outras actividades relacionadas com os contidos das materias.

Atención personalizada	
	Descrición
Sesión maxistral	Presentación do curso, directrices que se cumprirán ao longo do curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de exercicios gramaticais e teóricos na aula.
Traballos de aula	sesións prácticas, exercicios prácticos de produción oral e escritura. revisión de contidos gramaticais con exercicios realizados dentro da aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, prácticas de campo e outras actividades relacionadas cos contidos da materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exercicios orais e escritos breves, a serem realizados durante as aulas.	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG9 CG10 CE1 CE2
Traballos de aula	Realização / apresentação de traballos varios, individuais e/ou em grupos, sobre temas gramaticais diversos a partir de textos de cultura lusófona.	25	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG9 CG10 CE1 CE2 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Probas de resposta curta	Uma prova escrita sobre conteúdos de civilização lusófona (a realizar em março).	10	CB1 CB2 CG6 CE15 CT1
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	Uma prova escrita sobre os conteúdos teórico-práticos vistos durante o curso. No caso do regime semipresencial, os alunos também têm de estar presentes no dia do exame. A prova realizar-se-á na data oficial sinalada pola FFT.	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG6 CE1 CE2 CE15 CT1 CT2 CT10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Diferentes exercicios prácticos orais a realizar durante as aulas. Prova oral individual. No caso do regime semipresencial, os alunos também têm de estar presentes no dia do exame. A prova oral realizar-se-á na última semana de aulas.	25	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CE1 CE2

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Os estudantes deberán escoller no principio do curso entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (cf. supra) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro. Dado o carácter da materia, é moi recomendable asistir con regularidade ás clases. Para a avaliación única é preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para aproba a materia. Copia ou plaxio nos respectivos exames será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nas mesmas. Recoméndase consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA (<http://faitic.uvigo.es>). Quen opte de forma directa pola avaliación única (non recomendado) será avaliada/o ao final do primeiro período, na primeira edición das actas (maio/xuño), da seguinte forma: 1. Cunha proba escrita teórico-práctica (contando un 75% da nota final; teoría: 25%; práctica: 50%). 2. Cunha proba de expresión oral (contando un 25% da nota final) que será gravada. É necesario superar ambas as probas (escrita e oral) para superar a materia. Copia ou plaxio nos respectivos exames será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nas mesmas. Hai que acordar co profesorado as datas e o horario das probas de expresión oral coa antelación necesaria (mínimo 2 semanas antes da introdución das notas en Xescampus), sendo responsabilidade do alumnado contactar co profesorado para iso. A non presentación á proba de expresión oral suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma. Os mesmos criterios de avaliación aplicaranse na segunda edición das actas (xullo). De todas as maneiras, recoméndase a asistencia ás aulas e ás titorías e consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma (<http://faitic.uvigo.es>), mesmo se non se siga o sistema de avaliación continua. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Facultade para o curso 2014-2015.

Bibliografía. Fontes de información

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, *Estrutura da Língua Portuguesa*, 19.ª ed., Petrópolis, Vozes, 1989. (ISBN: 85-326-0061-1).
Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga. *Gramática Ativa 1*, 3.ª ed., Lisboa, Lidel, 2011. (ISBN: 978-972-757-638-8). *Com ou sem Acento?*, Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.31936-4).
Cristóvão, Fernando (dir. e coord.). *Dicionário Temático da Lusofonia*, Lisboa, Texto Editores, 2005. (ISBN: 978-972-472-935-0). *Dicionário da Língua Portuguesa 2011*, Porto, Porto

Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01564-8)*Dicionário Editora de Espanhol-Português*, Porto, Porto Editora, 2008 (ISBN: 978-972-0-01371-2).*Dicionário Editora de Inglês-Português*. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01491-7). *Dicionário Editora de Português-Espanhol*, Porto, Porto Editora, 2010 (ISBN: 978-972-0-01559-4). *Dicionário Editora de Português-Inglês*. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01493-1).*Dicionário Moderno de Sinónimos e Antónimos*. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-05754-9).*Dicionário Moderno de Verbos Portugueses*, Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-05756-3).Machado, José Barbosa, *Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas*, Braga, Edições Vercial, 2009. (ISBN: 978-972-99038-8-5-3).Sobral, José Manuel, *Portugal, Portugueses: Uma Identidade Nacional*, s.l., Fundação Francisco Manuel dos Santos, 2012. (ISBN: 978-989-8424-65-5).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Idioma 2, III: Português/V01G230V01308

Língua portuguesa III/V01G400V01981

Língua portuguesa IV/V01G400V01983

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Idioma 2, I: Português/V01G230V01108

Idioma moderno: Língua portuguesa I/V01G400V01105

Outros comentarios

Um bom domínio da língua galega facilita a aquisição rápida de um nível B1 de língua portuguesa. A leitura e a audição de textos em língua portuguesa ajudam a aumentar o léxico e a fluidez no uso da língua.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Obras principais das literaturas galega e lusófona**

Materia	Obras principais das literaturas galega e lusófona			
Código	V01G400V01304			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Angueira Vitorro, Anxo			
Profesorado	Angueira Vitorro, Anxo			
Correo-e	angueira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Visión xeral dos textos e autores principais das literaturas galega e lusófona.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer - Saber estar / ser
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber facer - Saber estar / ser
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber - saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber facer - Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber - saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber - saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquisición dos fundamentos teóricos sobre autores e obras narrativas e ensaísticas dos sistemas literarios galego e da lusofonía. Coñecementos e destrezas para analizar textos narrativos e ensaísticos, así como sintetizar, relacionar e describir estas tradicións literarias nos seus distintos ámbitos culturais e sociais. Estudo das obras máis importantes así como dos movementos literarios.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. Épica e descubertas nos inicios da literatura galega e portuguesa: Camoens, Mendes Pinto e Pondal.	A emerxencia de novas literaturas. A emerxencia das literaturas hispánicas. Teoría das literaturas emerxentes. O caso portugués. O caso galego. Os procesos de emancipación nacional e literaria dos países lusófonos. Mendes Pinto. Camoens. Eduardo Pondal. A épica e a nova épica.
2. O século XIX: De Rosalía a Eça de Queirós.	O século XIX nas literaturas ibéricas. Lingua, literatura e nación. A tradición literaria portuguesa á altura do S. XIX. A tradición literaria galega á altura do S. XIX
3. As vangardas en Galicia e Portugal: Pessoa e Manoel Antonio.	A caída do Antigo Réxime. A revolución industrial. O réxime liberal burgués. Os manifestos vangardistas. A vangarda en Europa. En Portugal e Galicia.
4. Literatura brasileira: Jorge Amado.	A literatura brasileira. Períodos, obras e autores principais. Referencia: a figura de Jorge Amado.
5. Literaturas africanas de lingua portuguesa: Mia Couto.	As literaturas africanas. Períodos, obras e autores principais. Referencia: a figura de Mia Couto.
6. Textos de referencia da literatura galega 1: Blanco Amor	A literatura galega de posguerra. Existencialismo. Realismo. Realismo Máxico. A Nova Narrativa Galega. Referencia: A Esmorga de Eduardo Blanco Amor.
7. Textos de referencia da literatura galega 2: Álvaro Cunqueiro	A literatura galega de posguerra. Existencialismo. Realismo. Realismo Máxico. A Nova Narrativa Galega. Referencia: a obra de Álvaro Cunqueiro.
8. Textos de referencia da literatura galega 3: Méndez Ferrín.	A literatura galega de finais do franquismo e dos inicios da transición democrática. Referencia: a obra de Xosé Luís Méndez Ferrín

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	32	36	68
Traballos de aula	13	36	49
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Faitic de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballos de aula	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor responderá ás consultae ou dúbidas individuais, e fará suxestións específicas segundo os interese e aptitudes de cada alumno.
Traballos de aula	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na data oficial de exames da FFT.	15	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Sesión maxistral	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na mesma data.	70	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Traballos de aula	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo: 1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básicaÁlvarez Sellers, M. R. (Ed.). (1999). *Literatura portuguesa y literatura española: influencias y relaciones*. València: Universitat de València, Departamento de Filología Española, Área de portugués. *Biblos: enciclopédia Verbo das literaturas de língua portuguesa*. (1995). Lisboa: Verbo. Buescu, M. L. C. (1990). *Literatura portuguesa medieval*. Lisboa: Universidade Aberta. Carballo Calero, R. (1975). *Historia da literatura galega contemporánea* (2ª ed). Vigo: Galaxia. Cobas Brenlla, X. (1991). *Historia da literatura infantil e xuvenil galega*. S.l.: s.n. Fernández del Riego, F. (1971). *Manual de Historia da Literatura Galega* (2ª ed). Vigo: Galaxia. Fundação Calouste Gulbenkian (Ed.). (1997). *História e antologia da literatura portuguesa*. Lisboa: Fundação Calouste Gulbenkian. Leal Gómez, B. (2006). *Historia da literatura galega*. Santiago de Compostela: Lóstrego. Moisés, M. (Ed.). (1981). *Pequeno dicionário de literatura portuguesa*. Sao Paulo: Cultrix. Pena, X. R. (2013). *Historia da literatura galega* (1ª ed.). Vigo: Edicións Xerais de Galicia. Salinas Portugal, F. (1999). *Entre próspero e Caliban: literaturas africanas de língua portuguesa*. Santiago de Compostela: Laiovento. Saraiva, A. J., & Lopes, Ó. (1996). *História da literatura portuguesa* (16ª ed., corr. e act). Porto: Porto Editora. Teixeira, R. de A. (1998). *A guerra colonial e o romance português: agonia e catarse* (2ª ed). Lisboa: Notícias.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia das culturas ibéricas/V01G400V01201

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia: Historia das culturas ibéricas/V01G400V01201

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Lingua portuguesa I/V01G400V01105

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura comparada/V01G400V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sociolingüística**

Materia	Sociolingüística			
Código	V01G400V01401			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Profesorado	Diz Ferreira, Jorge Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo da natureza cultural e social das linguas, así coma da súa heteroxeneidade interna e externa, plasmadas na fala.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber facer - Saber estar / ser
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.	- saber facer - Saber estar / ser
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber
CE13	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua galega/española.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	- saber - saber facer
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer - Saber estar / ser
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Familiarizar ó alumnado coa natureza socio-cultural das linguas, a través dunha introducción básica (conceptual, teórica e metodolóxica) á sociolingüística xeral, sempre nunha perspectiva reflexiva.	CB1 CB2 CG1 CG7 CG8 CE5 CT5 CT10
Aplicar directamente ditos coñecementos ás linguas galega e castelá (e tanto na área peninsular coma americana), e para cada un dos temas tratados, con exposición específica do estado da cuestión de cada tema nos eidos sociolingüísticos galego, hispánico e lusófono.	CB1 CE13 CE15 CT1
Iniciar ó alumnado en pequenas tarefas de investigación sociolingüística, que inclúan observación, traballo de campo e obtención de datos con distintas metodoloxías (cualitativas e cuantitativas), análise dos mesmos e, no seu caso, propostas de intervención.	CB1 CB5 CG2 CG6 CE5 CE13 CE15 CT1 CT2 CT8 CT11 CT12

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción ó estudo da heteroxeneidade das linguas.	1.1 Noción de sociolingüística. 1.2 A heteroxeneidade interna das linguas. 1.3 A heteroxeneidade inter-lingüística. 1.4 Conceptos centrais. 1.5 Escolas sociolingüísticas.
Tema 2. O estudo da heteroxeneidade interna das linguas.	2.1 Por que non falamos todos igual? 2.2 As variedades lingüísticas. 2.3 Xéneros discursivos, estilos, rexistros. 2.4 Linguas e códigos comunicativos.
Tema 3. O estudo da heteroxeneidade inter-lingüística.	3.1 O bilingüismo no mundo. 3.2 Paradigmas sociolingüísticos para o seu estudo. 3.3 Conceptos e terminoloxía básica.
Tema 4. Interacción e identidades.	4.1 A fala como fenómeno central. 4.2 Identidades, linguas e usos. 4.3 Da pragmática lingüística á sociolingüística interpretativa. 4.4 Análise da cortesía na interacción. 4.5 Análise da fala bilingüe. 4.6 Análise das identidades de xénero.
Tema 5. Variación e cambio lingüístico.	5.1 O variacionismo laboviano. 5.2 Como estudar a variación lingüística? 5.3 Por que cambian as linguas?
Tema 6. Desigualdades sociais e desigualdades lingüísticas.	6.1 A diversidade lingüístico-cultural do mundo na era global. 6.2 Desenvolvemento social e recuperación lingüística. 6.3 A socialización lingüística infantil: da familia á escola.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	40	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	12	32
Traballos tutelados	0	50	50
Titoría en grupo	4	0	4
Probas de resposta curta	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos contidos esenciais da materia (e distinción respecto daqueles accesorios). Clarificación do aparato conceptual e terminolóxico. Orientación sobre as lecturas obrigatorias. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Faitic) os materiais base de cada un dos temas, incluídas as indicacións sobre as lecturas obrigatorias (lecturas que son comúns a todo tipo de alumnado).
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente corrixidas en clase. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Faitic) as prácticas de cada un dos temas -que, vía electrónica e/ou en titorías, poderán ser comentadas co profesor.
Traballos tutelados	Realización dun traballo de curso (traballo de campo e traballo analítico), que será corrixido e avaliado polo profesor. Este traballo ha ser entregado antes do 15 de maio. A realización deste traballo (e coa mesma data de entrega que para os presenciais) é tamén obrigatoria para os alumnos semipresenciais. As instrucións e normas de realización han ser colgadas en Faitic.
Titoría en grupo	Consulta de dúbidas sobre calquera aspecto da materia. Tamén o alumnado semipresencial poderá concertar co profesor titorías específicas (en grupo ou individuais, e tanto presenciais coma vía electrónica) encamiñadas a resolver as súas dúbidas na preparación da materia (contidos básicos e lecturas obrigatorias), na realización das prácticas ordinarias ou na do traballo final de curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Calquera alumno (presencial ou semipresencial) poderá recabar a axuda do profesor, en titorías ou vía electrónica. Por outro lado, ó comezo de cada clase o profesor abrirá un tempo de consulta de dúbidas sobre os contidos da materia.
Traballos tutelados	Tamén para o traballo final de curso, calquera alumno (presencial ou semipresencial) poderá recabar a axuda do profesor, en titorías ou vía electrónica. Por outro lado, ó comezo de cada clase o profesor abrirá un tempo de consulta de dúbidas sobre os contidos da materia.
Titoría en grupo	Cando se estime necesario, poderán organizarse titorías en grupo (tanto de alumnos presenciais coma semipresenciais), e en relación con calquera dos contidos e tarefas do curso (teoría, exames, prácticas para clase, traballo final de curso, etc.).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente explicadas e corrixidas en clase. Valorarase moi especialmente a disposición participativa do alumnado.	10	CB1 CB5 CG2 CG6 CG7 CG8 CE13 CE15 CT1 CT10
Traballos tutelados	Realización dun traballo de curso (traballo de campo e traballo analítico), que será corrixido e avaliado polo profesor. Este traballo ha ser entregado antes do día 15 de maio. Os alumnos semipresenciais tamén deberán realizar este traballo, e coa mesma data de entrega.	40	CB1 CB2 CE13 CE15 CT5 CT8 CT11 CT12

Probas de resposta curta	Dous exames parciais escritos (liberatorios) sobre os contidos teóricos e prácticos da materia, incluídas as lecturas obrigatorias. Estes exames terán lugar, respectivamente, na 8ª semana de clases e na 2ª semana de maio. Os alumnos semipresenciais tamén deberán realizar estes dous exames, de xeito presencial, e nas mesmas datas, horas e aulas que se fixen para os alumnos presenciais (e que han ser anunciadas en Faitic); en caso contrario examínanse dos contidos teóricos e prácticos da materia (incluídas as lecturas obrigatorias) nun único exame -na mesma data, hora e aula que o exame presencial da 2ª semana de maio.	50	CB2 CG1 CE5 CE13 CE15 CT1 CT2 CT5 CT10

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Primeira edición de Actas (maio).

a1) a avaliación continua realizarase consonte o detallado máis arriba. É obrigatorio realizar todas as probas previstas na avaliación. A nota final calcularase a partir das notas obtidas nas probas parciais, aplicando as porcentaxes especificadas, pero tendo en conta que en cada un dos 3 ítems debe obterse una cualificación de aprobado con independencia dos outros dous. O primeiro exame parcial ha ter lugar na 8ª semana de clases, e o segundo exame parcial na 2ª semana de maio (xa que logo, despois do período de docencia, e con independencia da data oficial de exame fixada no calendario desta Facultade). O alumnado que non consiga superar a materia nesta primeira edición de Actas (maio), será avaliado na segunda edición de Actas (xullo) mediante un exame baseado nos contidos suspensos da materia.

a2) Avaliación única (para aqueles alumnos que non poidan facer un seguemento regular da materia). As persoas que estean neste caso deberán comunicarllo ó profesor da materia ó comezo do cuadrimestre, durante as dúas primeiras semanas de clase. O exame de avaliación única terá lugar na data, hora e aula fixadas no calendario oficial aprobado na Xunta da Facultade de Filoloxía e Tradución. Neste exame entran os contidos (teóricos e prácticos) da materia, así coma as lecturas consideradas obrigatorias. A nota deste exame constituirá o 100% da cualificación final.

Os alumnos que escollan unha modalidade semipresencial deberán presentarse ós dous exames parciais (nas datas e horas que se fixen) e máis entregar o traballo de curso previsto. Os alumnos semipresenciais tamén deberán comunicarlle ó profesor a súa decisión ó longo das dúas primeiras semanas de clases.

Recoméndase encarecidamente a asistencia sistemática a clases, considerada esencial para unha óptima comprensión dos contidos teóricos e prácticos da materia.

Así mesmo, recoméndase unha participación activa no desenvolvemento das clases, cousa que se traduce tanto na consulta frecuente de dúbidas coma na actitude durante as clases prácticas.

En calquera dos casos, é responsabilidade do alumno (en calquera das modalidades) manterse ó tanto do traballo na materia (datas de realización das probas e de entrega do traballo final; entrega de materiais de lectura e de prácticas para clase, na fotocopiadora e máis en Faitic, etc.).

Segunda edición de Actas (xullo).

O exame correspondente á segunda edición de Actas (xullo) terá lugar na data, hora e aula do calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade, e nel a avaliación levarase a cabo mediante un exame (teórico e práctico, incluídas as lecturas obrigatorias) sobre os contidos suspensos da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Ronald Wardhaugh, *Introdución á sociolingüística*, 1992, Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións

Richard L. Hudson, *La sociolingüística*, 1982, Barcelona: Anagrama

, *Estudios de Sociolingüística*, 2000-2006, Univ. de Vigo

, *Sociolinguistic Studies*, 2007-2017, Equinox, U.K.

Martin J. Ball (ed.), *The Routledge Handbook of Sociolinguistics around the World*, 2010, Routledge

O primeiro día do curso, o profesor ha fornecer unha nutrida Bibliografía xeral da materia -desglosada en Manuais, Enciclopedias e Dicionarios, e Revistas.

Xunto co detallado Guión explicativo de cada un dos Temas, fornecerase tamén unha bibliografía específica (e mesmo comentada) do mesmo, así coma a listaxe das lecturas obrigatorias para cada un deles.

Estes documentos e materiais han ser colgados en Faitic (e tamén estarán á disposición do alumnado na fotocopiadora da Facultade).

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística: Introducción á lingüística aplicada/V01G400V01102

Lingüística: Lingüística xeral/V01G400V01204

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia a clases coa máxima regularidade e con óptimo aproveitamento. Consideráse esencial para unha axeitada comprensión dos contidos teóricos e prácticos da materia.

É responsabilidade do alumno manterse informado (a través da plataforma Faitic) dos materiais paulatinamente entregados, así coma das datas fixadas para as probas de avaliación.

Recomendase utilizar con frecuencia a biblioteca da nosa Facultade de Filoloxía e Tradución, que baixo a cota 801:316 ten unha moi boa sección de obras de Sociolingüística -así coma a consulta da ampla sección de obras e revistas do eido da Lingüística Xeral en calquera das súas pólas.

Así mesmo, recoméndase prestar a máxima atención á expresión lingüística, tanto en termos da calidade e rigor dos contidos coma do dominio léxico-gramatical.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera traballo ou exame suporá un cero nesa proba. O descoñecemento do que seña plaxio non eximirá ó alumno da súa responsabilidade ó respecto.

Para calquera alumno (incluídos os de intercambio) resulta indispensable ter unha formación básica en Lingüística Xeral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Retórica e poética**

Materia	Retórica e poética			
Código	V01G400V01402			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María Jesús Ledo Lemos, Francisco José			
Profesorado	Fariña Busto, María Jesús Ledo Lemos, Francisco José			
Correo-e	mbusto@uvigo.es ledolemos@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/ledolemos			
Descrición xeral	Introdución, dende unha perspectiva esencialmente práctica á teoría literaria e á retórica clásica grecolatina.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.	- saber - saber facer
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber - saber facer
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Expresarse persuasivamente de palabra e por escrito.	CB1 CB2 CB5 CG4 CG10 CE7 CE9 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
Retórica Clásica Grecolatina	A) O contexto teórico e histórico da retórica: O contexto histórico e cultural do xurdimento e da evolución da retórica: Philosophoi / Rhetores. A retórica como máquina de facer discursos / a retórica como medio de avaliar a verdade. B) A técnica retórica: Partitiones oratoriae: tria genera; inventio (topoi); dispositio; elocutio; memoria e actio. C) Creación e análise de discursos.
1. Poética e teoría literaria	1.1. A Poética como Teoría da literatura. 1.2. Breve historia da Poética.
2. A Poética como dispositio	2.1. A lingua literaria 2.2. Figuras retóricas
3. A análise literaria	3.1. Texto = tecido. Escribir. Ler

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	18	0	18
Estudos/actividades previos	0	102	102
Outros	26	0	26
Outras	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Presentación oral ó alumnado dos conceptos novos que este deberá logo aplicar. O alumnado semipresencial deberá acudir á primeira sesión, de presentación, de cada una das materias Retórica / Poética, impartidas por profesorado distinto.
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de exercicios que se realizarán de forma autónoma por parte do alumnado. O alumnado semipresencial deberá presentar os exercicios da materia.
Outros	Posta en común, revisión e discusión das análises e dos textos creados polo alumnado. O alumnado semipresencial deberá presentar publicamente polo menos un traballo en cadansúa parte da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Outros	Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición. e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, os alumnos poden facer consultas por correo electrónico. Os alumnos semipresenciais contarán tamén cos seminarios específicos que para eles se celebraran un mínimo de tres veces por cuatrimestre.
Estudos/actividades previos	Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición. e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, os alumnos poden facer consultas por correo electrónico. Os alumnos semipresenciais contarán tamén cos seminarios específicos que para eles se celebraran un mínimo de tres veces por cuatrimestre.
Probas	Descrición
Outras	Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición. e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, os alumnos poden facer consultas por correo electrónico. Os alumnos semipresenciais contarán tamén cos seminarios específicos que para eles se celebraran un mínimo de tres veces por cuatrimestre.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Outros Exercicios indicados para as clases prácticas, que se revisarán e comentarán nestas: traballos tutelados, análise de textos; elaboración de pezas retóricas, etc.	50	CB1 CB2 CB5 CG4 CG10 CE7 CE9 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Outras Dúas probas sobre o total de cada unha das dúas partes da materia (poética e teoría literaria / retórica clásica). A súa estrutura e contidos será semellante á dos exercicios realizados nas clases prácticas.	50	CB1 CB2 CB5 CG4 CG10 CE7 CE9 CE20 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Avaliación continua: A asistencia (80%) será requisito para a avaliación continua. A realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuatrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única. Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade. Avaliación única: 1ª convocatoria (maio): a proba final terá lugar, ao terminar o cuatrimestre, na data fixada pola Facultade para a súa realización. 2ª convocatoria (xullo): en data oficial fixada pola Facultade. Alumnado semipresencial: O alumnado semipresencial pode ser avaliado, se así o desexa, exclusivamente sobre a proba final de cada unha das dúas partes da materia. 1ª convocatoria. A realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuatrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única. Os profesores poden indicar

que é necesaria a presentación dalgúns traballos como requisito previo para se presentar ó exame.2ª convocatoria (xullo): en data oficial fixada pola Facultade. Os profesores poden indicar que é necesaria a presentación dalgúns traballos como requisito previo para se presentar ó exame.

Bibliografía. Fontes de información

Albaladejo, Tomás, Retórica, 1989, Madrid : Síntesis

Azaustre & Casas, Manual de Retórica Española, 1997, Barcelona : Ariel

Barthes, Roland, "L'Ancienne rhétorique: aide-mémoire", Communications, vol. XVI, pp. 172-223, 1970,

GUPO Mi, Retórica general, 1987, Barcelona: Paidós

Hernández Guerrero, José Antonio & Ma. Carmen García Tejera, Historia breve de la retórica, 1994, Madrid : Síntesis

Lausberg, Heinrich, Manual de Retórica Literaria (3 vol.), 1966-1968, Madrid : Gredos

LAUSBERG, Heinrich, Elementos de Retórica literaria, 1975, Madrid: Gredos

López Eire, Antonio, Esencia y objeto de la retórica, 1996, México : UNAM

López Eire, Antonio & J. Santiago de Guervós, Retórica y comunicación política, 2000, Madrid : Cátedra

Marrou, J.I., Historia de la educación en la Antigüedad, 1985, Madrid : Akal

MORATARA GARAVELLI, Bice, Manual de Retórica, 1991, Madrid: Cátedra

Murphy, Sinopsis histórica de la retórica clásica, 1998, Madrid : Gredos

PARAÍSO LEAL, Isabel, Psicoanálisis de la experiencia literaria, 1994, Madrid: Cátedra

Perelman & Olbrechts-Tyteca, Tratado de la argumentación. La nueva retórica, 1989, Madrid : Gredos

Pujante, David, Manual de retórica, 2003, Madrid : Castalia

REIS, Carlos, Técnicas de análise textual, 1987, Coimbra: Liv. Almedina

Romo Feito, Fernando, Un paseo por la retórica clásica, 2005, Madrid : Montesino

SPANG, Kurt, Fundamentos de Retórica Literaria y publicitaria, 1991, Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra

Solana Dueso, José, Los sofistas. Testimonios y fragmentos., 2013, Madrid : Alianza

YLLERA, Alicia, Estilística, poética y semiótica literaria, 1974, Madrid: Alianza Editoria

Esta bibliografía é parcial. Ningún destes libros é material de estudo completo; e para cuestións puntuais que requiran materiais de estudo diferentes, estes serán presentados polo profesorado.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas textuais: Escritura dramática/V01G400V01964

Prácticas textuais: Narración/V01G400V01962

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Latín e literatura grecolatina/V01G400V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Outros comentarios

ALUMNADO ERASMUS (de haber alumnado de este tipo) : o nivel de esixencia será equivalente ao do alumnado propio e a súa avaliación realizarase a través do mesmo tipo de probas.

TITORÍAS: o horario de titorías comunicarase ao comezo do cuadrimestre. As consultas feitas por correo electrónico serán contestadas tamén dentro dese horario de titorías.

É responsabilidade dos estudantes estar pendentes do material que os profesores vaian colocando en FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Latín e literatura grecolatina**

Materia	Latín e literatura grecolatina			
Código	V01G400V01403			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Ledo Lemos, Francisco José			
Profesorado	Ledo Lemos, Francisco José			
Correo-e	ledolemos@uvigo.es			
Web				
Descrición	Introdución á cultura grecolatina xeral			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.	- Saber estar / ser
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer
CE4	Coñecemento básico da lingua latina e a súa cultura.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Traducir, sen axuda do dicionario, textos latinos medievais e textos latinos clásicos ou renacentistas de dificultade baixa e media-baixa, e, coa axuda do dicionario e instrumentos gramaticais, textos latinos clásicos de dificultade media e alta.	CB1 CB2 CB5 CG5 CG9 CE4 CE5 CT2 CT8 CT10
Recoñecer e comentar a estrutura sintáctica dun texto en latín e as súas peculiaridades fonéticas, morfolóxicas ou léxicas.	CB1 CB2 CB5 CG5 CG6 CG9 CE4 CE5 CT2 CT8 CT10 CT11
Percibir a continuidade e a innovación respecto á lingua orixinaria que presentan as linguas romances nos diferentes aspectos do léxico, a fonética e a gramática.	CB1 CB2 CB5 CG5 CG6 CG9 CE4 CE5 CT5 CT8 CT10 CT11
Situar no seu contexto cronolóxico e cultural os principais autores e obras das literaturas grecolatinas.	CB1 CB2 CB5 CG5 CG6 CG9 CE4 CT2 CT5 CT11 CT12

Contidos

Tema	
Lingüística	O contexto histórico do latín. A gramática Latina: fonética, morfoloxía, sintaxe. Vocabulario. Tradución de textos.
Historia da literatura Grecolatina	Homero e as orixes da literatura Grega. A Época Arcaica Grega: Lírica, Iambo e Elexía. A Época Clásica Grega. O Helenismo. As orixes da literatura latina. A comedia latina: Plauto e Terencio. O final da República. A época de Augusto. Literatura latina do principado. A literatura grega de época imperial. Pagáns e cristianos na fin da antigüidade clásica.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	17	0	17
Seminarios	17	0	17
Outros	0	102	102
Probas de resposta curta	6	0	6
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4
Outras	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicacións teóricas estruturadas, a cargo do profesor, dirixidas ó conxunto dos alumnos. Os alumnos poden plantexar preguntas ou suxestións.
Seminarios	Posta en común das lecturas ou das traducións. O alumnado deberá participar activamente, presentando as conclusións do seu traballo e discutindo as dos compañeiros.
Outros	Estudar materiais didácticos. Ler obras literarias. Ler bibliografía especializada. Facer traducións. Facer consultas ó profesor. Buscar materiais nunha biblioteca. Buscar materiais en Internet.
	O traballo persoal dos alumnos, tanto presenciais como semipresenciais, ten como complemento e guía unha páxina en "Faitic". Nela, os alumnos poden encontrar o seguinte:
	1) Material teórico e práctico para estudar e practicar todos os aspectos tratados nas clases: 1a - Apuntamentos teóricos e cadros sobre todas as cuestións gramaticais. 1b - Vocabularios e exercicios para facer por escrito. 1c - Exercicios para facer no ordenador.
	2) Cuestionarios de autoevaluación.
	3) Unha "bitácora" na que se irá indicando, semana a semana, qué se explicou e traballou nas clases, qué se recomenda estudar, ler e practicar para esa semana, e qué material (con hipervínculos ós contidos da bitácora) se debe utilizar.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Os alumnos recibirán indicacións concretas e personalizadas do profesor respecto ás súas intervencións.
Outros	Os alumnos poden en todo momento poñerse en contacto co profesor, sexa para titorías presenciais, sexa para aclarar calquera cuestión por correo electrónico.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.
Outras	Os alumnos recibirán indicacións concretas e personalizadas do profesor respecto ás súas intervencións.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Seminarios	Os exercicios sobre lingua ou literatura realizados e recollidos (traducións, comentarios...).	20	CB1 CB2 CG5 CG6 CG9 CE4 CE5 CT5 CT8 CT11 CT12
Probas de resposta curta	Nas clases prácticas pasaranse "tests" das lecturas e dos coñecementos gramaticais	25	CB1 CB2 CB5 CG5 CG9 CE4 CE5 CT10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Tradución e comentario (lingüístico e histórico) de textos latinos. Recoñecemento e contextualización (dentro da obra á que pertence, e con respecto ó autor e época literaria) de fragmentos de obras literarias grecolatinas (en tradución ó galego ou castelán).	50	CG5 CG6 CG9 CE4 CE5 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Outras	A participación será tida en conta para a puntuación final.	5	CB1 CB2 CB5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Haberá unha proba de conxunto da materia, tanto en maio-xuño como en xullo, nas datas que recolla o calendario oficial da facultade. Esta proba constará de diferentes partes, de xeito que servirá tanto para os alumnos (sexan presenciais ou semipresenciais) que desexen examinarse de toda a materia en proba única, como para aqueles que, mediante avaliación continua, teñan xa superada algunha ou algunhas das partes da materia.

Os alumnos semipresenciais, en caso de non poder asistir a ningunha das clases prácticas nas que se efectuarán probas parciais, poden ser avaliados exclusivamente sobre esta proba de conxunto. No caso de que algún alumno semipresencial poida realizar algunhas das probas parciais, estas poden ser tidas en conta proporcionalmente para a nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina: Familia Romana*, Kobenhavn / Montella

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina: Roma Aeterna*, Kobenhavn / Montella

LINGÜÍSTICA LATINA Baldi, PH., 2002, *The Foundations of Latin*, Berlin . New York. Bassols de Climent, M., 1981, *Fonética*

latina, con un apéndice de "fonemática latina" por S. Mariner Bigorra, Madrid Beltrán, J. A. (1999): *Introducción a la Morfología Latina*, Zaragoza: Universidad de Zaragoza. Ernout, A. / Thomas, F. 1964 (=1953(2)): *Syntaxe latine*, Paris:

Klincksieck. Pinkster, H. 1995. *Sintaxis y semántica del latín*. Madrid: Ediciones Clásicas. Sihler, A. L. (1995): *New comparative grammar of Greek and Latin*, Oxford: Oxford University Press. Woodcock, E. C. 1959. *A New Latin Syntax*.

London: Methuen. LITERATURA GRIEGA Bowra, C. M., *Introducción a la Literatura Griega*, Madrid 1968 Cataudella Q., *Historia de la Literatura Griega*, Barcelona 1967 Easterling, P. E. & B. M. W. Knox (eds.), *Historia de la Literatura Clásica*. Cambridge University, I: *Literatura Griega*, Madrid 1990 Jaeger, W., *Paideia*. México 1974³ Konstan, David, *Sexual Symmetry: Love in the*

Ancient Novel and Related Genres. Princeton: Princeton University Press, 1994. López Férez, J. A. (ed.), *Historia de la*

Literatura Griega, Madrid 1988Nestle, W., *Historia del espíritu griego*, Barcelona 1961Rossi, L.C., *Letteratura Greca*, Florencia 1995Albrecht, M. von: *Historia de la literatura romana: desde Andronico hasta Boecio*. Barcelona: Herder 2 vols. 1997-9. Bayet, J., *Literatura latina*. Barcelona: Ariel, 1985.Bickel, E., *Historia de la literatura romana*. Madrid: Gredos, 2009Cavallero, G. et alii (eds.): *Lo Spazio letterario di Roma antica*, vol. I?V, Roma 1989?2009. *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt* (ANRW), edición progresiva desde 1981. Conte, G. B. (et al.) *Letteratura latina. Manuale storico dalle origini alla fine dell' impero romano*, Florencia 1992 = *Latin Literature. A History*, Baltimore/Londres 1994.Kenney, E. J., y Clausen, W. v., *Historia de la Literatura clásica. II. Literatura latina*, (Cambridge University), versión española de E. Bombín, Madrid 1989. La Penna, A., *La cultura letteraria a Roma*. Laterza. Bari-Roma, 2001Montanari, F. (ed.) *La poesía latina. Forme, autori, problemi*. Roma: Carocci, 2002.Pociña, A. *Comienzos de la poesía latina: épica, tragedia, comedia*. Madrid. Editorial Coloquio, 1988MITOLOGÍA Y RELIGIÓNGrimal, P., *Diccionario de mitología griega y romana*, Barcelona, 1982.Requena Jiménez, Miguel: *El emperador Predestinado. Los presagios de poder en época imperial romana*, Fundación Pastor de Estudios Clásicos, Madrid, 2001Tupet, A.M., *La Magie dans la poésie Latine des origines jusqu'à la fin du règne d'Auguste*. Paris: Les Belle Lettres, 2009 (2a ed.). EPIGRAFÍA LATINACugusi P., 1985, *Aspetti letterari dei Carmina Latina Epigraphica*, Bologna.Hoyo J. del - Gómez Pallarès J. (eds.), 2002, *Asta ac Pellege* (50 años de la publicación de Inscripciones hispanas en verso, de S. Mariner), Madrid.Kovaliov S. I., 1975, *Historia de Roma*, Madrid.López de Ayala Mª J., 1991, *Introducción a la ortografía latina*, Madrid.Pisani V.,1975, *Testi latini arcaici e volgari con commento glottologico*, Torino.Sandys J. E., 1927, *Latin Epigraphy (An Introduction to the Study of Latin Inscriptions)*, Cambridge.Curtius, E. R., *Literatura europea y Edad Media Latina*. Madrid: FCE, 1987Highet, G., *La tradición clásica*. México. Fondo de Cultura Económica, 1986 Lida de Malkiel, M. R. *La tradición clásica en España*. Barcelona: Ariel. 1975

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia e historiografía da lingua española/V01G400V01911

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Retórica e poética/V01G400V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura comparada**

Materia	Literatura comparada			
Código	V01G400V01404			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición				
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	González Maestro, Jesús			
Profesorado	González Maestro, Jesús			
Correo-e	maestro@uvigo.es			
Web	http://http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/QLC001/2015/about			
Descrición xeral	Coñecemento científico da Literatura Comparada como metodoloxía da Teoría da Literatura.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Complementar a perspectiva estritamente nacional e filolóxica do estudo da literatura a partir da indagación en interrelacións contraídas polas literaturas entre si e polas literaturas e outras artes e discursos.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.	CE10

Contidos

Tema	
1. Definición de Literatura Comparada.	1.1. A Literatura Comparada como Idea. 1.2. A Literatura Comparada como Concepto. 1.3. A Literatura Comparada segundo o Materialismo Filosófico como Teoría da Literatura.
2. A Literatura Comparada no Espazo Estético.	2.1. A Literatura Comparada no eixo sintáctico: medios, modos e obxectos. 2.2. A Literatura Comparada no eixo semántico: mecanicismo, xenialidade e loxidade. 2.3. A Literatura Comparada no eixo pragmático: autoloxismos, dialoxismos e normas.
3. Xenealoxía, Doxografía e Historia da Literatura Comparada	3.1. Núcleo e orixes do proxecto comparatista 3.1.1. As poéticas da Ilustración e o Romanticismo 3.1.2. A disolución da poética mimética 3.1.3. A polémica entre Clásicos e Románticos 3.1.4. O liberalismo e o pensamento idealista 3.1.5. A nova concepción romántica da Historia 3.1.6. O desenvolvemento do método comparatista nas ciencias naturais 3.2. Corpo *ontolóxico e *doxográfico do *comparatismo literario 3.2.1. O dominio francés: desde a Historia Literaria 3.2.2. O *Hispanismo alemán como Modelo *Comparatista 3.2.3. O dominio norteamericano: cara á Teoría Literaria 3.3. Curso historiográfico da Literatura Comparada
4. Ontoloxía da Literatura Comparada	4.1. A Literatura Comparada como invención europea 4.2. A Literatura Comparada como construción nacionalista 4.3. A Literatura Comparada como interpretación etic dunha literatura emic

5. Crítica da Literatura Comparada segundo as concepcións tradicionais	5.1. Crítica do concepto goethiano de Weltliteratur 5.2. Crítica do concepto tradicional de Literatura Comparada 5.3. Crítica do principio de identidade entre Teoría da Literatura e Literatura Comparada 5.4. Crítica de modelos e taxonomías en Literatura Comparada 5.4.1. Xenoloxía literaria: os xéneros 5.4.2. Morfoloxía literaria: procedementos formais 5.4.3. Tematoloxía literaria: os temas e motivos literarios 5.4.4. As relacións e influencias literarias: internacionalidade 5.4.5. Historia e periodoloxía: as configuracións históricas
6. Crítica da Literatura Comparada segundo o Materialismo Filosófico como Teoría da Literatura	6.1. Gnoseoloxía da Literatura Comparada 6.1.1. Principios das ciencias 6.1.2. Modos das ciencias 6.2. O modelo *gnoseolóxico da Literatura Comparada
7. Materiais literarios e documentación crítica	7.1. Borges: O catro ciclos 7.2. O Mito do Reino Celeste 7.3. Dante e a Divina comedia: Francesca e Paolo no Inferno 7.4. Shakespeare e a ficción literaria 7.5. Crítica da literatura ilustrada: Montaigne, Gracián, Feijoo 7.6. Poetas románticos: Shelley, Novalis, Foscolo, Keats, Lautréamont 7.7. Madame de Staël: Literatura e Liberdade 7.8. Rainer-Maria Rilke: a tradución da poesía 7.9. Jaime Siles e Rainer-Maria Rilke 7.10. Gonzalo Torrente Ballester e a finalidade da literatura
8. Demostracións críticas da Literatura Comparada	8.1. Como exercer criticamente a Literatura Comparada? 8.2. O personaxe nihilista na literatura europea. 8.3. O teatro de Cervantes máis aló do Século de Ouro. 8.4. Crítica dos Xéneros Literarios no Quixote no contexto da Literatura Comparada.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	30	50
Traballos de aula	20	30	50
Presentacións/exposicións	6	6	12
Prácticas en aulas de informática	0	36	36
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos da materia. A continuación, o alumnado deberá expor preguntas, obxeccións, críticas, valoracións. Penalizarase a pasividade en clase, ou a ausencia de intervencións. O alumnado debe facer preguntas ao profesor constantemente sobre os contidos da materia. Todo o alumnado, tanto o presencial ou que siga a avaliación continua como o non presencial ou que siga só a avaliación final, poderá seguir as sesións maxistras a través de internet, correo electrónico e as gravacións das sesións que o profesor fará públicas. O profesor informará o alumnado das ligazóns de internet onde poderá acceder ás sesións maxistras gravadas.
Traballos de aula	Traballos de análise literaria dos textos presentados nas clases. Estes traballos, así como as intervencións orais respecto diso, serán obxecto de avaliación para o alumnado que siga a avaliación continua ou alumnado presencial. Non o será para o alumnado que siga a avaliación final ou única, é dicir, para o alumnado non presencial.
Presentacións/exposicións	Exposición oral dos traballos da materia. Valorarase de forma específica a claridade expositiva e o uso correcto dos conceptos e contidos, así como o uso e dominio dun rexistro lingüístico adecuado á situación. Estes traballos, así como as intervencións orais respecto diso, serán obxecto de avaliación para o alumnado que siga a avaliación continua ou alumnado presencial. Non o será para o alumnado que siga a avaliación final ou única, é dicir, para o alumnado non presencial.

Prácticas en aulas de informática

Proporcionarase ao alumnado materiais de traballo, que requirirán o uso de equipos informáticos, ou dunha aula informática: documentación, información, exercicios, materiais docentes e recursos audiovisuais (vídeos docentes, dispoñibles en UVIGO TV). Será necesario o uso de correo electrónico para recibir a información que enviará semanalmente o profesor. Será necesario dispor dunha conexión a internet e seguir os materiais do curso desde esta páxina da Universidade de Vigo (é obrigatorio para todo o alumnado, tanto presencial ou de avaliación continua como non presencial ou de avaliación final ou única rexistrarse nesta plataforma informática): <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases. CERTIFICADO: Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame). GRAVACIÓNS DOCENTES: Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervén o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas. COMUNICACIÓN CO PROFESOR. O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítese cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es PREGUNTAS AO PROFESOR: O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico. TIPOS DE RESPONSA DO PROFESOR: 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: https://www.youtube.com/playlist?list=PLUto9-5-PxijHiod-IlmBYMfjEAcB6PRK 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houberse incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarse puntualmente diso ao alumnado. PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPONSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR: O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about> MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases. CERTIFICADO: Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame). GRAVACIÓNS DOCENTES: Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervéñen o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas. COMUNICACIÓN CO PROFESOR. O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítese cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es PREGUNTAS AO PROFESOR: O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico. TIPOS DE RESPONSA DO PROFESOR: 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfjEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houbese incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarase puntualmente diso ao alumnado. PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPONSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR: O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about> MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases. **CERTIFICADO:** Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame). **GRAVACIÓNS DOCENTES:** Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervéñen o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas. **COMUNICACIÓN CO PROFESOR.** O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítese cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es **PREGUNTAS AO PROFESOR:** O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico. **TIPOS DE RESPONSA DO PROFESOR:** 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfjEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houber incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarase puntualmente diso ao alumnado. **PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPONSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR:** O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

Presentacións/exposicións **ATENCIÓN AO ALUMNADO** A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about> **MOI IMPORTANTE:** todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases. **CERTIFICADO:** Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame). **GRAVACIÓNS DOCENTES:** Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervéñen o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas. **COMUNICACIÓN CO PROFESOR.** O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógame solicítese cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es **PREGUNTAS AO PROFESOR:** O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico. **TIPOS DE RESPONSA DO PROFESOR:** 1. Respostas orais en formato **VÍDEO**, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfjEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato **TEXTO**, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houberse incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarase puntualmente diso ao alumnado. **PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPONSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR:** O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir nas clases tras as intervencións do profesor, propondo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. Valorarase moito a participación nas clases. O alumnado semipresencial está exento de seguir presencialmente as sesións maxistras, pero si ten a obrigaón de seguir as sesións maxistras nas gravacións que ofrece o profesor e das que informará oportunamente vía correo electrónico.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Traballos de aula	Valorarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e a capacidade crítica. Penalizarase o plaxio, e advírtese que o plaxio é un delito contra a propiedade intelectual e contra a propiedade industrial. O plaxio, ou copia intencional non declarada, en todo ou en parte, en calquera tipo de traballo ou exame, suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que é un plaxio non eximirá á persoa que plaxie de responsabilidade legal. Dependendo da gravidade do plaxio, o profesor poderá interpor un recurso nos tribunais conforme aos dereitos establecidos na Lei 21/2014, de 4 de novembro, pola que se modifica o texto refundido da Lei de Propiedade Intelectual, aprobado por Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril, e a Lei 1/2000, de 7 de xaneiro, de Enjuiciamiento Civil. O alumnado semipresencial poderá expor este tipo de traballos cando desexe asistir a clase.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Prácticas en aulas de informática	Todo o alumnado debe facer as prácticas correspondentes ás aulas de informática, porque só a través do uso destas tecnoloxías poderá preparar adecuadamente os contidos do curso. Todo o alumnado debe rexistrarse na seguinte plataforma, e seguir desde ela os materiais e recursos docentes proporcionados polo profesor: http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about As prácticas en aulas de informática son absolutamente fundamentais, tanto para o alumnado presencial ou de avaliación continua como para o alumnado non presencial ou de avaliación final ou única.	10	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Presentacións/exposicións	Valorarase a seriedade, o rigor, a orixinalidade e o uso dunha linguaxe adecuada, escrupulosamente correcto e preciso. Valorarase a calidade de ideas e o manexo dos coñecementos adquiridos en clase. Todas as Presentacións e/ou exposicións, tanto orais como escritas, serán obxecto de avaliación, excepto para o alumnado non presencial ou que siga a avaliación final ou única. Penalizarase o plaxio conforme ás Leis Cívís e/ou Penais, segundo o indicado anteriormente nesta guía docente.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Probas de tipo test	Todo o alumnado, tanto presencial ou de avaliación continua, como non presencial ou de avaliación final ou única, realizará obrigatoriamente o exame final, a través desta plataforma informática: http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about O exame final consiste en responder a un cuestionario ou test de 100 preguntas curtas. O alumnado deberá seleccionar a resposta correcta entre catro opcións posibles. O exame final pode facerse, como a totalidade de actividades deste curso, desde a pantalla informática do computador. O exame final será obxecto de puntuación, de modo que para superar o curso haberá de alcanzarse polo menos un 75% de respostas correctas. Alcanzada ou superada esta puntuación mínima requirida no exame final (75% de respostas correctas), a puntuación resultante terá un valor correspondente ao 60% do total no caso do alumnado presencial ou de avaliación continua. No caso do alumnado non presencial ou de avaliación final ou única, a puntuación do exame final será a definitiva. Non alcanzar no exame final unha puntuación mínima do 75% de respostas correctas supón suspender a materia no seguimento presencial ou de avaliación continua, desde o momento en que non se alcanza o 60% do total requirido na avaliación continua.	60	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

INFORMACIÓN: Todos os alumnos deben participar do curso obrigatorio de primeira clase, e traer esta guía ensino da disciplina. As clases e os exames realizaranse como previsto na guía de ensino, e de acordo co calendario e as disposicións establecidas pola Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo. Cambios de grupo non están permitidos, e non son legais ou válidos salvo presentado un documento impreso asinado polo decano da Facultade de Filoloxía e Tradución en que o cambio é autorizado.

PRESEZA: A frecuencia das aulas non é obrigatoria. Non é nin sequera necesario, como o indicado máis arriba. Todos os contidos están dispoñibles en liña, incluíndo o exame final, a conexión da Universidade de Vigo: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about> É necesaria para atender o 80% das clases Os alumnos deciden seguir libremente a avaliación continua e sometidos a 8 individuais e públicas exames orais, que acontecen cada dúas semanas ao final de cada tema. Os estudantes que deciden se aproban libremente para a avaliación final é libre de asiduidade e oralmente examinados cada dúas semanas. Enténdese, lémbrese e insítese en que a participación na primeira clase é absolutamente obrigatoria: a non asistencia á primeira clase significa que automaticamente e irrevogabelmente, o alumno / a alumna escolle de xeito voluntario e consciente a avaliación final a todos os efectos.

AVALIACIÓN: Avaliación continua require atención e presentación en 8 orais, ea súa implementación en tempo hábil. A falta ou ausencia, por calquera motivo, a un destes exames orais implica etapa final de avaliación automática para todos os efectos. Non haberá excepcións baixo ningunha circunstancia. A avaliación continua esixe 80% de asistencia ás clases. A falta ou ausencia, por calquera motivo, máis do 80% das clases implica o paso final de avaliación automática para todos os fins. Non haberá excepcións baixo ningunha circunstancia. Participación en exames orais implica a execución de exame oral: a presenza de oíntes ou espectadores non está soportada en sesións de proba. O profesor pode gravar a presenza física dos alumnos escoller libremente avaliación continua, a través da sinatura dun soporte, que rexistrou nome, identidade ou pasaporte e sinatura é feita. Falsificación de esta parte constitúe un crime puníbel polas leis administrativas, civís e / ou penais. Profesor establecer que a ausencia ou presenza de alumnos nas clases, pero por razóns legais de protección de datos non é a competencia, nin debe ser, profesor, saber as razóns, causas ou incidentes aos que os alumnos asisten ou non participar clases. O profesor non manter comunicacións de calquera tipo, sobre a vida privada dos alumnos, ou sobre as razóns, causas ou incidentes para determinar a presenza ou ausencia de alumnos nas clases. Que pasa fóra da aula non é para o profesor. Non obrigado a informar o profesor das razóns polas que non frecuentan ou clases. En consecuencia, a avaliación será continua para os alumnos a comparecer en persoa a 80% das clases, que implica non só a presenza e asistencia, pero por riba de todo a participación activa, intervencións axeitadas e pertinentes, presentacións orais continuou durante todo o curso. A avaliación non será considerada como continua para os alumnos que non asisten persoalmente a 80% das clases. Participación pasiva nas clases, de muda de asistencia, sen presentacións orais ou exposición de traballos, especialmente en clases prácticas, serán suxeitos a valoración negativas. Os alumnos están obrigados a participación explícita e participación nas clases. Ela esixe que os alumnos a levantar cuestións, preocupacións e cuestións relacionadas co contido do tema. Os alumnos están obrigados a intervir activamente nas clases. clases pasivas, silenciosos ou inactivos valorado negativamente presenza. presenza pasiva ou inactivo nas clases continuamente suspensión da avaliación continua, para todos os efectos, como os resultados desta avaliación continua serán anuladas. Profesor notificar formalmente estes alumnos o seu afastamento como un estudante baixo unha avaliación continua, e transición para o sistema de estudantes que teñen que someterse a avaliación final, a través dun correo electrónico enviado con copia para a persoa que coordina o grao. Os alumnos estarán obrigados a usar e xestión de novas tecnoloxías: Internet, ver vídeos e charlas gravadas en vídeo e outros materiais que serán avaliadas tras a exposición e referencia na clase. Para iso, os estudantes deben rexistrarse obrigatoriamente nesta plataforma na Universidade de Vigo: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about> Os alumnos poden prescindir da avaliación continua. Se a renuncia de avaliación continua, ou non pode seguir a avaliación continua, por algún motivo, o alumno / estudante debe

informar o profesor, tanto no inicio do curso, a partir do momento en que o alumno decide abandonar a avaliación continua. Os estudantes non están obrigados a seguir a avaliación continua, xa que clases deste profesor rexístranse en 24 horas están dispoñibles on-line, e os materiais, recursos, documentos de ensino e información do curso todos sempre se refire e no tempo os alumnos a través de correo electrónico. Polo tanto, insiste en que non é presenza obrigatoria ás clases. Ademais, o profesor está sempre dispoñible para os estudantes dentro do programa de programación e de traballo, a través de internet e correo electrónico. A avaliación continua inclúe: 1) supervisar as sesións principais e discusión en clase sobre o contido de tales sesións (10%); 2) presentacións, exposicións, intervencións e avaliacións orais en clase (10%); 3) traballar en clase (10%); e 4) a práctica en salas de informática (10%). O exame final é responsable por 60% da fase de cualificación para os que seguen a avaliación continua, é dicir, para os alumnos afrontan. O exame final é responsable o 100% da nota para aqueles que non seguen a avaliación continua, é dicir, para os estudantes non comparecencia. Exames orais terán ningún valor positivo, algo negativo, ponderación da nota obtida no exame final. En calquera caso, un fallo no exame final vai superar o curso, ou a obtención dun aprobado, aínda exames orais ser positivo ou moi positivo, en todo ou en parte. Un suspenso no exame final será un curso suspenso. Codificación ou avaliación de puntuación do exame ordenador, tipo de proba, é a seguinte (sempre fóra de 100): Sobresaliente: entre 100 y 96 puntos. Notable (8): entre 95 y 91 puntos. Notable (7): entre 90 y 86 puntos. Aprobado (6): entre 85 y 81 puntos. Aprobado (5): entre 80 y 75 puntos. Suspenso: entre 74,99 y 0,001 puntos. Aviso importante: a nota que se toma como referencia no exame de ordenador é a que figura na última columna, é dicir, a nota con decimais. En casos de seguimento de avaliación continua, o alumno / alumno será avaliado / avaliada por un exame final, ademais das probas orais producen cada dúas semanas (cun ??valor do 40% da nota final) a finais de cada tema. A proba final estará composto por unha proba de múltiple elección (por valor de 60% da nota final), a realizarse a través desta plataforma ordenador: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/> aproximadamente. En casos de dispensa de avaliación continua, ou falla en seguir a avaliación continua, o alumno / alumno será avaliado / avaliado por un único exame, que consiste nunha proba de múltiple elección (cun ??valor de 100% respecto ao nota final), a realizarse a través desta plataforma ordenador: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about>. O exame final realizarase na data indicada pola Facultade de Filoloxía e Tradución, e durante as horas asignadas pola institución para ese fin. O exame final realizarase mediante plataforma de ordenador do seguinte xeito: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about> A duración do exame é de 120 minutos como máximo. O lugar de realización da revisión será a sala de ordenador designado para o efecto pola Facultade de Filoloxía e Tradución. No seu defecto, o profesor pode autorizar o exame, durante o día e hora indicados pola Facultade de Filoloxía e Tradución, dispoñible en calquera ordenador con acceso a Internet. Resáltase que, sen excepción, a duración do exame é de 120 minutos como máximo. Durante este tempo, a forma de exame estará dispoñible na plataforma. Nin antes nin despois do tempo indicado pola Facultade de Filoloxía e Tradución será posible acceder a plataforma de ordenador para o exame. O exame final é responsable o 100% da nota da segunda chamada (xullo) incluído. Os alumnos que suspenderon a primeira chamada terá que repetir a proba de novo e rexistre novo a plataforma de ordenador con un novo e-mail. O exame da segunda rolda realizarase durante o día e hora marcada para o efecto pola Facultade de Filoloxía e Tradución. O exame realizarase nunha aula do ordenador da Facultade de Filoloxía e Tradución. No seu defecto, o profesor pode autorizar o exame, durante o día e hora indicados pola Facultade de Filoloxía e Tradución, en calquera ordenador con acceso a Internet dispoñible. Código de honra e CONSECUENCIAS LEGAIS (civís e / ou penais) no ordenador usando a plataforma da plataforma informática da Universidade de Vigo: Os estudantes deben prestar moita atención a estas disposicións, e non transgredir baixo ningunha circunstancia, porque, se é así, a súa acción pode estar suxeito a consecuencias xurídicas da administrativa, civil e / ou penal. Todos os alumnos matriculados nas certifica plataforma que honrar o seguinte código: 1. Vou buscar utilizando só unha conta (nunca máis de un) e non deixe a ninguén usar o meu nome de usuario e / ou contrasinal. Non vou crear perfil de conta suplantaré falsa, nin a identidade de terceiros. 2. As miñas respostas para actividades e exames será o resultado do meu traballo como un estudante en cada un dos cursos que fai. 3. non pode presentar ou compartir con solucións calquera auto-valoración, proba, exame e / ou calquera outra actividade que cursos dispoñibles (ou aqueles xerados por min ou por aqueles oficiais que poden acceder). 4. A miña participación nas discusións será respectuoso e absterse de comentar que contén difamatorio ou ameazadas; incluíndo actividades ilegais ou incitar a cometer tales actividades; que infrinxa os dereitos de propiedade intelectual de terceiros, incluíndo, pero non limitado a dereitos de autor, marcas comerciais ou segredos comerciais; contén linguaxe obscena ou contidos audiovisuais, de calquera forma prexudicar outros usuarios ou visitantes; en calquera forma que viole a aplicación da lei local, rexional, nacional ou internacional; que atacan a vulnerabilidade de calquera sistema ou rede; para romper ou evitar medidas de seguridade; para interferir ou afectar calquera usuario, servidor ou rede, por exemplo, a través do envío de un virus, spam, mensaxes en masa para calquera outro usuario, o sitio web, servizos ou espazos Delos cursos. 5. Este código de honor pode ser revisado e actualizado en calquera momento, a criterio da Universidade de Vigo e / ou profesor, baixo as leis actuais do Estado español. Todos os cambios entren en vigor ao mesmo tempo en que son publicadas, o que significa que ao acceder a plataforma, o usuario acepta as modificacións que se poden consultar en todo momento desta sección. O incumplimento do código de honra, en calquera punto, supoñe a calificación automática de suspenso na convocatoria en ese momento vixente. DISPOSICIÓN FINAISO alumno está obrigado a ler atentamente a guía de ensino, e interpretar correctamente e de forma consistente todas as informacións dadas polo profesor, tanto por vía oral en clase e escriturariamente vía correo electrónico, e pedir e consulte directamente co profesor en calquera momento, todas as dúbidas e preguntas sobre el. Tamén os alumnos é prohibido difusión falso testemuño sobre a información dada polo profesor en clase, titoría ou correo electrónico, ou a asignar a información do profesor que este non é dado, proferidas ou escritas nun fiable e comprobada. O profesor pode ser necesaria en tales casos, os alumnos documentación de apoio, a fin

de comprobar os méritos das súas reivindicacións e tomar medidas legais contra os que, coas súas declaracións poden incorrer en presuntos delitos contra a honra, intimidade e auto imaxe do profesor (Art. 8.1, Constitución española). O estudante está obrigado a respectar as disposicións do guía pedagóxico, e absterse en todo momento para aumentar ou demanda, en persoa ou individualmente, e en detrimento do resto do l estudantes ou calquera persoa, solucións aos seus problemas particulares que ofenden, transgredir ou violar os termos da guía pedagóxico, so pena de supostas irregularidades ou ilegalidades administrativas, sancionadas por lei en todos os casos de posible corrupción administrativa, incorrendo nas súas declaracións, o escrito ou comunicación dirixida ao profesor en suposta crimes de provocación e / ou indución corrupción administrativa (art. 18.1. do Código Penal e lexislación complementaria, edición actualizada 11 de abril de 2016). O Código Penal (art. 18.1) advirte que "o reto existe cando incita directamente [...] para a perpetración dun crime." Un alumno levanta este profesor a perpetración este profesor, exercendo deadministración público, como un oficial do Estado, ten prohibido proporcionar, advirte que tal alumno será denunciado por tales hechos inmediata e automaticamente se é o caso, con todo o que iso implica las consecuencias legais. Nótese que por corrupción administrativa significa o tipo de crimes cometidos no cargo público exercicio de e clasifícanse legalmente en términos codificados por lei. En palabras simples, a corrupción administrativa é elabuso do poder público para obter e / ou xerar beneficios individuais. Existen dúas categorías moi distintas de corrupción administrativa: o primeiro ocorre cando as prácticas corruptas están comprometidos "segundo as regras" eo segundo, cando as operacións son realizadas "contra as regras". No primeiro caso, un funcionario está a recibir un beneficio a partir dun determinado para realizar algo para facer, de conformidade coa lei. No segundo caso, os actos de corrupción están comprometidos en conseguir servizos que o funcionario non pode fornecer. O profesor usará correo electrónico para comunicarse cos alumnos con profesores, académicos e ensino, para fins de información e, segundo corresponda, de xeito que o profesor non está obrigada, en calquera momento ou baixo ningunha circunstancia, responder os correos de estudantes que, por calquera motivo, este profesor considera que ningunha resposta.

Bibliografía. Fontes de información

'''

Aullón de Haro, Pedro (ed.) (2012), *Metodologías comparatistas y Literatura comparada*, Madrid, Dykinson. Guillén, Claudio (1985), *Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada*, Barcelona, Grijalbo. Guillén, Claudio (1998), *Múltiples moradas. Ensayo de Literatura Comparada*, Barcelona, Tusquets. Maestro, Jesús G. (2007), *Las ascuas del Imperio. Crítica de las Novelas ejemplares de Cervantes desde el materialismo filosófico*, Vigo, Editorial Academia del Hispanismo. Maestro, Jesús G. (2008), *Idea, concepto y método de la Literatura Comparada. Desde el Materialismo Filosófico como Teoría de la Literatura*, Vigo, Editorial Academia del Hispanismo. Maestro, Jesús G. (2009), *Crítica de los géneros literarios en el Quijote. Idea y concepto de "género" en la investigación literaria*, Vigo, Editorial Academia del Hispanismo. Vol. 7 dela serie *Crítica de la Razón Literaria*. Maestro, Jesús G. (2012), *Genealogía dela Literatura. De los orígenes de la Literatura, construcción histórica y categorial, y destrucción posmoderna, de los materiales literarios*, Vigo, Editorial Academia del Hispanismo. Rodríguez Adrados, Francisco (2013), *El río de la literatura. De Sumeria y Homero a Shakespeare y Cervantes*, Barcelona, Ariel. Romero López, Dolores (ed.) (1998), *Orientaciones en literatura comparada*, Madrid, Arco-Libros. Vega Ramos, María José y Carbonell, Neus (1998), *La literatura comparada. Principios y métodos*, Madrid, Gredos.

Recomendacións

Outros comentarios

AVISO MOI IMPORTANTE: O PROFESOR TRATARÁ AOS ESTUDANTES DE VOSTEDE. OS ESTUDANTES TRATARÁN AO PROFESOR DE VOSTEDE. O PROFESOR NON MANTÉN COS ESTUDANTES NINGÚN OUTRO TIPO DE RELACIÓN ALLEA DESTE PROTOCOLO.

É imprescindible coñecer as principais ferramentas informáticas, dispor de correo electrónico, acceso a computadores ou aulas informáticas, e saber usar correctamente internet.

O profesor recomendará ao alumnado a visualización de diferentes vídeos docentes, relacionados coa materia.

Así mesmo, o profesor advirte ao alumnado que as clases serán gravadas (excepto as clases prácticas, ou aquelas secuencias de calquera clases nas que interveña o alumnado, salvo no caso de exames orais, por razóns de seguridade e profesionalidade), e que as clases gravadas estarán dispoñibles en internet para uso do alumnado e para todo tipo de público, en réxime totalmente aberto. Dado que as clases gravaranse, esíxese ao alumnado un especial respecto e silencio durante a gravación, evitando facer rúidos e evitando comportamentos inadecuados ou improcedentes, que, de producirse, someteranse as disposicións e procedementos legais existentes. Advírtese que o profesor está a realizar un traballo para o alumnado, o que esixe por parte de leste un respecto e, tamén, unha colaboración.

Por razóns circunstanciais debidamente xustificadas, o profesor poderá alterar a orde dos temas expostos no programa de contidos, se considera oportuno facelo para facilitar a comprensión e o seguimento de tales contidos por parte do alumnado.

O profesor impartirá nas súas clases todos aqueles contidos que considere necesarios, desde o punto de vista e as esixencias da Teoría da Literatura, para facer comprensible e alcanzable o programa e os materiais da materia.

O profesor poderá dedicar clases específicas a ilustrar, cos textos literarios adecuados, aqueles aspectos da Teoría da Literatura que, ao seu xuízo, e en relación coa interacción e participación observada no alumnado, resulte necesario ou conveniente, a fin de facer comprensible e alcanzable o programa e os materiais da materia.

A avaliación da materia terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas ás preguntas e cuestións, en exames e traballos, senón tamén a corrección na expresión, redacción e expresión lingüística.

O profesor utilizará o correo electrónico para comunicarse co alumnado, responder as súas dúbidas e remitir información académica, científica e docente. O profesor resérvase o dereito de non responder a aqueles correos electrónicos do alumnado que estime oportunos. O profesor non manterá ningún tipo de correspondencia, a ningún efecto, por correo electrónico con alumnos ou alumnas que, nalgún momento pasado, ou en calquera momento presente, limítenlle, con explícita mención á LOPD, o uso de comunicacións electrónicas.

Por suxestión do equipo decanal, recoméndase ao alumnado usar os recursos da biblioteca.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura en lingua española**

Materia	Literatura en lingua española			
Código	V01G400V01405			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María Jesús			
Profesorado	Fariña Busto, María Jesús			
Correo-e	mbusto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Literatura española e hispanoamericana dos séculos XIX e XX			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber - saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Coñecemento dalgúns fitos da literatura en lingua española con especial atención aos contextos socioculturais nos que se producen

CB1
CB2
CG1
CG2
CG5
CE3
CE6
CE9
CT2
CT5
CT8
CT10
CT11
CT12

Contidos	
Tema	
1. Unha brevísima aproximación ao Romanticismo español e hispanoamericano	1.1. Mariano José de Larra (Madrid, 1809-1837) Dous artigos: "Las casas nuevas" e "Vuelva usted mañana" 1.2. Esteban Echeverría (Arxentina, 1805-1851) Un relato: ""El matadero""
2. Novela e conto na segunda metade do século XIX	2.1. Características xerais 2.2. Emilia Pardo Bazán (A Coruña, 1851-1921) Catro contos: "El encaje roto", "Las medias rojas", "La argolla", "El clavo"
3. Modernismo e fin de século	3.1. Rubén Darío (Nicaragua, 1867-1916) -selección de textos-
4. Vangardas e Xeración do 27	4.1. Vangarda española e hispanoamericana 4.2. A Xeración do 27 -selección de textos-
5. Os diferentes xéneros literarios na segunda metade do século XX	5.1. España 5.1.1. Unha novela da inmediata posguerra: La familia de Pascual Duarte (1942), de Camilo José Cela (Iria Flavia/Padrón, 1916-2002) 5.1.2. Teatro social: La camisa (1962), de Lauro Olmo 5.1.3. Algunhas liñas na poesía das últimas décadas 5.2. Hispanoamérica 5.2.1. O boom da narrativa hispanoamericana Julio Cortázar (Arxentina, 1914-1984), "Continuidad de los parques" e "El río" (de Final de juego, 1956) Gabriel García Márquez (Colombia, 1927-2014), "Los funerales de la Mamá Grande" (de Los funerales de la Mamá Grande, 1962) Cristina Peri Rossi (Uruguay, 1941), "Sordo como una tapia" e "El tiempo todo lo cura" (de El museo de los esfuerzos inútiles, 1983)

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	16	36
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10
Traballos de aula	16	64	80
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Presentación e explicación das características xerais das diferentes épocas, contextos, xéneros e autores e autoras do programa O alumnado semipresencial recibirá a través do Faitic ou do correo-e a información necesaria para preparar os temas e cuestións desenvolvidas nestas sesións

Resolución de problemas e/ou exercicios	Posta en común da análise crítica dalgúns textos No caso do alumnado semipresencial a resolución de exercicios terá lugar a través da plataforma virtual e nas sesións de tutoría presencial, que serán dos ao longo do cuadrimestre (as datas comunicaranse no momento pertinente)
Traballos de aula	Debate e exercicios sobre os aspectos máis significativos dos diferentes textos de lectura obligatoria
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencia / charla / seminario
Actividades introductorias	Introdución á asignatura nos seus contidos e planificación docente O alumnado semipresencial deberá asistir a esta actividade

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención será sempre personalizada
Traballos de aula	Atenderanse de maneira individualizada as diversas cuestións formuladas polo alumnado

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Avaliación da capacidade analítica, crítica e argumentativa a través de debates e comentario de textos	15	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CT10
Probas de resposta curta	Resolución de preguntas breves sobre diferentes aspectos dos contidos da materia	20	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CE6 CE9 CT8 CT10 CT11
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame. Proba escrita sobre algún aspecto das obras de lectura obligatoria, así como tamén comentarios dalgún fragmento das mesmas	65	CB1 CB2 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

1. Avaliación continua (asistencia ás clases, 80%)-A nota da primeira convocatoria resultará da suma das cualificación dos

traballos de aula, as probas de resposta curta e un exame que constará de probas de resposta longa así como tamén dalgún comentario sobre un fragmento sacado dunha das obras de lectura obrigatoria. Será requisito para aprobar cada unha destas actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir: uso pertinente dos signos de puntuación, corrección ortográfica, orde e claridade na exposición e limpeza dos exercicios. A data do exame será a mesma que a da avaliación única, fixada oficialmente pola Facultade. 2. Avaliación única As alumnas e alumnos que non poidan asistir ás clases terán que realizar, ademais do exame (na data fixada pola Facultade), un traballo sobre algún aspecto relativo ós contidos da materia. Por esta razón, é importante que se pongan en contacto coa profesora ao comezo do cuadrimestre. Neste caso, o valor do traballo será do 30% e o do exame do 70%, sendo preciso aprobar o exame para sumar a nota do traballo. Proceden, igualmente, para aprobar, os requisitos indicados a propósito da avaliación continua.

3. Semipresencialidade:

O alumnado que opte pola semipresencialidade deberá responder a probas de resposta curta e de resposta larga (ben en forma de ensaio ou de análise de textos); as primeiras desenvolveranse a través da plataforma virtual e as segundas nunha data de exame (coincidente coa da avaliación continua e a avaliación única). Deberá facer tamén un pequeno traballo (sobre algún tema ou aspecto relativo aos contidos da materia) no que por de manifesto a súa capacidade crítica e analítica. En todos os casos, a segunda convocatoria, en xullo, terá lugar na data oficial fixada pola Facultade. Nesta convocatoria, a avaliación realizarase a través de probas de resposta curta e de probas de desenvolvemento.

Bibliografía. Fontes de información

1. As lecturas obrigatorias da asignatura aparecen indicadas na sección Contidos (apartado Subtemas). A bibliografía específica sobre cada tema e sobre cada lectura entregarase en clase ou a través do FAITIC. **Literatura Española:** Brihuega, Jaime, ed., *Manifiestos, proclamas, panfletos y textos doctrinales. Las vanguardias artísticas en España*, Madrid, Cátedra, 1979. Lissorgues, Yves y Gonzalo Sobejano, eds., *Pensamiento y literatura en España en el siglo XIX*, Toulouse, Presses Universitaires du Mirail, 1998. Romero Tobar, L., *Panorama crítico del romanticismo español*, Madrid, Castalia, 1994. **Literatura Hispanoamericana:** Gismero, Enrique, *Historia de la literatura española e hispanoamericana*, Vizcaya, Huerga y Fierro, 2009. Íñigo Madrigal, Luis (coord.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Cátedra, vol. 1 y 2 (varias reediciones).

Recomendacións

Outros comentarios

ALUMNADO ERASMUS: o nivel de esixencia será equivalente ao do alumnado propio e a súa avaliación realizarase a través do mesmo tipo de probas.

TITORÍAS: o horario de titorías comunicarase ao comezo do cuadrimestre. As consultas feitas por correo electrónico serán contestadas tamén dentro dese horario de titorías.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Morfoloxía da lingua galega**

Materia	Morfoloxía da lingua galega			
Código	V01G400V01901			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.es			
Web	http://webh03.webs.uvigo.es/alexandre-rodriguez-guerra/			
Descrición xeral	Esta materia permite coñecer as principais características léxico-gramaticais no eido morfolóxico da lingua galega.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.	- saber - saber facer
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Saber delimitar os feitos morfolóxicos na lingua galega

CB1
CB2
CB5
CG1
CG7
CG10
CE1
CE2
CE5
CE8
CT1
CT2
CT5
CT8
CT10
CT11
CT12

Dominar os conceptos esenciais da análise morfolóxica nos procesos flexivos e derivativos na lingua galega

CB1
CB2
CB5
CG1
CG10
CE1
CE2
CE5
CE8
CT1
CT2
CT5
CT8
CT10
CT11
CT12

Saber identificar e explicar os principais procesos de formación de palabras en galego

CB1
CB2
CB5
CG1
CG7
CG10
CE1
CE2
CE5
CE8
CT1
CT2
CT5
CT8
CT10
CT11
CT12

Contidos

Tema	
1. Morfoloxía da lingua galega	1.1. Introducción
2. A flexión en galego	2.1. Palabras flexivas 2.2. Palabras non flexivas
3. A formación de palabras en galego	3.1. Derivación 3.1.1. A derivación apreciativa 3.2. Composición 3.3. Parasíntese 3.4. Outros procesos de formación de palabras
4. Outros aspectos de morfoloxía galega	4.1. Os neoloxismos en galego

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Actividades introductorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	14	28
Sesión maxistral	24	50	74
Traballos tutelados	4	34	38
Presentacións/exposicións	2	4	6
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes principais sobre os que pivotará o curso. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL debe asistir a esta sesión.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral. Nalgunha ocasión pódense entregar anticipadamente para que o alumnado as poida preparar con certo adianto. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Faitic das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraas corrixidas ou fornecerá un solucionario de autocomprobación.
Sesión maxistral	Nela o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Faitic dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).
Traballos tutelados	Cada discente elaborará individualmente un traballo escrito sobre un aspecto do temario seguindo as indicacións do profesor. Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) entregará unha copia en papel e subirá a versión definitiva do traballo á plataforma Faitic.
Presentacións/exposicións	Os principais resultados do traballo individual haberaos que expoñer oralmente na aula. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén é obrigatoria a exposición na aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Dende o primeiro día de aulas, o docente fornecerá indicacións precisas para poder desenvolver o traballo. Ó longo do curso, atenderanse, tanto na aula coma no despacho nas horas de titoría, as consultas individuais que haxa verbo da súa elaboración. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración do traballo a través da plataforma Faitic ou do correo electrónico. Se for preciso, farase algunha sesión presencial, tipo seminario.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Resolución de problemas e/ou exercicios	Ó longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliábeis. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites que se poñan. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 17% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliábeis a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	12	CB2 CB5 CG1 CG7 CE1 CE2 CE5 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas maxistras. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".	5	CB1 CG7 CE2 CE5 CE8 CT5 CT11
Presentacións/exposicións	Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) deberá expoñer oralmente na aula o seu traballo. A exposición durará, aproximadamente, dez minutos e, nela, non se poderá ler. Poderá empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material.	8	CG7 CG10 CE1 CE2 CE5 CE8 CT1 CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballos tutelados	O traballo, individual e obrigatorio tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL, centrarase no tema 4.1. da materia. O primeiro día de aulas o profesor explicará máis en detalle as características que deberá cumprir. A data límite de entrega coincidirá coa data do exame proposta no calendario oficial da FFT (para cada unha das edicións de actas).	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG7 CG10 CE1 CE2 CE5 CE8 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Probas de resposta curta	O alumnado que opte pola avaliación continua (tanto presencial coma SEMIPRESENCIAL) realizará unha proba escrita -sempre presencial- na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Se as circunstancias así o aconsellan, poderase realizar un exame parcial previo, liberador de materia (na mesma data para todo o alumnado de avaliación continua).	45	CB1 CB2 CB5 CG1 CG7 CG10 CE1 CE2 CE5 CE8 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Todo o alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única. **-Avaliación continua** (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballo, exame escrito e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na segunda edición das actas (xullo), na data fixada pola FFT, aquelas probas que non superasen na primeira edición das actas (maio). Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que poderá propoñer outras actividades compensatorias. **-Avaliación única** (para o alumnado que opte por ela ou para quen non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, ou renuncie a ela): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (maio e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [60%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais dun traballo (seguindo as indicacións do docente) [40%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas. A copia ou o plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame será avaliado cun cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto. A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística. Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Álvarez, Rosario; Henrique Monteagudo e Xosé Luís Regueira (1995): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia. Primeira ed. de 1986.
 Álvarez, Rosario e Xosé Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
 Dubert García, Francisco (1999): *Aspectos do galego de Santiago de Compostela*. Santiago de Compostela: Universidade. Anexo 44 de *Verba*.
 Fábregas Alfaro, Antonio (2013): *La morfología. El análisis de la palabra compleja*. Madrid: Síntesis.
 Freixeiro Mato, Xosé Ramón (2003): *Gramática da lingua galega. Morfosintaxe*. II. Vigo: A Nosa Terra. Primeira ed. de 2000.
 García, Constantino e Antón Santamarina (dirs.) (1990, 1995): *Atlas Lingüístico Galego*. I. *Morfoloxía verbal* (1990). II. *Morfoloxía non verbal* (1995). A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza / Instituto da Lingua Galega.
 García Gondar, Francisco (dir.): *BILEGA. Bibliografía informatizada da lingua galega*. Santiago de Compostela: Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP). Dispoñible en [www.cirp.es/bdo/bil/bilega.html].
 González Pereira, Miguel e Francisco Albertuz Carneiro (2000): "Morfoloxía", en F. Ramallo, G. Rei-Doval e X. P. Rodríguez (eds.): *Manual de ciencias da linguaxe*. Vigo: Xerais, 585-627.
 López Viñas, Xoán et al. (2011): *Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión*. A Coruña: Baía. Primeira ed. de 2010.
 Pena, Jesús (1991): "La palabra: estructura y procesos morfológicos", *Verba* 18, 69-128.
 Rio-Torto, Graça et al. (2013): *Gramática derivacional do portugués*. Coimbra: Imprensa da Universidade de Coimbra.
Nas aulas fornecerase referencias bibliográficas máis específicas.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101
Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202
Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fonética e fonoloxía da lingua galega**

Materia	Fonética e fonoloxía da lingua galega			
Código	V01G400V01902			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Pártese da delimitación e caracterización das dúas disciplinas, Fonética e Fonoloxía, e abórdase logo a descrición do sistema vocálico galego, tónico e átono, a sílaba e os ditongos, o sistema consonántico, para rematar no nivel suprasegmental con todo o referido á prosodia. Dedicase especial atención á mellora da fonética e da prosodia do alumnado, alí onde son máis apreciadas as interferencias do castelán, coa proposta de actividades de carácter oral.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber facer
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber - saber facer
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber - saber facer
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.	- saber - saber facer
CE21	Coñecemento teórico e práctico da fonética e da fonoloxía do galego, español e portugués.	- saber - saber facer
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar, reproducir e describir os sons do galego.	CB5 CG7 CE1 CE5 CE17 CE21 CT5 CT8
Interpretar procesos de variación e cambio fonéticos e fonolóxicos en galego	CB1 CG2 CG7 CE1 CE17 CE21 CT1 CT10
Transcribir fonolóxicos e foneticamente textos do galego de diferente tipo.	CB1 CG1 CE1 CE17 CE21 CT1 CT2 CT11
Coñecer e aplicar os conceptos, técnicas e métodos de análise da compoñente fónica da lingua galega, e presentar o seu resultado tanto oralmente como por escrito, seguindo as convencións académicas.	CB2 CG2 CG7 CE5 CE8 CE21 CT1 CT11 CT12
Ser capaces de sensibilizar na apreciación da diversidade lingüística e eliminar prexuizos lingüísticos, sobre todo no nivel fónico da lingua.	CB1 CT12

Contidos

Tema	
I. A análise fonética e fonolóxica do galego.	1. Fonética e Fonoloxía: definición e caracterización. Sons, fonemas e grafías. A transcripción dos sons: os alfabetos fonéticos (AFI e RFE). 2. Fonética da lingua galega. Subdisciplinas: fonética acústica, fonética articulatória e fonética auditiva. Descrición articulatória dos sons lingüísticos do galego. 3. Fonoloxía estrutural da lingua galega. Os fonemas. Delimitación e definición. Segmentación e conmutación. Oposición e trazos distintivos. Neutralización e arquifonemas.
II. O sistema vocálico.	1. A posición tónica: fonemas e realización. Contextos en que aparece /E, e, O, o/. Fenómenos de variación e interferencia. 2. A posición átona. As vogais pretónicas /E, O/. A realización das vogais postónicas. Fenómenos de variación: modificación, adición e supresión.
III. O sistema consonántico	1. Estrutura do sistema do galego común e outros sistemas. 2. Fenómenos de variación nas consoantes oclusivas (os grupos cultos, a gheada), nas sibilantes (o seseo, o rotacismo, a aspiración), nas nasais (o n velar), nas líquidas (o ieísmo) e nas vibrantes (metátese).
IV. A sílaba. Ditongos, tritongos e hiatos	1. A sílaba: concepto, estrutura e tipos. 2. Ditongos, tritongos e hiatos: definición e caracterización. Fenómenos de variación.
V. A prosodia do galego	1. A fonética sintáctica: o sandhi externo. Resultados de encontros de vogal + vogal, consoante + vogal e consoante + consoante: fenómenos máis frecuentes. 2. Acento e entoación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Sesión maxistral	18	39	57
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	24	55	79
Actividades introdutorias	2	7	9
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	1	1
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Son as horas que o docente dedica a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios, comentarios e transcricións fonéticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado traia previamente traballado ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. Existe a posibilidade de gravación en vídeo destas aulas.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O docente entregará actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados con contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase especial atención á transcripción e ó comentario fonéticos de textos de diferente tipo e rexistro. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. O profesor dará indicación daqueles que son avaliábeis. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL o profesor colgará no Faitic ou fará chegar vía e-mail estas actividades e deixará un tempo prudencial para a súa resolución. Despois, enviaranse as solucións para a súa autocomprobación.
Actividades introdutorias	Son actividades que se realizan o primeiro día de clase, encamiñadas a expoñer os obxectivos e presentar os contidos e principais tarefas do curso así como a bibliografía da materia. Especificamente pídese ó alumnado a familiarización o antes posible cos símbolos fonéticos do AFI, dos cales se reparte material de estudo ese día. O alumnado SEMIPRESENCIAL deberá acudir obrigatoriamente a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Son horas dedicadas polo alumnado a acudir a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Poden ser fóra do horario escolar.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistras.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas prácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais, tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre (provisoriamente últimas semanas de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de titoría vía e-mail na maior rapidez posible.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Sesión maxistral	Valorarase a asistencia ás clases sempre e cando sexa máis do 80% delas, así como a participación activa nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios"	5	CB2 CB5 CG7 CE1 CE21 CT5 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas. Especificamente, o estudante deberá entregar nas datas indicadas a transcripción fonética estreita de 4 textos propostos polo docente e, obrigatoriamente, o resumo crítico de tres artigos que se indican na "Bibliografía". Tamén se valorará a participación activa na resolución das outras actividades. O alumnado de avaliación única deberán realizar obrigatoriamente un "Traballo titorado", para o cal deberán pórse en contacto co profesor. O dito anteriormente é válido para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL.	25	CB1 CB5 CG1 CG7 CE1 CE5 CE17 CE21 CT1 CT2 CT8 CT11
Probas de resposta curta	Realizarase unha proba escrita de resposta curta na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Esta proba coincidirá o mesmo día que as probas de resposta longa. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade.	30	CG2 CG7 CE1 CE5 CE8 CE17 CE21 CT1 CT2 CT10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizarase unha proba escrita de resposta longa na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Esta proba coincidirá o mesmo día que as probas de resposta curta. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade.	30	CG2 CG7 CE1 CE5 CE8 CE17 CE21 CT2 CT10
Outras	Realizarase unha proba oral ó final do cuadrimestre. Nela o estudante deberá demostrar que domina o estándar fónico galego, sobre todo os trazos fónicos individualizadores. Será necesario superar esta proba para aprobar a materia.	10	CE1 CE17 CE21 CT2

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Existen dous sistemas de avaliación da materia: a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatorio entregar os tres resumos de bibliografía. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas para corrixilas. En todo caso, o/a alumno/a, polo menos, deberá ter aprobado os apartados de "Probas de resposta curta" e "Probas de resposta longa"; estes exames escritos realizaranse na **última semana de clase**. De non superar a materia en maio, o alumnado deberá realizar un **exame escrito na convocatoria oficial de xullo**. No final do curso tamén se realizará un **exame oral** individual, que o alumnado deberá superar para aprobar a materia. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia regular ás clases e a entrega das tarefas deberá comunicarllo ó docente, quen poderá

habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas para a avaliación continua pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) Avaliación única. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **maio** deberá entregar obrigatoriamente un "**Traballo tutelado**" (20% da nota final) o día do exame escrito e examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame escrito final único** (70%) que se celebrará na data que dispoña o calendario oficial de exames da Facultade; ese mesmo día farase tamén un **exame oral** (10% da nota). De non superar a materia en maio, o alumnado deberá **repetir as partes suspensas na convocatoria de xullo**, na data que dispoña a Facultade. O/A alumno/a deberá superar obrigatoriamente o exame oral para aprobar a materia. O "**Traballo tutelado**" consistirá na gravación, transcripción e comentario dun texto do galego oral. Deberán poñerse en contacto co profesor para máis detalles deste traballo. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

NOTA: Nas aulas darase unha bibliografía máis específica sobre fenómenos fonéticos particulares do galego.

Recomendacións

Outros comentarios

Para poder seguir a materia cómpre ter un coñecemento activo elevado do galego oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sintaxe da lingua galega I**

Materia	Sintaxe da lingua galega I			
Código	V01G400V01903			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia de "Sintaxe da lingua galega I" céntrase no estudo específico das unidades sintácticas que coñecemos como "frase" e "cláusula". Afóndase na análise sintáctica, partindo do verbo como núcleo predicativo da cláusula e as relacións que establece cos outros constituíntes funcionais e mais as implicacións semánticas e pragmáticas que diso derivan. Estúdase tamén a estrutura interna dos constituíntes frásticos. Préstase especial atención á descrición de aspectos sintácticos diferenciais do galego con respecto ás linguas veciñas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber facer
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Saber describir un feito lingüístico en termos sintácticos, ben oralmente ou por escrito, recoñecendo as relacións que se establecen entre as unidades sintácticas.	CB1 CG1 CG7 CE1 CE2 CE5 CE8 CT1 CT10 CT11
Saber analizar sintacticamente enunciados en galego dun modo argumentado e facer a súa representación.	CB2 CG7 CE1 CE2 CE5 CE8 CT1 CT2 CT8
Saber interpretar os elementos que modifican a gramaticalidade e o sentido dos enunciados en galego, ou que provocan ambigüidade.	CB5 CG1 CG8 CE1 CE2 CT1 CT5 CT10
Saber usar e explicar construcións sintácticas diferenciais do galego.	CB1 CG8 CE1 CE2 CT2 CT5 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. A sintaxe: definición e relación con outras disciplinas gramaticais.	Obxecto de estudo. Unidades e relacións sintácticas. Funcións sintácticas, semánticas e informativas. Bibliografía de sintaxe do galego.
2. A cláusula: caracterización e clasificación.	O concepto de "valencia". O verbo como núcleo-PREDICADO da cláusula. Niveis de complementación: argumentos, adxuntos e elementos periféricos. Estrutura funcional da cláusula e alternancias. Orde de constituíntes e estrutura informativa. Clasificación das cláusulas. Construcións particulares de sintaxe galega na cláusula: os pronomes persoais átonos.
3. A frase: caracterización e clasificación.	A frase nominal: estrutura e funcións. Determinantes, núcleo e modificadores. Tipos de modificadores: argumentais / adxuntos; especificativos / explicativos; relacionais / cualificativos; a aposición. Estrutura e funcións dos outros tipos de frase (adxectiva, adverbial e prepositiva). Aspectos particulares de sintaxe do galego no ámbito da frase: os determinantes.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Sesión maxistral	16	48	64
Presentacións/exposicións	4	10	14
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	2	4
Actividades introdutorias	2	2	4
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Refírese ás actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados cos contidos da materia, así como resumos de lecturas que complementan as leccións maxistras. Préstase especial atención á análise sintáctica de textos en árbore e ó comentario gramatical razoado e argumentado de construcións sintácticas problemáticas en canto á súa interpretación. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Sesión maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises sintácticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado leve previamente traballado ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. Existe a posibilidade de gravación en vídeo destas aulas.
Presentacións/exposicións	Refírese ás exposicións orais por parte do alumnado ante o docente e/ou o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia que deberán preparar e redactar por escrito, a partir da lectura da bibliografía que se indique. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén deberá facer esta presentación oral na aula.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia ou relacionados con ela.
Actividades introductorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso (lecturas e presentacións orais obrigatorias) e a bibliografía da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL deberá acudir obrigatoriamente a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá tutorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir nos traballos guiados, na preparación das exposicións orais en clase ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises sintácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais, tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre (provisoriamente últimas semanas de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de tutoría vía e-mail na maior rapidez posible.
Sesión maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistras.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica de 4 textos propostos polo profesorado e o resumo crítico de 3 artigos que se destacan na "Bibliografía". Tamén se valorará a participación activa na resolución das outras actividades.	25	
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia ás clases maxistras, sempre e cando sexa máis do 80% delas así como a participación nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios".	5	
Presentacións/exposicións	Cada estudante preparará por escrito e expoñerá oralmente un ou varios temas relacionados con contidos da materia, que previamente concretará co docente. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén deberá facer a presentación oral na aula.	10	

Probas de resposta longa, de desenvolvemento

Realizarase unha única proba escrita sobre os contidos teórico-prácticos da materia na última semana do curso. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade.

60

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatoria a entrega dos 3 resumos críticos das lecturas. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuaciónsexpresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o alumno polo menos deberá ter aprobado o apartado "Probas de resposta longa, de desenvolvemento". O **ALUMNADO SEMIPRESENCIAL** tamén se examinará ese día co resto do alumnado. De non superar esas probas escritas, o alumnado deberá examinarse dun **exame escrito** na **convocatoria oficial de xullo**, nas datas oficiais que dispoña o calendario oficial da Facultade. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases e a entrega en tempo das tarefas, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema de "Avaliación única".b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito** que se realizará na data oficial que dispoña o **calendario oficial de exames da Facultade**. En caso de non superar ese exame, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro **exame escrito** na **convocatoria de xullo** na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Outros comentarios

Esta materia se continua en Sintaxe da Lingua Galega II, en 4º curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega**

Materia	Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega			
Código	V01G400V01904			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Soto Andión, Xosé			
Profesorado	Soto Andión, Xosé			
Correo-e	xsotoandion@uvigo.es			
Web	http://http://webh03.webs.uvigo.es/category/profesorado/			
Descrición xeral	Esta materia aborda a estruturación e organización do léxico galego así como a lexicografía e fraseoloxía galegas. A partir de aquí o alumno estuda as unidades léxicas e os campos léxicos, as relacións paradigmáticas e sintagmáticas de significados, a sinonimia, homonimia e polisemia, a elaboración e tipos de dicionarios galegos, e as unidades fraseolóxicas do galego coas súas propiedades e características.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.	- saber - saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber - saber facer
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.	- saber - saber facer
CE19	Capacidade para avaliar criticamente a bibliografía consultada e encadrala nunha perspectiva teórica.	- saber
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer - Saber estar / ser

CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer a estrutura e organización do léxico galego.	CB1 CB5 CG1 CG4 CG7 CG8 CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CT2 CT5
Comprender e aplicar os principais conceptos da análise léxico-semántica.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG7 CG8 CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19 CT1 CT2 CT5 CT8 CT10
Coñecer e utilizar as principais obras lexicográficas galegas.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG7 CE1 CE2
Saber delimitar e caracterizar as unidades fraseolóxicas e terminolóxicas en galego.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG7 CE5 CE8 CT11

Contidos

Tema	
1. A lexicoloxía	1.1. Definición e límites 1.2. Relación con outras disciplinas lingüísticas: semántica, lexicografía, sintaxe...
2. As unidades léxicas	2.1. Morfemas e palabras 2.2. Os campos léxicos. Tipoloxía 2.3. As clases léxicas.
3. Relacións paradigmáticas e sintagmáticas de significados	3.1. Sinonimia, hiponimia, homonimia, polisemia, antonimia... 3.2. As combinacións de lexemas

4. Clasificación do léxico

- 4.1. Léxico e dicionarios
- 4.2. Macroestrutura e microestrutura
- 4.3. A definición lexicográfica
- 4.4. As terminoloxías

5. Unidades fraseolóxicas

- 5.1. Definición e tipos (paremias, locucións, fórmulas...)
- 5.2. Características e uso
- 5.3. Principais problemas de aprendizaxe

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	3	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	8	16
Traballos tutelados	5	15	20
Sesión maxistral	30	60	90
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6
Probas de resposta curta	2	4	6
Traballos e proxectos	1	7	8
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia do alumnado a eventos como conferencias e charlas relacionados cos contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e práctica de problemas relacionados cos diversos contidos da materia como son os campos léxicos, as relacións léxicas, os problemas de lexicografía e de uso e aprendizaxe de unidades fraseolóxicas, etc.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo ou de pequenos traballos relacionados cos contidos da materia, cuxa temática e contidos precisos se discutirán co alumnado presencial e semipresencial.
Sesión maxistral	Explicación dos contidos da materia por parte do profesor y resolución das dúbidas de comprensión pertinentes. Tamén para alumnado semipresencial.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos temas do programa e clarificación das dúbidas e dificultades que se deriven da súa deficiente comprensión. O alumnado semipresencial poderá botar man das titorías, faitic, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolver dúbidas e dificultades que xurdan da realización de problemas e exercicios relacionados cos contidos da materia. O alumnado semipresencial poderá botar man das titorías, faitic, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial para realizar os diferentes problemas e exercicios da materia.
Traballos tutelados	Guía, orientación e resolución de problemas sobre a elaboración e presentación de traballos escritos tutelados. O alumnado semipresencial poderá botar man das titorías, faitic, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Indicación, explicación e corrección de traballos e proxectos realizados polo alumnado. O alumnado semipresencial poderá botar man das titorías, faitic, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Sesión maxistral	Asistencia para a preparación das diferentes probas e traballos, que incluíra os temas explicados e a súa aplicación práctica mediante exercicios e traballos	5	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG7 CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19 CT1
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e de problemas relacionados cos contidos da materia.	5	
Traballos tutelados	Elaboración de pequenos traballos sobre diversos contidos do programa.	10	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas sobre os contidos do programa.	60	
Probas de resposta curta	Realización de pequenas probas sobre diversos contidos do programa	10	
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación dalgún traballos sobre algún aspecto dos contidos do programa.	10	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Convocatoria 1: na primeira edición de actas (xaneiro/maio), o alumnado será avaliado ben mediante o sistema de avaliación continua (asistencia a clase obrigatoria dun mínimo do 85%) a través da realización de exames, probas, exercicios, traballos, ben mediante o sistema de avaliación única, que consistirá na realización dun exame en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. A última proba do sistema de avaliación continúa concidirá co exame oficial marcado para o alumnado de avaliación única. **Convocatoria 2:** na segunda edición de actas (xullo), o alumnado tanto de avaliación continua coma única deberá realizar un único exame, en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FF, no que dea conta do seu coñecemento dos contidos da materia. Nesta convocatoria o alumnado examínase só das partes que teña suspensas, sempre que non superen o 50% do total dos contidos. De se superar esta cifra, o alumnado debe examinarse da totalidade dos contidos. En posteriores convocatorias, cómpre recuperar a totalidade da materia. O alumnado semipresencial deberá asistir a un mínimo de tres clases e dúas titorías. Poderá realizar as probas correspondentes ao sistema de avaliación continua ou presentarse a un exame de avaliación única en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. Tocante a partes aprobadas ou suspensas, aplícase o mesmo criterio indicado anteriormente para o resto do alumnado.

Bibliografía. Fontes de información

Baranov, A. / D. Dobrovolskij (2009): *Aspectos teóricos da fraseoloxía*. Xunta de Galicia: Centro Ramón Piñeiro. Burger, H. et al. (eds.) (2007): *Phraseology. An International Handbook of Contemporary Research*. Berlin /New York: De Gruyter. Cruse, D. et al. (eds.) (2005): *Lexikologie/Lexicology*. Berlin: De Gruyter.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que é o plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade nesta cuestión.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Recoméndase o manexo frecuente de fondos e recursos da biblioteca.

É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades da materia a través da plataforma Faitic así coma de coñecer as datas nas que terán lugar as correspondentes probas de avaliación.

Os estudantes de intercambio deben posuír un nivel B2 de galego para o adecuado seguimento da materia.

Os mencionados comentarios e recomendacións hanse de aplicar ao alumnado semipresencial.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia e historiografía da lingua española**

Materia	Historia e historiografía da lingua española			
Código	V01G400V01911			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber facer - Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber facer - Saber estar / ser
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber
CE11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.	- saber
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- Saber estar / ser
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Que o alumnado adquira un coñecemento das diferentes etapas da historia interna da lingua española.	CB1 CG5 CG7 CE2 CE8 CE11 CT8 CT10 CT11

Preténdese que o alumnado chegue a coñecer os principais autores da historia da lingüística española.

CB5
CG1
CG5
CG9
CE2
CE8
CE11
CT8
CT11

Contidos	
Tema	
1. A Hispania romana	1.1. A romanización 1.2. As linguas románicas 1.3. O latín: o latín hispánico: fonoloxía, gramática e léxico
2. A lingua da España visigoda (séculos V, VI, VII)	2.1. Características xerais 2.2. Características da lingua cara ao século VII
3. A influencia árabe na lingua española	3.1. Características xerais 3.2. Préstamos árabes 3.3. Influencia da lingua árabe na española
4. O romance primitivo (séculos VIII, IX e X)	4.1. Visión histórica. 4.2. Panorama lingüístico: a lingua do reino astur-leonés 4.3. O dialecto leonés central 4.4. O latín popular leonés 4.5. A lingua falada na rexión navarro-aragonesa
5. O mozárabe	5.1. Trazos lingüísticos: Fonética, morfoloxía
6. A hexemonía castelá (séculos XI e XII)	6.1. Aspecto histórico 6.2. Aspecto lingüístico 6.3. Pronuncia do castelán antigo. Gramática. Léxico 6.4. Lingua e literatura
7. A época de Alfonso X o Sabio e de Gonzalo de Berceo (século XIII)	7.1. Aspecto histórico 7.2. Aspecto lingüístico: fonética, gramática, vocabulario 7.3. Aspecto cultural. Lingua e literatura
8. A lingua española no século XIV	7.1. Trazos xerais. 7.2. Aspecto lingüístico: fonética, gramática, vocabulario 7.3. A lingua e a literatura
9. O final da Idade Media (século *XV)	9.1. Trazos xerais 9.2. Aspecto Lingüístico: fonética, gramática,, vocabulario. 9.3. Os estudos sobre a linguaxe
10. A unidade lingüística e política baixo os Reis católicos (1474-1516)	10.1. Trazos xerais 10.2. Aspecto lingüístico: fonética, gramática. 10.3. Estudos sobre a lingua española: Antonio de Nebrija
11. O español lingua universal. A época de Carlos I (1517-1556)	11.1. Trazos xerais 11.2. Características xerais da linguaxe 11.3. O español lingua universal 11.4. A lingua e a literatura
12. A lingua española na época de Felipe II e dos grandes místicos (1555-1597)	12.1. Características xerais. 12.2. A lingua e a literatura 12.3. Estudos sobre a linguaxe
13. O século XVII	13.1. Trazos xerais 13.2. A lingua e a literatura 13.3. Estudos sobre a linguaxe 13.4. A expansión do español
14. A lingua e os cambios lingüísticos do século de ouro	14.1. Fonética, gramática, vocabulario
15. O español no século XVIII	15.1. Trazos xerais. 15.2. Estudos sobre a lingua. 15.3. A Real Academia Española 15.4. A lingua: ortografía e léxico.
16. A lingua española en lis séculos XIX e XX	16.1. Características xerais 16.2. A lingua española en Europa e Filipinas. 16.3. Os estudos sobre a lingua

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	24	48
Prácticas autónomas a través de TIC	0	21	21
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	13	19
Probas de tipo test	6	18	24
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	18	22
Traballos e proxectos	8	8	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través do TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a práctica de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a práctica de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Probas	Descrición
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.	10	CB5 CG1 CE2 CE8 CE11 CT8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecidos/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	10	CB5 CG7 CE11

Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	CB1 CG5 CE11 CT8 CT10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	CB1 CB5 CG1 CG7 CE11 CT8
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	20	CB5 CG1 CE8 CE11 CT8 CT10 CT11

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Na 1ª edición das actas os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. De optar pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión á profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, o dereito á avaliación continua perderase se non se agarraches a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistisen a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito á avaliación continua se non se realizan a resolución de exercicios, traballos e proxectos fixados pola profesora. O alumnado que se acolla ao réxime de semipresencialidade (ofrécese 10 prazas) terá que cumprir os seguintes requisitos: 1. Asistir ás sesións de presentación da materia. 2. Asistir a un mínimo de dous titorías presenciais co profesorado. 3. Realizar todas as tarefas que sexan avaliábeis, segundo o indicado na guía docente. 4. Realizar un mínimo de 1 e un máximo de 2 probas presenciais no cuadrimestre. O alumnado que non cumpra con estes requisitos perderá os seus dereitos de avaliación continua e, do mesmo xeito que o alumnado presencial, terá que acollerse ao réxime de avaliación única (exame final). O profesorado que impartirá docencia neste título atenderá ao alumnado por medio de titorías no despacho, telefonicamente e a través de correo electrónico. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. Na 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade. A resolución de problemas e exercicios realizaranse a medida que as clases maxistras vaian avanzando. Faranse probas tipo test: a primeira realizarase cando se expliquen aproximadamente o oito primeiros temas e a segunda os temas restantes. Estas probas serán presenciais e as súas datas fixaranse co profesor. A proba de resposta longa basearase na explicación de todo o temario e coincidirá coa data oficial establecida pola Facultade de Filoloxía e Tradución. Entre os traballos e proxectos que se mencionan arriba, farase un individual no que se profundará nalgún aspecto do temario presentado. Este entregarse no período da semana de exames.

Bibliografía. Fontes de información

- Academia Española, Real, CORDE. Corpus Diacrónico del español, www.rae.es,
- Ariza, Manuel, Sobre fonética histórica del español, Arco/Libros, 1994
- Bahner, Werner, La lingüística española del siglo de oro, Editorial Ciencia Nueva, 1966
- Cano Aguilar, Rafael, El español a través de los tiempos, Arco/Libros, 1988
- Cano Aguilar, Rafael, Introducción al análisis filológico, Castalia, 2000
- Davies, Mark, Corpus del español, www.corpusdelespañol-org.es,
- Esparza Torres, Miguel ángel, Las ideas lingüísticas de Antoni de Nebrija, Nodus Publikationen, 1995
- Menéndez Pidal, Ramón, Manual de gramática histórica española, Espasa-Calpe, 1980/16ª edición
- Mourelle lema, Manuel, La teoría lingüística en la España del siglo XIX, Editorial prensa española, 1968
- Niederehe, Hans J., Alfonso X el Sabio y la lingüística de su tiempo, sociedad General Española de Librería, 1987
- Penny, Ralph, Gramática histórica del español, Ariel, 1993
- Wieland, Katharina/ Vera, Eliers (ed.), Aspectos de la lingüística española a través de los siglos, Buske, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Políticas lingüísticas e ensinanza de linguas/V01G400V01943

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fonética e fonoloxía da lingua española/V01G400V01913

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Variación lingüística e ensinanza de linguas/V01G400V01944

Variedades do español/V01G400V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.
- Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.
- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.
- Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas respecto diso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lexicografía do español**

Materia	Lexicografía do español			
Código	V01G400V01912			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Profesorado	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Correo-e	ianaya@uvigo.es			
Web	http://Faitic			
Descrición xeral	Enseñanza de los principios teóricos fundamentales de la Lexicografía teórica y uso de los principales diccionarios del gallego y del español actual.:(Gateway Time-out:http://tradutorsw.uvigo.es/trad-docx/web/translate-string.php?wsdl)			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.	
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.	
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.	- saber facer - Saber estar / ser
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.	
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.	
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer - Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	
CT10	Capacidade de análise e síntese.	
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Potenciar o uso dos dicionarios e ensinar a utilizalos adecuadamente e a coñecer as funcións que presentan algúns dos dicionarios do panorama actual.	CB2 CG3 CG7 CE20 CT5 CT8 CT10
Desenvolver a capacidade crítica coa lectura de textos lexicográficos e os prólogos de dicionarios.	CG1 CG7 CE5 CE18 CE20 CT10 CT11
Desenvolver a capacidade de elaborar un breve catálogo de voces tendo en conta a técnica lexicográfica aprendida en clase.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG3 CG7 CE1 CE5 CE8 CE18 CE20 CT5 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos	
Tema	
TEMA 1: O DICCIONARIO	1. Concepto e uso 2. Tipoloxía
TEMA 2: Estrutura do dicionario	1. A macroestrutura 2. A microestrutura 2.1. A definición lexicográfica 2.2. As marcas 2.3. A acepción e a subacepción
TEMA 3: A DEFINICIÓN	1. A definición enciclopédica 1.1. Criterios de elaboración 2. A definición lexicográfica 2.1. Criterios de elaboración 2.2. O contorno 2.3. Outros problemas que presenta a definición
TEMA 4: A ACEPCIÓN E A SUBACEPCIÓN	1. Criterios de separación 2. Estudo comparativo das diferentes propostas
TEMA 5: PRINCIPAIS DICCIONARIOS DO ESPAÑOL ACTUAL	1. O Dicionario de la Real Academia Española (DRAE) 2. O Dicionario del Español Actual (DEA) 3. O Dicionario de Uso del Español (DUE) 4. Outros dicionarios
TEMA 6: NOVAS FORMAS DE FACER LEXICOGRAFÍA	1. Dicionarios en rede 2. Innovacións no campo de lexicografía

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	23	46	69
Traballos tutelados	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	30	36
Presentacións/exposicións	10	14	24

Actividades introductorias	2	1	3
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	6	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación sobre os temas e algúns dicionarios do curso.
Traballos tutelados	O alumnado realizará traballos dirixidos pola profesora e recibirá asesoramento.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Presenciais: Realizaranse diversos exercicios co fin de relacionar teoría e práctica. Semipresenciais: Realizaranse diversos exercicios co fin de avaliar o coñecemento dos discentes a través da plataforma Faitic. As dúbidas do alumnado semipresencial poderán ser resoltas a través de correo electrónico.
Presentacións/exposicións	O alumnado exporá de maneira oral un traballo acordado coa profesora. O alumnado semipresencial deberá realizar unha presentación oral dun tema acordado coa profesora a través de Skype ou videoconferencia.
Actividades introductorias	Explicación dos obxectivos e as tarefas previstas para o curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Prestarase atención personalizada ao alumnado no desenvolvemento dos traballos tutelados.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Prestarase atención personalizada ao alumnado no desenvolvemento dos traballos tutelados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exercicios prácticos e presentacións.	25	CB2
Presentacións/exposicións	Defensa oral de traballos preparados de forma individual ou en grupo.	25	CT5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Proba escrita.	50	CB1

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A forma de avaliación será a mesma para o alumnado presencial e semipresencial. Ao comezo do curso deberase indicar a forma de avaliación pola que se opta: continua ou única. O estudiantado Erasmus poderán realizar as probas con axuda dun dicionario. É imprescindible posuír un nivel de español equivalente a un B2.O alumnado que elixa a opción de avaliación continua deberá entregar os traballos e as prácticas ao longo do cuadrimestre, así como participar nas actividades propostas e realizar a exposición oral correspondente. O alumnado que opte pola avaliación única realizará un exame nas datas previstas no calendario oficial de exames da FFT (ben en decembro/xaneiro, ben en xullo).O plaxio total ou parcial será considerado como un suspenso.

Bibliografía. Fontes de información

Álvarez de Miranda, P. y J. Polo, Lengua y diccionarios: Estudios ofrecidos a Manuel Seco , Arcos Libros, 2002

Anaya Revuelta, I., La definición enciclopédica: estudio del léxico ictionímico, Biblioteca de Filología Hispánica, 1999

Anglada Arboix, E., Lexicografía española, Universitat de Barcelona, 2003

Bosque, I. , "Sobre la teoría de la definición lexicográfica" , , Verba, 9, 105-123, 1982

Campos Souto, M. et al. , Reflexiones sobre el diccionario, Servizo de Publicacións: Universidade da Coruña, 2007

Maldonado, C. , "La entrada léxica en el discurso lexicográfico digital", Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación, 56, 26-52, 2013

Martín Zorraquino, M.A. y J.L. Aliaga Jiménez (eds.), La lexicografía hispánica ante el siglo XXI. Balance y perspectivas, Gobierno de Aragón, 2003

Medina Guerra, A. M. (coord.), Lexicografía española, Ariel, 2003

Porto Dapena, J.A., Manual de técnica lexicográfica, Arco Libros, 2002

Porto Dapena, J.A., Lexicografía y metalexigrafía. Estudios, propuestas y comentarios, Servizo de Publicacións: Universidade da Coruña, 2009

Porto Dapena, J.A., La definición lexicográfica, Arcos Libros, 2014

Santamarina, A., Diccionario de diccionarios, Pedro Barrié de la Maza, 2001

Seco, M., Estudios de Lexicografía española, Gredos, 2003

Ao longo do curso indicárase bibliografía específica.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fonética e fonoloxía da lingua española**

Materia	Fonética e fonoloxía da lingua española			
Código	V01G400V01913			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Collazo Álvarez, Sara Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Familiarizar ao alumnado cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise fonolóxica e fonética do español. Manexar axeitadamente os sistemas de transcrición do AFI e da RFE.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.	- saber
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Que o alumnado se familiarice cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Fundamentalmente, deben distinguir claramente entre o nivel fonético e o fonolóxico.	CB1 CB5 CE5 CT1
Que comprenda a estrutura do sistema e saiba aplicala á análise fonolóxica.	CB5 CG7 CE2 CE5 CT10
Que comprenda as relacións entre articulación e acústica.	CB2 CG3 CE18 CT1 CT11
Que reflexione sobre a importancia dos estudos fónicos na súa futura traxectoria académica e profesional.	CB1 CG3 CT5 CT8 CT12
Que sexa quen de transcribir fonética e fonoloxicamente, tanto no Alfabeto Fonético Internacional (AFI) coma no alfabeto da Revista de Filología Española (RFE).	CB5 CG2 CE2 CT8

Contidos

Tema

0. Estudar fonética e fonoloxía. E isto... para que serve?	
1. Introducción: fonética e fonoloxía, dúas disciplinas complementarias	
2. Fonoloxía: conceptos xerais	2.1. O fonema e os trazos distintivos 2.2. Conmutación e substitución 2.3. Relacións sintagmáticas e paradigmáticas 2.4. Oposición e contraste 2.5. Pertinencia e redundancia 2.6. Neutralización e archifonema 2.7. Desfonoloxización
3. Fonoloxía: introdución ás distintas teorías fonolóxicas	3.1. Fonoloxía estrutural-funcionalista 3.2. Fonoloxía xenerativa 3.3. Fonoloxía natural 3.4. Fonoloxía de laboratorio
4. Fonética: fonética articulatória	4.1. Producción da fala e anatomía do aparello fonador 4.2. Clasificación articulatória dos sons da fala 4.3. Fenómenos fonéticos relacionados coa combinación de sons 4.4. Prosodia: sílaba, acento e entonación 4.5. Transcrición fonética e fonolóxica
5. Fonética: fonética acústica	5.1. Proceso de produción e transmisión do son 5.2. A onda sonora e os seus tipos 5.3. Fonte e filtro 5.4. Producción da fala desde o punto de vista acústico 5.5. Representacións gráficas do son: oscilograma e espectrograma 5.6. Introducción á lectura de espectrogramas 5.7. Obradoiro de Praat I
6. Fonética: fonética perceptiva	6.1. Proceso de percepción e as súas fases 6.2. Anatomía do sistema auditivo 6.3. Factores que inflúen na descodificación da fala: variabilidade e redundancia 6.4. Psicoacústica: limiares auditivos e técnicas máis utilizadas 6.5. Percepción continua e percepción categorial 6.6. Obradoiro de Praat II

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	4	3	7

Prácticas autónomas a través de TIC	0	20	20
Sesión maxistral	24	24	48
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	22	26
Probas de tipo test	2	12	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	21	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Poderán realizarse as consultas pertinentes ó respecto por correo electrónico (mjquilis@uvigo.es / scollazo@uvigo.es) ou en titorías.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Poderán realizarse as consultas pertinentes ó respecto por correo electrónico (mjquilis@uvigo.es / scollazo@uvigo.es) ou en titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Avaliaráse mediante a asistencia, a participación activa nas clases e a preparación das lecturas previas.	10	CE5 CT5 CT10
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.	15	CB5 CG3 CT8
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50	CB1 CG2 CG7 CE2
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	10	CE5 CT8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas nas que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	15	CG7 CE18 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

- Na **1ª edición das actas** os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. De optaren pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión ás profesoras por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Por outra banda, o dereito á avaliación continua perderase se non se asiste a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistiran a 38 horas ou máis de clase. O dereito a avaliación continua tamén se perderá se non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas polas profesoras. Pola súa parte, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. - Na **2ª edición das actas**, igual que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

- ** Alarcos Llorach, Emilio, Fonología española, Gredos, 1991
 - * Anderson, Stephen R., La fonología en el siglo XX, Visor, 1990
 - * Delgado Martins, María Raquel, Ouvir falar. Introdução à fonética do português, Caminho, 2005
 - * Fernández Planas, Ana María, Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española, Horsori, 2011
 - * Laver, John, Principles of phonetics, Cambridge University Press, 1995
 - ** Llisterri, Joaquín, Introducción a la fonética: el método experimental, Antrophos, 1991
 - * Malmberg, Bertil, La fonética, Eudeba, 1972
 - * Marrero, Victoria, Fonética perceptiva. Addenda, UNED, 2001
 - * Martínez Celdrán, Eugenio, El sonido en la comunicación humana. Introducción a la fonética, Octoedro, 2003
 - ** Martínez Celdrán, Eugenio y Ana María Fernández Planas, Manual de fonética española. Articulaciones y sonidos del español, Ariel, 2007
 - ** Quilis, Antonio, Tratado de fonología y fonética españolas, Gredos, 1993
 - * Real Academia Española, Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología, Espasa, 2015
 - * Trubetzkoy, Nikolai Sergejewitsch, Principios de fonología, Cincel, 1976
 - * Veiga, Alexandre, El componente fónico de la lengua, Axac, 2009
- Bibliografía recomendada básica: **Bibliografía recomendada adicional: *

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Introducción á ensinanza do español e do galego como L2/LE/V01G400V01942
Lingüística aplicada á ensinanza de linguas/V01G400V01941
Variación lingüística e ensinanza de linguas/V01G400V01944
Variedades do español/V01G400V01914

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística: Introducción á lingüística aplicada/V01G400V01102
Lingüística: Lingüística xeral/V01G400V01204

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
- Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.
- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
- Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas neste respecto.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Variedades do español**

Materia	Variedades do español			
Código	V01G400V01914			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo é que o alumno coñeza as distintas modalidades que a lingua española ha adquirido tanto na Península como noutros continentes			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- Saber estar / ser
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.	- saber
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.	- saber
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.	- saber facer
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.	- saber
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado debe coñecer as distintas modalidades que a lingua española ha adquirido nas zonas castelanfalantes.	CB1 CG1 CG7 CE2 CE18 CT1 CT2

Estudaranse as modalidades históricas dialectais: o leonés e o aragonés.

CB5
CG1
CG7
CE2
CE5
CT11

O estudante ha de coñecer as peculiaridades propias que o noso idioma adoptou nas distintas áreas do continente americano onde este arraigou. O coñecemento doutras áreas xeográficas como Filipinas e África, onde o español tivo a súa presenza.

CB1
CB5
CG2
CG3
CG7
CE2
CE5
CT5
CT10
CT11

O alumno adquira unha visión realista da diversidade da lingua española.

CB1
CB5
CG3
CG7
CE5
CT5
CT8
CT10
CT11

Contidos

Tema

1. A dialectoloxía	1.1 Concepto 1.1.1 As variedades lingüísticas 1.1.2. Historia dos conceptos lingua e dialecto 1.2. Desenvolvemento 1.2.1. A neogramática 1.2.2. Os primeiros estudos sobre variación lingüística
2. Dialectoloxía e teoría lingüística	2.1. Dialectoloxía tradicional 2.2. Dialectoloxía estrutural 2.3. Dialectoloxía xenerativa
3. Xeografía Lingüística	3.1. Concepto e desenvolvemento como disciplina lingüística. 3.2 Os atlas lingüísticos
4. Os dialectos históricos	4.1. O leonés. Caracterización lingüística. 4.2. O aragonés. Caracterización lingüística
5. Áreas de España	5.1. O español castelán 5.2. O español andaluz 5.3. O español canario
6. Áreas de Hispanoamérica	6.1. O español xeral de América 6.2. O español caribeño 6.3. O español mexicano e centroamericano 6.4. O español andino 6.5. O español austral 6.6. O español chileno
7. A periferia do mundo hispánico	7.1. O español de Estados Unidos 7.2. O español de España e de África

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	36	60
Presentacións/exposicións	6	18	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	15	21
Prácticas autónomas a través de TIC	0	13	13
Probas de resposta curta	8	10	18
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	10	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Explicación teórica por parte do profesor dos aspectos máis importantes presentados no programa desta materia.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a práctica de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través do TIC de maneira autónoma.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (titoría virtual, correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (titoría virtual, correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.
Presentacións/exposicións	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (titoría virtual, correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (titoría virtual, correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (titoría virtual, correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Sesión maxistral	Asistencia e participación nas clases teóricas. Nelas, terase en conta as lecturas complementarias. Os alumnos con asistencia semipresencial deberán demostrar a consulta deste material	10	CB1 CG1 CG7 CE2 CE5 CT2 CT5
Prácticas autónomas a través de TIC	Subiranse á plataforma preguntas e exercicios nos que se demostrará o coñecemento aprendido e a comprobación das lecturas complementarias.	10	CB1 CB5 CG3 CE2 CE18 CT1 CT2 CT5 CT8
Presentacións/exposicións	Presentación oral dun traballo individual cuxo tema se acordará previamente co docente	10	CB1 CG1 CG2 CG7 CE5 CE18 CT8 CT10 CT11
Probas de resposta curta	Resolución de preguntas breves sobre conceptos fundamentais da materia. Realizaranse ao final de cada tema explicado. Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente.	30	CB5 CG2 CG7 CE2 CE5 CT1 CT5 CT8 CT10 CT11
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	CB5 CG2 CG7 CE2 CE5 CT5 CT8 CT10

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Na 1ª edición das actas os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. De optar pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión á profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, o dereito á avaliación continua perderase se non se agarraches a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistisen a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito á avaliación continua se non se realizan as lecturas obrigatorias, as prácticas autónomas a través de TIC e os exercicios prácticos fixados pola profesora. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade de Filoloxía e Tradución. O alumnado que se acolla ao réxime de *semipresencialidade (ofrécese 10 prazas) terá que cumprir os

seguintes requisitos: 1. Asistir ás sesións de presentación da materia. 2. Asistir a un mínimo de dous titorías presenciais co profesorado. 3. Realizar todas as tarefas que sexan avaliábeis, segundo o indicado na guía docente. 4. Realizar un mínimo de 1 e un máximo de 2 probas presenciais no cuadrimestre. O alumnado que non cumpra con estes requisitos perderá os seus dereitos de avaliación continua e, do mesmo xeito que o alumnado presencial, terá que acollerse ao réxime de avaliación única (exame final) na data oficial fixada pola Facultade de Filoloxía e Tradución. O profesorado que impartirá docencia neste título atenderá ao alumnado semipresencial por medio de titorías no despacho, atención telefónica e correo electrónico. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. Na 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un exame único na data oficial establecida pola Facultade. A resolución de problemas, exercicios, lecturas, probas autónomas a través de TIC, realizaranse a medida que as clases maxistras vaian avanzando. Faranse probas de resposta curta: a primeira realizarase cando se expliquen aproximadamente a primeira metade do temario e a segunda dos temas restantes. Estas probas serán presenciais e as súas datas fixaranse co profesor. A proba de resposta longa basearase en todo o temario explicado, esixirase a presenza de todo o alumnado. e coincidirá coa data oficial establecida pola Facultade de Filoloxía e Tradución. Farase unha presentación/exposición individual no que se profundará nalgún aspecto do temario presentado. Os alumnos presentaranos no período sen docencia.

Bibliografía. Fontes de información

Alvar, Manuel, Manual de dialectología: el español de España, Ariel, 1996

Alvar, Manuel, Manual de dialectología del español: el español de América, Ariel, 1996

Chambers, J.K; Trudgill, P., Dialectología, Visor, 1994

Fontanella de Weinberg, M.B., El español de América, MAPFRE, 1992

García Mouton, Pilar, Lenguas y dialectos de España, Arco/Libros, 1994

Garrigós Muñoz, José, Las habla murcianas, edit.um, 2008

Kany, C., Sintaxis hispanoamericana, Gredos, 1994

Gimeno, Fancisco, Dialectología y sociolingüística españolas, Alicante, 1990

López García, Ángel, Policentrismo, hibridación y porosidad en la lengua española, Vervuert, 2010

Miguel Aparicio de, Elena (coord), Buitrago Gómez, María Cruz (coord), Las lenguas españolas. Un enfoque filológico, Ministerio de Educación y Ciencia, 2006

Moreno Fernández, Francisco, La lengua española en su geografía, Arco/Libros, 2010

Narbona, Antonio (coord), Conciencia y variación del habla andaluza, Sevilla, 2013

Quilis, Antonio, La lengua en cuatro mundos, MAPFRE, 1992

Quilis, Antonio y Casado-Fresnillo, Celia, La lengua Española en Filipinas, C.S.I.C., 2008

Zamora vicente, Alonso, Dialectología española, Gredos, 1996

Vaquero de Ramírez, María, El español de América I: pronunciación, Arco/Libros, 2003

Vaquero de Ramírez, María, El español de América II: morfosintaxis y léxico, Arco/libros, 2003

VV.AA., ¿Desde las variedades a la lengua pluricéntrica?, Iberoamericana, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fonética e fonoloxía da lingua española/V01G400V01913

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Variación lingüística e ensinanza de linguas/V01G400V01944

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

- Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.

- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
- Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas neste respecto.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura medieval galego-portuguesa**

Materia	Literatura medieval galego-portuguesa			
Código	V01G400V01921			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo da literatura medieval galega portuguesa no seu contexto histórico e cultural.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber - saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.	- saber - saber facer
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.	- saber - saber facer
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.	- saber - saber facer
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.	- saber - saber facer
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)	- saber - saber facer
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer

CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer - Saber estar / ser
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer as claves históricas, socioculturais, políticas, etc. que constituíron o contexto de produción da literatura medieval.	CB2 CB5 CG1 CT3 CT9
Saber valorar na súa xusta medida a importancia da cultura popular e da cultura intelectual, así como da interrelación entre ambas, na literatura medieval. Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.	CE3 CE6 CE7 CE10 CT10
Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.	CB2 CG1 CG2 CG7 CE3 CE6 CE10 CT8 CT10 CT11
Coñecer as obras fundamentais da literatura medieval galega e portuguesa nos seus diferentes rexistros ou xéneros. Saber identificar as concomitancias destas obras coas doutras tradicións literarias europeas, así como saber identificar e valorar as particularidades formais e conceptuais específicas de cada obra, en relación co marco literario románico en que se encadran.	CE3 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Saber percibir a evolución estética e/ou ideolóxica dalgunhas manifestacións literarias ao longo da Idade Media.	CG1 CG9 CE3 CE6 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Coñecer e saber empregar en análises de casos concretos, os conceptos, a terminoloxía e as metodoloxías deste ámbito de estudo.	CB1 CG2 CG7 CG9 CE6 CE10 CT8 CT11

Contidos

Tema	
1. Contextualización xeográfica, histórica, cultural, sociolóxica e lingüística da literatura galego-portuguesa medieval.	-O espazo xeográfico, social e político. -Cultura intelectual e cultura popular. Os espazos da cultura intelectual. -A difusión da cultura na Idade Media.

2. O concepto de 'literatura' e de 'creación literaria' na Idade Media.	-Tradición e orixinalidade na literatura medieval. -Literatura para escoitar e literatura para ler. -A obra manuscrita e os azares da transmisión. -Os conceptos de autor e de xénero na Idade Media.
3. A lírica profana galego-portuguesa. -Tradición e orixinalidade na poesía medieval.	-Cuestións de poética e de retórica medieval. -Xéneros ou rexistros poéticos galego-portugueses no contexto románico. A cantiga de amor, a cantiga de amigo, a cantiga de escarnio e maldizer, outros xéneros pouco representados. -Lírica pretrobadoresca en romance. -Cronoloxía e xeografía da manifestación cultural trobadoresca galego-portuguesa. -A transmisión manuscrita.
4. A lírica relixiosa: As Cantigas de Santa Maria.	-As CSM no marco da tradición haxiográfica medieval. -Concepción e evolución do proxecto das CSM. -A cuestión da autoría das CSM. -Formas métricas e estróficas das CSM. -Estrutura interna das CSM narrativas. -Especificidade das cantigas de loor.
5. A prosa medieval galega.	-A materia antiga. -A materia de Bretaña. -A materia rolandiana.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudos/actividades previos	6	20	26
Estudo de casos/análises de situacións	8	10	18
Traballos tutelados	4	22	26
Outros	0	30	30
Sesión maxistral	28	20	48
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudos/actividades previos	Para algúns temas o profesor indicará bibliografía específica que o alumnado deberá ter lida antes da exposición teórico-práctica dos mesmos na aula
Estudo de casos/análises de situacións	De xeito complementario e simultáneo coas sesións maxistrais, realizaranse estudos e comentarios de casos relacionados co aspecto teórico que se estea a explicar nese momento.
Traballos tutelados	Realización de pequenos traballos sobre temas do programa, supervisados polo profesor.
Outros	Lecturas, elaboración de pequenos ensaios, discusión en grupo etc.
Sesión maxistral	O profesor realizará na aula unha explicación teórica e práctica dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Tanto na aula como en horas de titoría, os alumnos deberán realizar as consultas que consideren precisas sobre a materia de estudo, o traballo diario, os exercicios propostos, etc. Os alumnos deberán presentarlle individualmente ao profesor un índice do proxecto de traballo tutelado. Antes de entregar o traballo definitivo deberán presentarlle ao profesor, obrigatoriamente e de xeito individual, un borrador completamente desenvolvido do traballo.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Estudos/actividades previos	Valorarase a lectura da bibliografía previa á exposición teórico-práctica dos temas.	15	CG1 CG2 CG9 CE3 CE6 CE7 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11
Estudo de casos/análises de situacións	Valorarase a participación dos alumnos na resolución de exercicios e no comentario dos casos propostos na aula. Valorarase a elaboración de pequenos ensaios a partir de lecturas breves, etc.	20	CB1 CG1 CG2 CG7 CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballos tutelados	Realización dun traballo escrito (8 folios) sobre un aspecto do temario.	25	CB1 CB2 CG1 CG2 CG7 CE6 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización dun exame teórico-práctico.	40	CB2 CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CT10

Outros comentarios e avaliación de Xullo

1. Primeira edición das actas.Dúas modalidades de avaliación:a. A **avaliación continua** (a descrita máis arriba) que inclúe un exame teórico-práctico que se realizará na data oficial establecida pola FFT (40% da nota).b. Á parte da avaliación continua, o alumnado ten a posibilidade de optar polo **sistema de avaliación única**, consistente na realización dun único exame teórico e práctico (70% da nota) sobre todos os contidos da materia, que se realizará na data oficial establecida pola FFT, e na elaboración dun traballo tutelado (30% da nota) que se entregará o mesmo día do exame oficial .Ao alumnado que opte polo sistema de avaliación continua recoméndaselle a asistencia regular ás aulas.**2. Segunda edición das actas (xullo):**O alumnado terá só opción á **avaliación única**, consistente na entrega do traballo tutelado (30% da nota) e na realización dun exame teórico sobre os contidos da materia (70% da nota).**Importante:** Sexa cal for a modalidade de avaliación e a convocatoria, é preciso participar en todas as probas propostas en cada caso.O alumnado que opte pola modalidade de avaliación única, en calquera das dúas edicións das actas, deberá acordar o tema do seu traballo co profesor con antelación suficiente (mínimo dous meses antes da data de entrega). É responsabilidade do alumnado contactar co profesor para marcar o tema do traballo.**Modalidade semipresencial.**O alumnado en réxime de semipresencialidade poderá consultar os materiais e as prácticas a través da plataforma FAITIC, onde se irán colocando paulatinamente. Haberá sesións quincenais de titoría, ás que é conveniente que asistan para un mellor seguimento do curso.A avaliación do alumnado semipresencial, que tamén poderá optar entre avaliación única ou continua, será a mesma que para o alumnado presencial.

Bibliografía. Fontes de información

Textos (edicións e antoloxías):-Arias Freixedo, X. B. *Antoloxía da Lírica Galego-Portuguesa*, Vigo: Xerais, 2003.-Mettmann, W. Afonso X o Sábio. *Cantigas de Santa María*, Madrid: Castalia, 1986-1988-1989.-Monteagudo, H. *En cadea sen prijon. O cancionero de Afonso Paez*, Santiago de Compostela:Xunta de Galicia, 2013.-Polín, R.*Cancioneiro Galego-Castelán* (1350-1450) Corpus poético da decadencia, Sada: Ed. do Castro, 1997.*****-VV. AA.*Lírica profana galego-portuguesa. Corpus completo das cantigas medievais*, con estudio biográfico, análise retórica e bibliografía específica, Santiago de Compostela: CILRP, 1996.-Chrétien de Troyes, *Lanzarote ou o cabaleiro da carreta*, (trad. de Santiago Gutiérrez), Vigo: Xerais, 2001.-www.cantigas.fcsh.unl.pt-**Escolma de textos de prosa, que será entregada polo profesor no mes de setembro.Estudos e manuais (dos que o profesor indicará algunhas partes de lectura obrigatoria).**Beltrán, V.A *cantiga de Amor*, Vigo:Xerais, 1995.Brea, M. e Lorenzo, P.*A cantiga de amigo*, Vigo: Xerais, 1998.Casas Rigall, J.*La materia de Troya en las letras romances del s. XIII hispano*, Santiago: Universidade, 1999.Dronke, P. *La lírica en la Edad Media*. Barcelona: Seix Barral, 1996Fidalgo, E. *As cantigas de Santa María*, Vigo: Xerais, 2002.Gómez Redondo, F., *Historia de la Prosa medieval castellana*, Madrid: Gredos, 1996-97.Gutiérrez, S. e Lorenzo, P. *A literatura artúrica en Galicia e Portugal na Idade Media*, Santiago de Compostela: Universidade, 2001Lanciani, G e Tavani, G. *As cantigas de escarnio*, Vigo: Xerais, 1995.Lanciani. G. e Tavani, G. (ed.) *Diccionario da literatura medieval galega e portuguesa*, Lisboa: Caminho, 1993.López Carreira, A. *O Reino Medieval de Galicia*, Vigo: Edicións A Nosa Terra, 2005.Lorenzo Gradin, P. e Souto Cabo, J. A., *Livro de Tristan e Livro de Merlin. Estudio, edición, notas e glosario*. Santiago: CIRP/Xunta de Galicia, 2001.Lorenzo, R. "Prosa Medieval", en *Historia da Literatura Galega, Idade Media*, v. XXX, A Coruña: Hércules de Edicións, 2000.Oliveira, A. R. de, *Trobadores e xogares*, Vigo: Xerais, 1995.Pallares, Mª C. e E. Portela, "Idade Media", en *Nova Historia de Galicia*, Oleiros: Ed. Tambre, 1996, pp.147-234.Pena, X. R. *Historia da literatura medieval galego-portuguesa*, Santiago: Sotelo Blanco, 2002 Souto Cabo, J. A. *Os cavaleiros que fezeram as cantigas. Aproximación às orixens socioculturais da lírica galego-portuguesa*, Niteroi RJ: Editora da UFF, 2013Tavani, G. *A poesía lírica galego-portuguesa*, Vigo: Galaxia, 1986.VV.AA. *História da Literatura portuguesa. Vol. I. Das Orixens ao Cancioneiro Geral*, Lisboa: Publicações Alfa, 2001.VV. AA. *História crítica da literatura portuguesa. Idade Média*, C. Reis e A. F. Días (Dirs.), 1998 (vol. I)VV. AA. *Historia da Literatura Galega, Idade Media*, v. XXX, A Coruña: Hércules de Edicións, 2000.Zumthor, P. *Éssai de poétique médiévale*, Paris: Editions du Seuil, 1972.Obs: O profesor indicará na aula algunhas referencias específicas para cada un dos temas.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura dos "Seculos Escuros" e do século XIX**

Materia	Literatura dos "Seculos Escuros" e do século XIX			
Código	V01G400V01922			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Navaza Blanco, Gonzalo			
Profesorado	Navaza Blanco, Gonzalo			
Correo-e	gnavaza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Teoría e crítica da literatura galega dos séculos XVI a XIX			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.	- saber - saber facer
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber facer
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber facer
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)	- saber
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Comprender a historia das ideas estéticas que determina a evolución das tradicións literarias.	CB1
Valorar a construción do sistema literario galego como produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	CB2 CB5
Coñecer en profundidade a problemática da evolución desde a literatura medieval á contemporánea e a produción literaria dos séculos XVI-XVIII (Séculos Escuros)	CG1 CG2
Coñecer en profundidade os procesos históricos, sociopolíticos e culturais que dan lugar aos fenómenos que propician no século XIX a configuración do sistema literario galego contemporáneo, así como as producións literarias desta etapa.	CG5 CG7 CE3 CE6 CE16 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. Da literatura medieval galego-portuguesa á literatura galega contemporánea	1.a. Condicionamentos históricos 1.b. Periodización e criterios 1.c. Características xerais dos SS.EE.
2. Literatura galega do Renacemento e o Barroco	2.1. Literatura culta e literatura popular. 2.2. Restos da tradición medieval 2.3. A loa do parragués 2.4. As exequias da Raíña Margarida
3. O teatro dos séculos escuros	3.1. Teatro culto, teatro popular 3.2. O entremés famoso sobre a pesca no Río Miño 3.3. Outras mostras
4. Sarmiento	4.1 Sarmiento e a lingua galega 4.2. Sarmiento filólogo, Sarmiento literato.
5. A literatura do século XIX	5.1. Primeiras mostras 5.2. Literatura anterior ao Rexurdimento
6. O Rexurdimento	6.1. Características xerais 6.2. Rosalía de Castro 6.3. Eduardo Pondal 6.4. Curros Enríquez 6.5. Outros autores

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	44	102	146
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Lectura e comentario de textos literarios

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Lectura de textos e comentario (realizados na aula). Respostas ás consultas de cada alumno acerca do texto traballado (na aula ou por conta de cada alumno). Seguimento do comentario de texto realizado. (As consultas poden realizarse a través de correo electrónico). Os alumnos semipresenciais deberán asistir aos seminarios específicos que se convocarán para eles. Disporán ademais da atención que se lles poida prestar a través do correo electrónico e en titorías previamente concertadas.

Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Cada alumno recibe un informe individualizado das súas respostas nas probas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminarios	Valorarase a participación nos seminarios consistente na lectura e comentario de textos literarios	25	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE16 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta longa de desenvolvemento	O exame (na data indicada no calendario oficial da FFT) constará de dúas partes. A primeira é o desenvolvemento dun tema teórico. A segunda, comentarios guiados (mediante cuestións concretas) relativos a textos literarios ou fragmentos.	75	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Os alumnos semipresenciais deberán realizar o exame marcado na data oficial, igual que o resto dos alumnos, e ademais deberán ir enviando por correo electrónico os comentarios de textos propostos.

A proba de xullo consistirá nun exame similar cunha puntuación idéntica. Os alumnos que fixeran os comentarios de texto conservan a nota correspondente; os que non, deberán entregalos na data en que realicen o exame.

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía será proporcionada na aula.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Obras principais das literaturas galega e lusófona/V01G400V01304

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise das obras centrais do período Nós**

Materia	Análise das obras centrais do período Nós			
Código	V01G400V01923			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	mffft@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Historia e crítica da literatura galega entre 1900 e 1936			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.	- saber
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)	- saber
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.	
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- saber facer - Saber estar / ser

CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber - saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Abranguer os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CT2 CT5 CT10 CT11 CT12
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE7 CT3
Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	CG5 CE3 CE16 CT9
Coñecer a fondo a tradición literaria galega do século XX.	CB1 CB2 CB5 CG1 CG5 CE3 CE16 CT3 CT6 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
1. A xeración poética Antre Dous Séculos.	Circunstancias historias e sociais. Características xerais. Antonio Noriega Varela Ramón Cabanillas Outros autores. Lectura e comentario dunha antoloxía de poemas facilitada polo profesor.

2. A xeración Nós. Ensaio e narrativa.	Circuntancias historias e sociais. Características xerais. Vicente Risco Ramón Otero Pedrayo Afonso Daniel Rodríguez Castelao Lectura de: - Teoría do nacionalismo galego de Vicente Risco. - O Porco de Pé de Vicente Risco. - Arredor de si de Ramón Otero Pedrayo. - Retrincos de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.
3. As xeracións poéticas de 1925 e 1936	Circuntancias historias e sociais. Características xerais. A renovación poética. As vangardas autóctonas e alleas. Manuel Antonio. Álvaro Cunqueiro. Outros autores. Lectura e comentario de: - O Manifesto Máis Alá, de Manuel Antonio e Álvaro Cebreiro. - De catro a catro de Manuel Antonio. - Poemas de di e son, de Álvaro Cunqueiro. - Antoloxía de poesía facilitada polo profesor.
4. O teatro.	O teatro rexionalista de principios de século O teatro nacionalista O teatro das Irmandades da Fala O teatro da Xeración Nós O teatro do Seminario de Estudos Galegos O teatro de vangarda Lectura, viisionado e comentario de: - A fiestra baldeira, de Rafael Dieste. - Os vellos non deben de namorarse, de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	3	5
Sesión maxistral	41	37	78
Traballos tutelados	2	36	38
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	20	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.
Sesión maxistral	A docencia centrarase na análise exhaustiva arredor de catro núcleos textuais e autorais, dos que se irán derivando calas noutras obras e autores adxacentes. Dedicaremos un mes a cada un destes núcleos.
Traballos tutelados	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados coas obras obxecto deste programa. Cada estudante realizará unha exposición na aula sobre un tema acordado co profesor.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Eventualmente o alumnado poderá acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, seminarios literarios, representacións teatrais, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.

Sesión maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia.
Traballos tutelados	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Eventualmente, o alumnado será convidado a participar en sesións de conferencias, debates, proxeccións, congresos, xornadas de estudos, que serán avaliados polo profesor en función do seu interese e relación cos contidos da materia.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. O alumnado contará cunha entrevista programada ao final do exercicio para coñecer pormenorizadamente o resultado do seu esforzo.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Actividades introdutorias	Presentación da materia e dos traballos e encomendas que debe realizar o alumnado. Tanto o alumnado presencial como semipresencial, en sesións diferenciadas, está obrigado a asistir.	5	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CT2 CT5 CT10 CT11 CT12
Sesión maxistral	Leccións ao longo do primeiro cuadrimestre. O alumnado semipresencial contará con información da materia impartida en cada unha das sesións e con documentos escritos ou audio-visuais que lle permitan un seguimento adecuado da materia.	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CT2 CT5 CT10 CT11 CT12

Traballos tutelados	Traballos de lectura e análise das obras obxecto do programa. O alumnado semipresencial tamén estará obrigado a participar na realización de traballos específicos de curso, comentarios de lecturas, reseñas de filmes, análises de textos, etc.	15	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CT2 CT5 CT10 CT11 CT12
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia, e participación, a seminarios desenvolvidos en paralelo ás clases e vinculados cos contidos da materia. O alumnado semipresencial contará coa información necesaria para un seguimento axeitado de cada un dos eventos programados.	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CT2 CT5 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame sobre contidos que o alumnado ha responder de xeito disertativo. O alumnado semipresencial ha de comparecer para a realización desta proba (ou probas), que será programada de xeito oficial e anunciada con antelación pola Facultade. A proba consistirá nunha disertación escrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa. A proba do mes de xullo será semellante á do mes de xuño.	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CT2 CT5 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado semipresencial ha de comparecer para a realización desta proba. A proba consistirá nunha disertación escrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa.

Bibliografía. Fontes de información

Axeitos, Xosé Luis, and Galicia, eds. 1996. *Rafael Dieste: Actas Do Congreso Celebrado Na Coruña Os Días 25, 26 E 27 de Maio de 1995*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Beramendi, Justo G., and Jesús María Palomares Ibáñez. 1981. *Vicente Risco No Nacionalismo Galego*. Santiago de Compostela: Edicións do Cerne. Cabanillas, Ramón, Carlos L. Bernárdez, and Manuel F. Vieites. 1996. *Obra Dramática*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia. Carballo-Calero Ramos, María Victoria. 2005. *Castelao E O Debate Da Modernidade: Estado Da Cuestión*. Casares, Carlos. 1981. *Vicente Risco*. Vigo: Galaxia. Casares, Carlos, Arturo Lezcano, Antón Risco, and Manuel Fraga Iribarne, eds. 1997. *Para Ler a Vicente Risco*. Vigo: Galaxia. ——. 1997. *La Teoría Estética, Teatral Y Literaria de Rafael Dieste*. Santiago de Compostela: Servicio de Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela. Dieste, Rafael, Xulio Lago, and Xosé Luis Axeitos. 1994. *A Fiestra Valdeira*. 1ª ed. Santiago de Compostela: IGAEM. Freixeiro Mato, Xosé Ramón. 1995. *Rafael Dieste: Vida, Personalidade E Obra*. Santiago de Compostela: Edicións Laidvento. ——. 1994. *Antonio Noriega Varela: Estudio E Edición Da Obra Completa*. Lugo: Servicio de Publicaciones Diputación Provincial. Frenzel, Elisabeth, and Carmen Schad de Caneda. 1994. *Diccionario de Argumentos de*

La Literatura Universal. 1ª ed. Madrid: Gredos. Genette, Gérard. 1991. *Fiction et Diction*. Paris: Éditions du Seuil. Greimas, Algirdas Julien, and Joseph Courtés. 1982. *Semiótica: Diccionario Razonado de La Teoría Del Lenguaje*. 1ª ed. Madrid: Gredos. Manoel Antonio. 2001. *Xornadas Sobre Manuel Antonio: Actas Das Xornadas Realizadas Pola Dirección Xeral de Promoción Cultural En Rianxo, Os Días 30 E 31 de Marzo de 2000*. Santiago de Compostela: Consellería de Cultura, Comunicación Social e Turismo. Noriega Varela, Antonio. 1995. *Do Ermo*. Vigo: Galaxia. Otero Pedrayo, Ramón. 2004. *Arredor de Sí*. Vigo: Galaxia. ——. 1996. *Manuel Antonio E a Vangarda*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco. Quintana Garrido, Xosé Ramón. 2012. *Ramón Otero Pedrayo (1888-1976): O Compromiso Político Dun Intelectual Católico-Conservador*. Risco, Vicente, and Justo G. Beramendi. 2000. *Teoría Do Nacionalismo Galego*. Santiago de Compostela: Fundación Vicente Risco [etc.]. Vilavedra, Dolores. 1999. *Historia Da Literatura Galega*. Vigo: Galaxia.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Obras principais das literaturas galega e lusófona/V01G400V01304

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo**

Materia	Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo			
Código	V01G400V01924			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Angueira Viturro, Anxo			
Profesorado	Angueira Viturro, Anxo			
Correo-e	angueira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Historia crítica da literatura galega entre 1936 e 1975.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber facer
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber facer
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.	- saber facer
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber - saber facer
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber - saber facer
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.	- saber - saber facer
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.	- saber
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.	- saber - saber facer
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)	- saber
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber - saber facer
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- saber facer - Saber estar / ser
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe		Competencias
Resultados de aprendizaxe		
Abranguer os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.		CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE7 CE16 CT2 CT8 CT10 CT11
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.		CB1 CB2 CB5 CG1 CG5 CE3 CE7 CE16 CT9
Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.		CG5 CE16 CT2 CT3 CT8 CT9 CT10 CT12
Coñecer a fondo a tradición literaria galega do século XX.		CB1 CB2 CB5 CG1 CG7 CE3 CE6 CE7 CE16 CT2 CT3 CT6 CT11
Contidos		
Tema		
A posguerra. Literatura do exilio.	Núcleos literarios do exilio americano. A importancia literaria do exilio. A posguerra e a recuperación literaria en Galicia. Luís Pimentel. Luís Seoane. Outros autores.	
Os conflitos xeneracionais, estéticos e literarios dos anos cincuenta e sesenta. A xeración de 1936	A obra de Álvaro Cunqueiro. A obra de Blanco Amor. A obra de Celso Emilio Ferreiro. Outros autores.	

A ruptura da xeración das Festas Minervais.
 A nova narrativa.
 Novas tendencias poéticas.

A obra de Méndez Ferrín.
 A obra de Uxío Novoneyra.
 A obra de Xohana Torres.
 Outros autores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	32	36	68
Traballos de aula	13	36	49
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Faitic de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso.
Traballos de aula	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, aos que se lle dedicará a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno, sexa presencial ou semipresencial, disporá de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Faitic.
Traballos de aula	O alumno, sexa presencial ou semipresencial, disporá de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial no día e hora que se fixe.	15	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Sesión maxistral	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial nesta mesma data.	70	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE7 CE16 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballos de aula	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo: 1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía:

Figueroa, A., *Ideoloxía e autonomía no campo literario galego*. Santiago de Compostela: Laiovento, 2010. Forcadela, M., "A poesía de posguerra", en *Historia da Literatura Galega*, t. IV. Vigo: ASPG / A Nosa Terra, 1996, pp. 1057- 1088. Maceira Fernández, X. M., *A literatura galega no exilio. Consciencia e continuidade cultural*. Vigo: Ed. Do Cumio, 1995. Méndez Ferrín, X.L., *De Pondal a Novoneyra*. Vigo: Xerais, 1984. Rodríguez Fer, C., *A literatura galega durante a Guerra Civil*. Vigo: Xerais, 1994. Tarrío, A. (coord.). *Galicia . Literatura*. Vol. XXXIII: "A literatura desde 1936 ata hoxe. Poesía e teatro" (2001). A Coruña: Hércules Ed.-----Vol. XXXIV: "A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción" (2002), A Coruña, Hércules.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Literatura dos "Seculos Escuros" e do século XIX/V01G400V01922

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura española medieval**

Materia	Literatura española medieval			
Código	V01G400V01931			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio			
Correo-e	achas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	- saber
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	- saber - saber facer
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	- saber
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.	- saber
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.	- saber
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.	- saber
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.	- saber - saber facer
CT6	Capacidade de xestionar a información.	- saber facer
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.	- saber - saber facer
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.	- saber
CT10	Capacidade de análise e síntese.	- saber facer
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.	- saber facer
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CB1

Que o estudiantado demostrase posuí e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	CB2
Que o estudiantado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB5
Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	CG1
Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	CG2
Capacidade do estudiantado para comprender interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	CG5
Coñecemento dos métodos básicos do estudo e análise lingüística e literaria.	CG7
Coñecemento da literatura española do período correspondente á Idade Media.	CE3
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria relativos á literatura medieval española.	CE6
Coñecementos de retórica e estilística aplicados á literatura española da Idade Media.	CE9
Comunicación oral e escrita na lingua materna.	CT6
Capacidade de xestionar a información.	CT6
Habilidade para traballar de forma autónoma.	CT8
Capacidade crítica e de autocrítica.	CT9
Capacidade de análise e síntese.	CT10
Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala adecuadamente.	CT11
Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	CT12

Contidos

Tema	
1. Marco histórico e cultural	1.1. Contexto 1.2. Vías de transmisión da obra medieval 1.3. Problemas, fontes e bibliografía xeral para o estudo da literatura española medieval
2. A poesía na Idade Media	2.1. Lírica tradicional. 2.2. Épica, haxiografía e debates. 2.3. Mester de clerecía. 2.4. A cuaderna vía no século XIV. O Libro de Bo Amor. 2.5. Poesía de cancionero.
3. A prosa na Idade Media	3.1. Orixes, século XIII (literatura gnómica, exemplarios e traducións. Alfonso X) 3.2. A prosa no século XIV (literatura exemplar, prosa didáctica) 3.3. A heteroxeneidade da prosa no século XV (didáctica, epistolar, histórica, libros de viaxes e prosa de ficción) 3.4. A Celestina
4. O teatro na Idade Media	4.1. Teatralidad e parateatralidad 4.2. Teatro relixioso 4.3. Espectáculos cortesáns e teatro.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	0	4
Sesión maxistral	16	0	16
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	4	6
Traballos de aula	14	0	14

Titoría en grupo	9	0	9
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	32	34
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	32	33
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	34	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. Así mesmo, serán utilizadas estas horas para a explicación da metodoloxía que se seguirá nas clases prácticas, especialmente no relativo ás tarefas e traballos de aula. No caso de alumnado acollido a matrícula semipresencial a asistencia ás primeiras dúas horas de actividades introductorias será de carácter obrigatorio.
Sesión maxistral	Nas clases teóricas presentarei ao alumnado cada un dos temas de maneira organizada, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información fornecida polo profesor a través das titorías, tanto presenciais como a través do correo electrónico, así como o material fornecido na plataforma FAITIC
Eventos docentes e/ou divulgativos	Está prevista a visita dun/a especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. Para ese efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para desenrúlooo desta actividade.
Traballos de aula	Complemento das sesións maxistras, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. O alumando semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) para avanzar en cada unidade temática.
Titoría en grupo	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e resolveranse dúbidas previas ao exame ou á resolución de traballos, especialmente os relativos á práctica do comentario literario de textos. O alumando de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias, dúas polo menos, ademais doutras que se acorde co profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	Tanto nas horas dedicadas ás actividades *introductorias como nas que, ao longo do curso, asigno ás titorías en grupo, ambas as en horario presencial, exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento da mesma. Así mesmo, procurarei levar un seguimento individualizado de cada estudante, expondo os principios metodolóxicos que ha de rexer a análise do texto literario, así como os fundamentos da avaliación. Para realizar este seguimento personalizado, cada estudante terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais daquelas que poida precisar.
Titoría en grupo	Nas horas asignadas ás titorías en grupo, en horario presencial, exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento da mesma. Así mesmo, procurarei levar un seguimento individualizado de cada estudante, expondo os principios metodolóxicos que ha de rexer a análise do texto literario, así como os fundamentos da avaliación. Para realizar este seguimento personalizado, cada estudante terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais daquelas *optativas que poida precisar. O alumnado semipresencial haberá de cumprir co mínimo de asistencia obrigatoria a titorías, fixadas pola coordinación de grao para este segundo cuadrimestre, ademais da posibilidade de asistir ás titorías que concerte comigo, de carácter potestativo.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Titoría en grupo	O seguimento e a presentación de comentarios (parciais ou totais) de textos literarios entregados en clase, así como a resolución de dúbidas prácticas sobre os contidos da materia, serán avaliados tras a realización das titorías. Todo o alumnado matriculado na materia deberá de ter polo menos unha *tutoría en data convida co profesor.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Nesta proba o alumnado deberá de contestar a dous tipos de preguntas: a) proba práctica: consistente na elaboración dun comentario literario completo dalgunha das obras analizadas nas sesións presenciais (no caso do alumnado que siga a avaliación continua) ou de calquera das lecturas obrigatorias do programa (para quen opten por avaliación única) e/ou unha ou varias cuestións de carácter práctico acerca de aspectos que o alumnado ha de contemplar sobre un texto literario (análise métrica, retórica, etc.). b) desenvolvemento dun tema, de acordo cos contidos da guía docente expostos e elaborados nas sesións presenciais. Para aprobar a materia han de superarse ambas as probas (teórica e práctica) do exame.	70	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas o alumnado ha de realizar probas obrigatorias consistentes na aplicación de coñecementos sobre un texto literario, ben sexa de contido (para verificar a correcta comprensión das obras de lectura obrigatoria), como de diferentes aspectos expostos nas clases teóricas: métrica, retórica, etc. Terase en conta non só a correcta realización, senón tamén a corrección lingüística e a exposición oral. Será obrigatorio para o alumnado que opte pola avaliación continua haber realizado polo menos dous exercicios deste tipo ao longo do cuadrimestre.	20	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

En primeira edición de actas o alumnado ten dereito a elixir entre avaliación continua ou avaliación única, e a cualificación final, así como a tipoloxía das probas, resultará da aplicación do arriba exposto: así, na avaliación única, o exame, que será

diferente e dará conta de todo o temario oficial, equivalerá ao 100% da cualificación. Terá lugar en data fixada pola Xunta de Facultade. Pola contra, para a segunda edición das actas (mes de xullo, en data oficial fixada pola Xunta de Facultade), así como para as posteriores convocatorias extraordinarias, tan só haberá a posibilidade de avaliación única, a través dun exame que combinará probas prácticas (especialmente comentarios literarios de textos extraídos das lecturas obrigatorias) e preguntas de carácter teórico. Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito como para a entrega dos traballos nas horas prácticas, da corrección lingüística. Así mesmo, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba levará a cualificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía específica para cada bloque temático se proporcionará, e explicará de maneira conveniente, nas titorías colectivas correspondentes. A bibliografía xeral, básica para esta asignatura, será: Beltrán, V., *Edad Media: lírica y cancioneros*, Barcelona, Madrid, Visor, 2009. Gómez Redondo, F., *Historia de la prosa medieval castellana*, Madrid, Cátedra, I, II, III y IV (1998, 1999, 2002 y 2007). Gómez Redondo, F., *Historia de la métrica medieval castellana*, San Millán, Cilengua, 2016. Pérez Priego, M. A., *Literatura Española Medieval (el siglo XV)*, Madrid, Uned-Editorial Universitaria Ramón Areces, 2010. LECTURAS OBLIGATORIAS (indícanse as editoriais por orde de preferencia. As referencias completas se proporcionarán na aula)

